

DEVRİMCİ İŞÇİ

Sayı:45 Ocak-Şubat 1991 Fiyatı: 2,-DM

İŞÇİ SINIFI ÖZAL'A ÇEK-GİT DİYOR

- Zonguldak'ta 30 Kasım'da başlayan madenciler direnişi, tüm ülkede yankı uyandırdı.
- Grevler yaygınlaşıyor. Metal işkolunda 100 bin dolayında işçi greve başlıyor.

- İşçiler ilk defa Özal'a açıktan tavır aldılar; "Özal istifa" diye haykırdılar.
- Zonguldak halkı madencileri yalnız bırakmadı. Esnaflar, köylüler, kadınlar ve çocuklar işçilerin yanındaydı.
- Zonguldak direnişi, kitle örgütleri, ilerici, demokrat ve devrimci güçler tarafından destekleniyor.
- Türk-İş'in 3 Ocak eylemi, hükümet tarafından yasadışı ilan edildi. İktidar işçilere ve tüm topluma karşı saldırı hazırlığı içinde

Devamı Sayfa 3'de

ÖZAL KUŞATMA ALTINDA

Yeni bir yıla girdiğimiz şu günlerde Türkiye önemli olaylara sahne oluyor. Zonguldak kömür işçileri ve tüm Zonguldak halkı Özal'a meydan okurken, Lice'de yüzlerce Kürt sokaklara dökülerek zulüm politikalarını protesto ediyor. Bu arada sermaye cephesinde yeni gedikler açılıyor; Genelkurmay Başkanı'nın istifası ile DYP-SHP ittifakı, siyasal krizi derinleştiren yeni olgular oluyor.

Öte yandan Körfez krizinin sıcak savaşa doğru tımandırılması Türkiye'deki gelişmeleri etkilemeye devam ediyor. Körfez krizini kendi diktatörlüğünü pekiştirmek, devlet iktidarının tüm dizginlerini ele geçirmek yönünde kullanan Özal, öteki iktidar odaklarından gelen tepkiler karşısında zorlanıyor. İşçi eylemleri ile Kürt ulusal direnişinde somutlaşan toplumsal muhalefetin giderek yükselmesi nedeniyle Özal, kendisini kuşatma altında hissediyor. Kuşatmayı etkisizleştirmek için yeni yollar arıyor.

Gerçekten de Özal, kuşatma altında. 12 Eylül liderlerinin ve hükümetlerin hiçbirisi Özal'ın bugün karşılaştığı türden bir kuşatma durumu yaşamamıştı. Bu kuşatmanın Özal'ın aleyhine sonuçlanması, ordunun, burjuva muhalefetin girişimlerine değil, Türk ve Kürt halklarının mücadelesinin ivme kazanmasına ve siyasallaşmasına bağlı görünüyor.

Türkiye'de son dönemde ortaya çıkan gelişmelerin dünyanın bugün içinde bulunduğu konjonktüre bağlı olduğu biliniyor. Bu bakımdan dünyanın 91 yılına hangi şartlarda girdiğine kısaca bir göz atmakta yarar var.

TAŞLAR YERİNDEN OYNADI AMA!..

Geçtiğimiz yıllarda tüm dünya Gorbaçov sayesinde yeni bir iyimserlik dalgasına kapılmıştı. Soğuk savaş bitiyordu; bundan böyle tüm uluslar, işbirliğine ve yardımlaşmaya dayalı yeni bir dünya düzeninde yaşayacaklardı, vb. vb.

On yılların geçmesine gerek kalmadan bu iyimserlik havası dağılmaya başladı. Gorbaçov reformları, bırakalım dünyanın gerçek sorunlarına, SSCB'deki ve Varşova Pakti'ndeki sorunlara bile çözüm olamadı. Doğu Almanya'yı saymazsak, Polonya ve Macaristan hariç, eski Varşova Pakti üyesi ülkelerin hiçbirisi, henüz istikrara kavuşmuş değil, SSCB, ciddi tehlikelerin eşiğinde, Romanya kaynıyor, Yugoslavya'nın birliği tehlikede, Bulgaristan'da belirsizlik hüküm sürüyor. Gorbi'nin Perestroyka ve Glasnost'una kanlı bir darbeye (Romanya'daki gibi) ya da yukardan dönüşümlerle adapte olan eski "sosyalist ülke"le-

Devamı Sayfa 2'de

Kampanya, Birlik ve Çıkarılması Gereken Dersler

Her yönü ile aleyhimize gelişmelerin yaşandığı bir ülkede yaşıyoruz. Aynı bir yasal uygulama ile hukuksal olarak yerlilerin sahip olduğu haklardan mahrumuz. 1 Ocak 1991'de yürürlüğe girecek olan Yeni Yabancılar Yasası ile konumuz daha da kötüleşecek. Seçme ve seçilme hakkımız yok. Bu toplumun önemli bir parçası olmamıza rağmen bu toplumdaki bütün planlamalar varlığımız hiçe sayılarak yapılmaktadır. Bu durumlar yalnız Almanya'da değil Avrupa'nın her ülkesinde yaşanmaktadır. Irkçılık, milliyetçilik Avrupa çapında çeşitli boyutlarda körüklenmekte ve faşist-ırkçı akımlar gittikçe güç kazanmakta yerli olmayanlara karşı saldırılar yalnız yasal boyutta kalmayıp fiili hale dönüşmekte ve yoğunlaşmaktadır.

Devamı Sayfa 7'de

Yüzyıllık Program:
Anadoluyu Türkleştirmek
Sayfa 8-9-10'da

**Dillerden Düşmeyen
Tarih:**
1992
Sayfa 14-15'de

Almanya'da Genel Seçimler

2 Aralık günü, yeniden birleşen Almanya'da genel seçimler yapıldı.

Bilindiği gibi, 2. Paylaşım Savaşı sonrasında savaşı kaybeden Almanya ikiye bölünmüş, ülkenin denetimi ve yönetilmesi, savaş galipleri arasında paylaşılmıştı. Bu paylaşım göre, ülkenin büyük çoğunluğu olan Batı kesimi müttefik kuvvetler adı verilen İngiltere, Fransa ve Amerika Birleşik Devletleri tarafından kontrol edilirken, Doğu kesim Sovyetler Birliği'nin denetimi altına sokulmuştu. İki kesim arasında aşılması güç duvarlar örülmüş, Batı'da Federal bir devlet kurulurken, Doğu'da Sosyalist(!) bir sistem yerleştirilmişti. Daha sonraları, Dünya'daki kutuplaşmalar ikiye bölünen Almanya'nın farklı bloklar içerisinde yer almasını beraberinde getirmişti. Federal Almanya, Batı ülkeleri arasında kapitalist sistem içerisinde yerini alırken, Demokrat Almanya adını alan Doğu sosyalist bloku oluşturan ülkelerden biri olmuştu. Bu blokların askeri örgütlenmeleri olan NATO Federal Almanya'yı Varşova Pakti da demokratik Almanya'yı içlerine alarak bölmeyi sağlamıştı, aradaki uçurumların derinleşmesini sağlamıştı.

Devamı Sayfa 12'de

Baştarafı 1. sayfada

rin bir çoğunda yakın dönemde nelerin olacağını kestirmek güç. SSCB'nin bölünmesini önlemek ve düzeni korumak amacıyla Gorbaçov, aralık ayı sonunda (biraz da KGB'nin tehditleri sayesinde) kendi yetkilerini artıran kanunları kabul ettirdi. Kamuoyu tarafından diktatör-lüğe yönelmekle suçlanan Gorbi'nin SSCB'deki sorunların üstesinden gelip gelebileceği belirsiz. Gorbaçov'un düzeni ve istikrarı korumak için bürokrasiye yaslanması, yönetim kademelerinde huzursuzluğa yolaçtı. Dışişleri Bakanı Şewardnadze, biraz da bu nedenle istifa etti. Şewardnadze'nin istifası, SSCB'de durumun kritik olduğunu gösteren örneklerin belki de en çarpıcısı oldu.

Son olarak, "dünyada sosyalistlerin tek kalesi" olduğu iddia edilen Arnavutluk da karışmaya başladı. AEP, Gorbi'nin yolundan giderek sorunları çözmeye çalışıyor. Yukarıdan reformlarla Avrupa'ya ayak uydurmaya çalışıyor. (Arnavutluk dışındaki AEP'ciler, mızrağı çuvala nasıl sığdıracaklar acaba?)

Yukarıda adları geçen ülkeleri bir yana bırakırsak Avrupa kıtası sakin görünüyor. Avrupa, iktidarını güçlendiren Kohlyönetimindeki Almanya'nın önderliğinde siyasi birliğe hazırlanıyor. AT, Doğu Avrupa pazarını ele geçirmeye, dünyadaki ekonomik ve politik süreçlerde daha aktif olabilmek için kendisini, öngörülenden daha erken birleşmeye zorluyor. Fransa ile Almanya Aralık içinde bu yönde bir girişimde bulundular.

Emperyalist-kapitalist sistemin dünyaya yeni bir şekil verme operasyonu henüz tamamlanmış değil. Başta Ortadoğu olmak üzere, dünyanın bazı bölgeleri, farklı sebeplerle ve farklı amaçlarla da olsa, ABD'nin egemenliğindeki bir yeni dünya düzeni girişimine taş koymuş bulunuyorlar.

Irak'ın Kuveyt'i işgaliyle başlayan Körfez krizi bu bağlamda bir gelişme olarak şekillendi ve neredeyse tüm uluslararası politik süreçleri etkileyen bir faktör oldu.

Aralık sonu itibariyle (bu yazının kaleme alındığı günlerde) Körfez'de savaş ihtimali giderek yükselmekteydi. ABD'nin yan örgütü durumuna sokulan Birleşmiş Milletler'in Irak'a 15 Ocak 1991'e kadar tanıdığı sürenin dolmaya başlamasıyla Savaş ihtimali artmaktaydı. ABD ile Irak arasında dışişleri bakanları düzeyinde gerçekleşen diplomatik görüşmelerin savaşı engelleyip engellemeyeceği meçhul. Körfez'de meydana gelecek bir savaşın sonuçlarını kestirmek oldukça güç. Kimin lehine ve nasıl sonuçlanırsa sonuçlansın, savaş, tasarlanan yeni dünya düzeni'nin oluşumunu geciktirecek. Savaş, yenilse bile ABD, Ortadoğu'ya hakim olamayacağı benziyor. Irak'ın yenilgisiyle ABD Ortadoğu'ya yerleşmiş olacak, fakat bu durum, Arap, Filistin, Kürt ve Acem halklarının anti-emperyalist bilincinin yeniden canlanmasına, ABD karşıtı muhalefetin güçlenmesine yolaçacak. Böyle bir gelişme, yeni dünya düzeninin oluşumunda, Saddam gibi sahte anti-emperyalistlerin yarattığı, engellerden belki de daha güçlü engeller yaratacak.

Özetle, soğuk savaşın bittiğinin ilan edilmesiyle birlikte taşlar yerinden oynadı, ama henüz yeni bina yapılamadı. Taşların yerinden oynamasının tek sebebi, şüphesiz "Doğu Bloku"ndaki durum değil. Avrupa ve Japonya, son yıllarda ABD hegemonyasını sorgulamaya, hatta za-yıflatmaya

yönelik girişimler içindeydiler. ABD Körfez'e biraz da, kaybolmaya yüz tutan hegemonyasını yenilemek için yükledi.

Doğu Almanya'dan sonra Doğu Avrupa'yı da yutmaya hazırlanan kapitalizm, tüm insanlığa teslim ol çağırısı yapıyor. 91 yılı, kapitalizme teslim olmayanların ve olmayacak olanların en elverişsiz şartlarda bile varlıklarını koruyabileceklerini göstermesi bakımından anlamlı bir yıl olacak.

KRİZ İÇİNDE KRİZ

ABD'nin dünyaya yeni bir düzen vermek amacıyla Irak'a karşı başlattığı karekatin doğrudan etkilediği ülkelerden birisi Türkiye oldu. Cumhurbaşkanı Özal, başta kendi diktatörlüğünü pekiştirmek olmak üzere çok çeşitli amaçlarla Körfez krizine balıklama daldı. Koyu Amerikan kimliğinin bir gereği olarak ABD politikalarına hemen yedeklendi. Özal Körfez krizini, iç politik süreçleri kendi lehine çevirmenin, muhaliflerini köşeye sıkıştırmanın bir aracı olarak kullanmayı denedi.

Özal'ın iç ve dış tüm politik ilişkilerde ve kararlarda tek başına hareket etmeye başlaması, önce Dışişleri sonra da Savunma Bakanlarının istifasına yolaçtı. Ardından Genelkurmay Başkanı Torumtay istifa etti.

Bu istifa her kesimde şok etkisi yarattı. Gladio (Kontr-Gerilla) tartışmalarının yoğunlaştığı bir zamanda General Torumtay'ın istifası, değişik şekillerde yorumlandı. Devrimcilerin dışında tüm Özal muhalifleri, Genelkurmay başkanının istifasında demokrat bir yön aradılar ve de buldular. Aziz nesin, bir telgraf çekerek Torumtay'ı kutladı; birçok yazar ve politikacı Necip Paşa'ya övgüler yağdırdı. Özal ise, istifayı sıradan ve önemsiz bir olay gibisunmaya çalıştı, istifaadan bir gün sonra, "kimseden korkmadığını" ilan etti. Özal'ın açıklaması kamuoyunda sanki darbe olacaktı gibi yorumlandı.

Oysa, Torumtay'ın tutumunda demokratik bir yön, demokrasi mücadelesine ait bir özellik bulunmadığı gibi, ortada bir darbe ihtimali de yoktu ordu zaten siyasi süreçlerin devresindeydi. Böyle olmakla birlikte, Genelkurmay başkanının istifası önemli bir gelişme olarak ele alınmalıdır.

Şöyleki: Devrimci İşçi'nin bir önceki sayısında etraflıca irdelendiği gibi, ordu, belli bir süredir, devlet içindeki görece özerk konumunun aşınmasından, asil iktidar odakları düzlemindeki, devlet hiyerarşisindeki yerinin belirsizleştirilmesinden rahatsızdı. Ordu bu rahatsızlığını, geçtiğimiz Mart-Nisan aylarında çeşitli şekillerde dışa vurmuş ve Özal'ı meşhur SS Kararnameleri temelinde kendisiyle uzlaşmaya zorlamıştı. Nisan'da gerçekleşen uzlaşma, fazla uzun ömürlü olmadı. Körfez krizinin başlamasıyla birlikte özal, tüm devlet aygıtlarının dizginlerini ele geçirmek için atağa kalktı. Önemli bakanlıkların yanısıra Genelkurmay başkanının ve komutanların görevlerini de üstüne aldı. Muhtemel bir savaşa TC ordusunun nasıl hareket edeceğinin planını (ki bu planın ABD tarafından hazırlandığı açığa çıkmıştır) bile kendisi yapmaya kalkışınca, ordu uzlaşmanın bozulduğunu anladı. Ve Özal'ın hamlelerine bir karşı-hamle olarak Genelkurmay başkanı istifa etti. Bu istifa Ordu'nun Özal'a teslim olması şeklinde yorumlanmamalıdır. Ordu, Özal'la arasındaki mücadelede inisiyatif üstünlüğünü ele geçirmeye, toplu-

mun desteğini yanına çekmeye çalışmaktadır. Bu istifa, bir yönüyle Özal'a açık bir uyarı ve muhtıradır. Ordu, devlet içindeki görece özerk konumunu devam ettirmek, prestiji giderek kaybolan bir kişiyi destekler görünmemek ve Özal'a geri adım atmak için böyle bir yolu tercih etti. İstifanın, Özal'ın en sıkışık olduğu bir döneme rastlaması anlamlıdır. O sıralar savaş bulutları dağınık gibi olmuştur; ABD Irak'a diplomatik görüşme önermiş, Özal da açıkta kalmıştı.

Asil iktidar odakları düzlemindeki, (Cumhurbaşkanlığı ile ordu arasındaki) sözkonusu çatışmada demokrasiye ait hiçbir unsur sözkonusu değildir. Bu çatışma, Özal'ı anti-militarist yapmadığı gibi, Torumtay'ı da demokrat yapmamıştır. Bu çatışmanın taraflarının herhangi birisinde demokrasiye, liberalliğe ait birşeyle arayanlar, hayal kırıklığını şimdiden yaşamaya başlamış olmalıdır. Özal'la ordu komutanları arasında, başta 12 Eylül'ün yaşatılması olmak üzere hiçbir konuda uyumsuzluk sözkonusu değildir. Özal'ın ordunun üstüne gittiği şeklindeki görüntü, son derece sunnidir. Böyle olsaydı, Özal ve ANAP Kontr-Gerilla konusunda meclis araştırması yaptırır; ya da Kürdistan'daki olağanüstü hal uygulamasının kalkması için adım atardı. İlginçtir, Özal, Kontr-Gerilla tartışmasına hiç katılmadı.

Temel politikalarda bir farklılık olmadığı için ordu şimdilik daha ileri adımlar atma ihtiyacı duymuyor olmalı.

Torumtay'ın istifasının Ordu-Özal çatışmasını sona erdirdiği söylenemez. Olsa olsa geçici bir ateşkes yapmışlardır. Ne zaman biteceği belli olmayan bir ateşkes...

Torumtay'ın istifası, deniyle heyecanlanan sadece şu bizim meşhur demokratlarımız değil; DYP ve SHP'liler de aynı durumdaydı. Demirel ve İnönü, fırsattan istifade Özal'a ve ANAP'a yüklendiler; sözde bu iki "anti-militarist" ve "darbe karşıtları," bir generalin istifasından medet umar hale gelmişlerdi. Bu, siyasal krizin muhalefet saflarında yarattığı çaresizliğin bir göstergesiydi.

ÖZAL KUŞATMAYI YARABİLECEK Mİ?

Türkiye'deki krizin derinleşmesine paralel olarak Özal muhalifleri cephesi de genişliyor. Bir takım yargı organlarından orduya, bürokrasinin bir kesiminden laik güçlere, bazı işverenlerden orta sınıflara, memur ve gençlikten işçilere, köylülere Kürtler'e merkez sağdan radikal islamcılara ve sola kadar uzanan geniş bir toplumsal-siyasal zeminde yeralan güçler Özal'a karşı.

Sayılan kesimlerin Özal muhalifliği, hem sebep, hem de amaç bakımından, bunun yanısıra da derece bakımından son derece farklı ve çeşitli. Bu kadar geniş bir toplumsal ve siyasal yelpazenin tek bir seçenek altında toplanması mümkün değil. Özal'ın izlediği ekonomik politikadan zarar eden bir sermaye kesimiyle aynı politikanın açlığa terkettiği işçiyi; ya da anti-faşist güçlerle faşizmin dayanağı olmuş ve halen de olmaya devam eden bir kurum orduyu, Özal muhalifliği ekleninde birleştirmek ne kadar mümkün?

Bunun mümkün olmadığını bilen burjuva parlamenter muhalefet,

Genelkurmay başkanının istifasını Özal için geriye sayma işleminin başlaması olarak yorumladı ve büyük burjuvazi ile topluma krizden çıkış önerisini yaptı: Erken seçim.

Demirel devlet içindeki çatışmaları ve bunun yanısıra Zonguldak'daki işçi hareketi ile ufukta görünen grev dalgasını Özal'a geri adım attırmak için bir koz olarak kullanabileceğini hesap ederek atağa kalktı. "Sine-i millet" önerisiyle SHP'yi köşeye sıkıştırdı. SHP, bunalan halkın tepkisini de gözönüne getirerek DYP ile osgari müşterekler etrafında ortak hareket etmeye razı oldu. Her iki parti, toplumsal tepkiyi harekete geçirerek, hükümeti erken seçime zorlama, 91 Ekim'ine kadar erken seçim yapılmasa o tarihte meclisten çekilme konusunda anlaşıklarını ilan ettiler.

Bu anlaşma, amacına ulaşip ulaşmayacağı, devam edip etmeyeceği, Anayasa ve diğer anti-demokratik yasalarla baskı terör kurumlarını değiştirmeyi içerip içermediği bir yana, Özal'a karşı ilk defa ciddi bir seçenek olarak şekillenmesi bakımından önemli bir gelişme sayılmalıdır.

DYP-SHP uzlaşmasının önemini Özal da farketmiş olmalı ki, Anayasa değişikliği tartışmasıyla ve Demirel'le gizlice ilişkiye girerek sözkonusu işbirliğini bozmaya çalışmaktadır. Özal'ın bu yöndeki çabalarının süreci tahmin edilmektedir.

Görüldüğü kadarıyla Özal çok çeşitli kesimlerin ve farklı siyasal güçlerin gayri nizami bir şekilde oluşturdukları bir kuşatma hareketiyle karşı karşıyadır. İşçi hareketi ve muhtemel bir grev dalgası, bu kuşatmanın etki alanını genişletecektir.

Özal'ın bu kuşatma hareketini etkisizleştirecek araçlardan ve politiklardan yoksun olduğu, elinde oynanacak kart kalmadığı söylenemez. Aksine, Özal şu anda muhalefetten daha güçlü kozlara sahip görünmektedir. En başta, devlet iktidarına büyük ölçüde hakimdir, büyük burjuvazinin ve emperyalistlerin desteğini zayıflayan bir şekilde de olsa almaya devam etmektedir, parlamentoda çoğunluğa sahiptir. Ve sıkıyönetim gibi, olağanüstü hal gibi yöntemleri yürürlüğe koyma yetkisi bulunmaktadır. Körfez krizi nedeniyle topluma pompalanan - "dış tehlike" imajının kitlelerde yarattığı psikolojik durumun "Vatan bütünlüğü ve güvenliği" gibi propagandalarla canlı tutulacağı gözönüne getirilirse, Özal, süreci rahatlıkla gerginleştirebilecektir.

Özal'ın krizden kendisini güçlendirmek, ya da muhaliflerinin ataklarını boşa çıkarmak için orduyla yeni bir ittifak yapması da ihtimal dahilindedir. Özal, elinde birtakım yetkiler olsa bile kendi cephesini sağlamlaştırmadan sürece sert müdahalelerde bulunmanın akılsızlık olacağına bilincinde olmalıdır. Özal, bir bakıma, kendi cephesini sağlamlaştırmaya, dolayısıyla orduyla ittifaka mecburdur, mahkumdur.

Böyle bir ittifakın Kürt sorununun çözümünün yanısıra ordunun devlet iktidarı içindeki belirleyici konumunu pekiştirerek devam ettirilmesi temelinde oluşabileceği gözlemlenmektedir.

Öte yandan ordunun elinde şu anda Özal'la kendisiyle ittifaka zorlanmanın dışında gerçekçi bir seçene-

ğin bulunmadığı anlaşılmaktadır. Ordu, Özal'ın zayıflayan toplumsal ve sınıfsal desteğini, laiklik sorununu, işçi hareketini, DYP-SHP uzlaşmasını kullanarak Özal'ı ittifaka zorlaması mümkündür. Sabotaj, suikast, gizli ya da açık muhtıra gibi araçlarla Özal'ı ikna etmeyi deneyebilirler.

Körfez'de yeniden savaş olasılığının yükselmesi, işçi hareketinin bir dalga halinde tüm toplumu sarması, iktidardaki faşist güçleri ittifaka zorlamaktadır.

3 Ocak'tan sonra ordunun savaş ihtimali gözönüne getirilerek alarm durumuna geçirilmesi, Özal için yeni fırsatlar yaratabilecektir.

Öyle anlaşılıyorki, Özal, orduyla yeniden uzlaşarak, kendisine karşı başlatılan ve başını işçilerle Kürtlerin çektiği yıpratma savaşı karşısında geri adım atmayacaktır. Bunun anlamı, gerginliğin artacağıdır.

Orduyla ittifak yapmaması durumunda Özal'ın "benden sonra tutan" diyerek saldırıya mı geçeceği, (örneği tüm Türkiye'de olağanüstü hal ilan edebilir) geri adım atarak erken seçime mi razı olacağı, DYP ile ittifak mı arayacağı, yoksa tedavi için Amerika'ya mı gideceği henüz belli değil. Bunların hepsini muhtemel gelişmeler olarak görmek yerinde olur.

Hükümetin 3 Ocak'daki genel işçi eylemini yasadışı ilan etmesi ve işçiler hakkında yasal işlem yapacağını açıklaması, Özal'ın izleyeceği politikanın ilk ipucu olması bakımından anlamlıdır. İşverenlerin eyleme katılan işçilere karşı bir önlem almayacaklarını açıklamalarının üzerinden 3 gün geçmeden hükümetin bu sert çıkışı iktidarın terör ve saldırı siyasetini şiddetlendirerek devam ettireceğini göstermektedir.

Bütün bunlar gösteriyorki, Türkiye'de 91 yılı çok çetin geçecek. Özal'ın kendisini kuşatanları kuşatmak için sertleşmesi karşısında nelerin olacağı belirsiz. DYP ile SHP'nin işçi hareketinin dinamizminden ve Özal'ın gerilim politikasından ürkerek geri çekilmeleri bile mümkün

İşçi hareketi ise, çok çeşitli sebeplerin sonucunda (ki bunlar arasında bizce en önemlisi, Devrimci-Demokratik iktidar seçeneğinin henüz maddi bir güç haline gelmemesidir; solun ve devrimci güçlerin zayıflığıdır.) radikalleşmemeye, iktidara yönelememe tehlikesiyle yüzyüzedir. Bu yüzden işçi hareketi, sınırlı bir kazanıma razı olabilir.

Krizden Devrimci-Demokratik çıkışa denk düşen seçeneği, politik, örgütsel, moral yönünde maddi bir güç olarak şekillene yönünde adımlar atılmakla birlikte, eğer kitle hareketlerinde radikalleşme sağlanamazsa ve toplumda köklü değişim arzusu ile bunun gerçekleşebileceği inancı yaratılamazsa, Türkiye emekçi halklarının burjuva seçeneklere mahkumiyeti devam edecektir. Zonguldak Maden işçilerinin "İşçiler Birleşin, İktidara Yerleşin" şeklinde slogan atmaları, bu grevin geniş bir kesim tarafından desteklenmesi ve dayanışma ruhunu canlandırması, memurların, öğretmenlerin yasal engellere rağmen fiilen sedikalaşmaya başlamaları, gençlik hareketlerinin merkezileşmeye doğru yönelmesi, devrimcilerin sürece müdahale konusunda net görüş ve tutumlara sahip olmaları evet tüm bunlar, **herşeye rağmen 91 yılından umutlu olmayı gerektirmektedir.** o

İmprimsum:
V.I.S.d.P. U. Hasselbring
Postfach 91 08 43
D- 3000 Hannover 91

Yazışma adresi:
Devrimci İşçi
c/o. S. Hasselbring
Postfach 26 03
D- 3000 Hannover 1

ÖDEMELER:
Stadtsparkasse Hannover
Y. Aydın
Konto Nr.: 253 07 096
BLZ: 250 501 80

Fransa 7,- ff
İsviçre 2.- sfr
Hollanda 2,-50 hlf
Avusturya 15,- s.
Belçika 50,- bfr

İsveç 10.- skr
Danimarka 10.- dkr
İngiltere 0,80 £
Norveç 8,- nkr
Avusturalya 2.50 \$

Baştarafı Sayfa 1 de

Geçen Eylül ayında başlayan toplu sözleşme görüşmelerin tıkanması üzerine Zonguldak Kömür İşletmelerinde çalışan 42 bin işçi 30 Kasım'da greve başladı. Toplu sözleşme görüşmeleri sürerken Özal'ın kömür ocaklarını kapatırız şeklinde konuşması bir anda grevin hedefini değiştirdi. İşçiler, şimdi sadece ücret artışı talep etmiyorlar, Özal'ın istifasını da istiyorlar. Zonguldak grevi bu nedenle bir anda Türkiye'nin gündemini işgal etti.

Zonguldak maden ocaklarında çalışan işçiler, yıllardır 350 ile 500 bin lira arasında ücretle geçinmeye mecbur bırakılmışlardı. BU toplu sözleşme sırasında işçiler, insanca geçinebilecek bir ücret talep ettiler. Fakat işveren, yani devlet, (Zonguldak Kömür İşletmeleri kamu kuruluşu olduğu için işveren devlettir.) işletme zarar ediyor gerekçesiyle sendikanın ücret talebini kabul etmedi. Bu arada Özal, ocakların kapatılacağını söyleyince grev kaçınılmaz hale geldi. Zonguldak işçileri 30 Kasım'dan bu yana grevdeler. Sadece grev yapmıyorlar, hergün yürüyüş yapıyorlar, hergün en önde çocuklar ve kadınlar olmak üzere onbinlerce kişi Zonguldak sokaklarını işgal ediyor.

Direniş, DYP, SHP, DSP gibi partilerin yanı sıra, tüm devrimci demokrat kesimler tarafından destekleniyor. Sanatçılar, sırayla Zonguldak'a gelerek şarkılarıyla, türkülerle, sözleriyle işçilere destek oluyorlar. Kitle örgütleri direnişe en geniş desteği vermek için birbirleriyle yarışıyorlar.

İktidarın Yalanları

Zonguldak işçileri direnişe başladıktan sonra iktidar, bu bölgeye asker ve polis yığdı. Bununla da yetinmedi, grevin sebepleriyle ilgili kamuoyuna sürekli yalan söyledi. Hükümetin iddiası şuydu:

Ocaklar zarar etmektedir.

Zonguldak kömür ocaklarında üretilen kömürün zararına satıldığı doğrudur. Ne varki bu zararın sorumlusu işçiler değildir. Maden Mühendisleri Odası tarafından yapılan bir açıklamaya göre ocakların zarar etmesinin sebebi hükümetlerin politikası. Tam 25 yıldır hiçbir hükümet Zonguldak'a yatırım yapmadı. Ocaklarda üretim ilkel yöntemlerle yapılıyor. Böyle olunca, üretim istenen miktara çıkmıyor. Sendika ve Maden Mühendisleri Odası, Turgut Özal'a başkanlığı döneminde Zonguldak'a yatırım yapmasını öneriyorlar, fakat bu öneriler kabul edilmiyor. Hatta Özal'ın kardeşi Yusuf Bozkurt Özal, Devlet Planlama Teşkilatından sorumlu olduğu sırada aynı öneriler ona da götürülüyor, küçük birader Özal önerileri dinlemeyip Amerika'dan kömür ithal etmeyi savunuyor.

İŞÇİ SINIFI ÖZAL'A ÇEK-GİT DİYOR

Toplu sözleşme görüşmelerinde arabulucu olarak hükümet tarafından atanan görevli bile hükümetin yalanlarına ortak olamıyor. Eski Ankara İş Hakimlerinden Vehbi Aybakan, arabulucu tayin edildikten sonra yaptığı araştırmalara dayanarak Zonguldak işçilerine en az 2 Milyon ücret verilmesi gerektiğini söylüyor. Fakat hükümet kendi tayin ettiği arabulucunun önerilerini bile dikkate almıyor.

ZONGULDAK'TA YAŞ ORTALAMASI 45

Bu grev, Zonguldak'ta ilgili birçok gerçeği kamuoyunun gözleri önüne serilmesine de yolaçtı. Açıklanan bilgiler, insanları hayrete düşürüyor. Örneğin, Zonguldak'ta insanlar ortalama 45 yıl yaşayabiliyor. Türkiye'de ortalama insan ömrü 65 yıl. Maden ocaklarında çalışan işçiler 45 yaşında gelince ölüyorlar. Bunun Sebebi, kötü yaşam koşulları, işgüvenliğinin olmayışı, göçük, grizu patlamasına karşı yeterli önlemlerin alınmaması. Hükümetler bu bölgede ve diğer maden ocaklarında insan sağlığına hiç önem vermiyorlar. (Yeni Çetkek Faciası hatırlansın.)

Başta Maden Mühendisleri Odası, sendikalar olmak üzere madencilik konusunda uzman olan kişi ve kuruluşlar, hükümetin işletmeyi kapatma isteminin ekonomik sebeplere dayanmadığını açıklıyorlar. Madencilik Vakfı tarafından verilen bilgilere göre, Zonguldak Kömür Havzası, 1 Milyon tonun üzerindeki rezervi ile bugünkü koşullarda 100 Milyar Dolar'a yakın bir değer

met TÜRK-İŞ'in 3 Ocak eylemiyle ilgili sert bir açıklama yaptı. Akbulut, 3 Ocak eylemini yasadışı ilan etti. Bu açıklama, iktidarın işçi eylemlerine karşı sertleşeceğinin bir göstergesi olarak yorumlandı. Aynı gün, Metal İşkolunda örgütlü sendikalar iktidara cevap verdiler: Metal işçileri, (yaklaşık 120 bin işçi) 27 Aralık'tan itibaren kademeli olarak greve başlıyorlardı.

Hem hükümet hem de işçiler, şu anda mevzilerini sağlamlaştırmakla meşguller. 3 Ocak'ta 2 milyona yakın işçinin katıldığı genel eylem, savaşın seyrini etkileyen önemli bir olay olacak. İktidarın sert önlemlere başvurusu bekleniyor.

Hükümet eylemi etkisizleştirmek için elinden gelen çabayı göstermeye benziyor. İyice bunalan işçilerin ne yapacağı ise biraz da TÜRK-İŞ'in tutumuna bağlı. TÜRK-İŞ hem Zonguldak direnişi konusunda hem de genel eylem konusunda oldukça tutuk davranıyor. Bunun bilinçli bir karardan kaynaklandığı anlaşılıyor. TÜRK-İŞ yönetimi, işçi hareketinin denetimden çıkmasından, radikalleşmesinden korkuyor. Şevket Yılmaz ve ekibi, işçi eylemlerinin burjuva muhalefet partilerinin (DYP ve SHP'nin) stratejilerinin gerçekleşmesine yardımcı olmasını, bu hedefin ötesine geçmemesini istiyor. TÜRK-İŞ genel greve bile evet diyemedi. Aldığı genel eylem kararı, işçilerin 3 Ocak'ta işe gitmeyi evlerinde oturmalarını içeriyor. TÜRK-İŞ, işçi kitlelerinin tabandan gelen dinamizmini törpülemek amacıyla olduğu için işçi hareketi, iktidarın saldırısını geri püskürtmeye-

YURTDIŞINDAN DAYANIŞMA

Zonguldak grevi, Türkiye'deki ilerici demokrat güçlerin yanı sıra yurtdışındaki demokrat ve devrimci güçler tarafından da destekleniyor. Bu desteğin diğer işkollarındaki grevleri de kapsayacak şekilde genişlemesi bekleniyor.

Zonguldak işçilerinin direnişi duyulduktan sonra çok sayıda der-

nek ve kuruluş, yurtdışında kampanya açarak eylemi destekledi. Alman Sendikalar Birliği'ne maden işçileri sendikası da Zonguldak direnişini destekledi.

Bu ara Avusturalya Maden İşçileri, örnek bir karar aldılar. Avusturalya Devrimci İşçi'nin bildirdiğine göre, Avusturalya Maden İşçileri Sendikası, eğer Özal, Zonguldak işçilerinin taleplerini kabul etmezse, Avusturalya'dan Türkiye'ye kömür ihracatı boykot edilecek.

Degimiz baskıya girdiği sırada yurtdışında dayanışma faaliyetleri yoğunlaşarak devam ediyordu.

Not:Zonguldak grevinin video kasetini derneklerde seyretmek isteyenler Devrimci İşçi'ye başvurabilirler.

Zonguldak İzlenimleri İşçi Baharı

Tarih 29 Kasım 1990. Yer: Zonguldak, Genel Maden İşçileri sendikası Konferans salonu. Perde açılıyor. Ve sahnede maden işçileri.

Evet grevden bir gün önce maden işçileri ve çevre halktan insanlarla birlikte "Alpagut olayları" sahneleniyor Zonguldak'ta. İşçilerin kendi aralarında yaptıkları tartışmalar, konseylerin oluşumu, işletmeye maden işçilerinin elkoymaları ve direniş...

Oyunun sonu mu? Oyunun sonu yok. Sahnede anlatılan bir tarihtir, yaşanan ve yaşanacak olan. Bu tarih Zonguldak sokaklarında, ocak önlerinde, "grev" pankartlarının altında yazılmaya devam ediyor.

Salondan ayrılanlar, hızlı adımlarla karanlığın içine dalarak, gecede kaybolup gidiyorlar. Bu hızlı adımlar, şafakta karşılanacak grevin, uzun bir yürüyüşün ilk adımları. Tılsımlı bir söz gibi, parlatılmış bir silah gibi, geceyi şafağa taşıyan paroladır şimdi "grev" sözcüğü.

Kazmacı, domuzdamcı, lağımci, taramacı ve ajöstor, yeraltı ve yerüstü, kıvrıcık, laz ve Kürt, köylüler, öğrenciler ve esnaf ve bilimüm işkolları ve Zonguldak, sınıflar mücadelesinin savaş okulundan birleşerek geçiyorlar. Zonguldak grevden önceki Zonguldak olmayacak artık.

Asma, Kozlu, Gelik, Karadon, Merkez atölyeler ve diğer işyerleri, günlerdir kortejler halinde saatlerce süren yürüyüşlerle Zonguldak'a akıyor. Aç bılac satlerce süren yürüyüş kollarını oluşturan madenciler, sömürü ve baskı düzenine karşı, yüreklerindeki öfkeyi haykırıyor. Madenlere sahip çıkıyor. Sofrasındaki aş'a, sobasındaki ateş'e, maden ocaklarına sahip çıkıyor. Gelişmelerin konjonktürel oluşu ya da yaygın deyimle kendiliğinden, onun içinden tarihsel olanın çıkmasında engellemiyor, engellemiyor.

Daha şimdiden kalıcı işyeri örgütlülüklerini hedefleyen grev komiteleri oluşturuluyor. Zonguldak konjonktürü, sınıf hareketinin odağına otururken, doğurabileceği siyasal sonuçlar itibarıyla da dikkatleri üzerinde topluyor.

Yürüyüş kollarında ise, madenci eşleri ve çocuklar en önde, kalabalık bir kitle halinde yürürlerken, demokratik kitle örgütleri, sendikalar ve diğer iş kollarından işçilerin destek ve yardımlarını, uluslararası düzeydeki destek ve yardımlar takip ediyor. Sınıf kardeşliği, ulusal sınırları aşarak Zonguldak'a kadar ulaşıyor. Henüz bu destekler eylemli bir desteğe, katılma dönüşmemiş olsa da, belli bir olumluluk taşıyor.

Bir başka cephede ise; sıra, sıra bakanlar, başbakan ve cumhurbaşkanı, "çıplak, net, eline geçen, cebine giren" diyerek, madencinin önüne "milyonları bulan ücret," "tırilyonları bulan zarar" hesapları çıkararak, ikramiyeleri de dahil ettikleri rakamlarla kafa karıştırarak, kamuoyunda haklılık bulmaya çalışıyorlar. Maden işçileri ise; "işçinin düşmanı, Çankaya'nın şişmanı," diyerek yanıt veriyor.

İnönü, Demirel ve Ecevit'ten, Edibali'ye varncaya kadar bilcümle burjuva muhalefet partileri ise; "Selden kütük kapma" derdiyle Zonguldak'a koşuşturuyorlar.

Göçükte, grizuda, yeraltında heran ölümle yüz yüze... Yanıp parçalanmak, göçük altında kalmak ve tüm bunların üzerine bir de sefalet ücreti eklenince, ortaya madencinin kendi gerçekliği çıkıyor. Kimi cesetler çıkartılabiliyor. Kimilerinin mezarı ise; maden ocağı oluyor. Açlık ve ölüm yalın gerçekliliğiyle yaşam oluyor madende. İşte bunu değiştirmek, daha insana bir yaşam sağlamak için sokaklara çıkılıyor. Ve madencinin eylemi sokaklarda anlam buluyor.

Ve artık mevsim kışa dönüyor. Soğuklar bastırdı, bastırarak. Zonguldak'ta yükselen işçi dalgası yavaş yavaş geri çekilmenin işaretlerini de veriyor. Doğabilecek bu boşlukta ise, sendikaya handikaplar oluşturulmaya çalışılabilecek. Siyasal iktidar, sınıf karşıtı saldırı politikalarını işte böylesi bir boşlukta tedrici bir şekilde devreye sokmaya çalışabilecek. Böyle bir noktada, yeni politikalar üretmek, taktik belirlemek ve gündemi belli bir program çerçevesinde elde tutabilmek, sendika için de, işçiler için de güçleşecektir.

Sınıf eylemliliğinin, diğer iş kolları ve kentlerde yükseltilebilecek küçük de olsa kimi dalgalarının, Zonguldak'daki bu güçlü dalgayla birleşmesi, eylemin Zonguldak dışına çıkması, taşması Zonguldak'da ortaya çıkabilecek olası olumsuzlukları ortadan kaldırmak gibi, sınıf hareketine ve toplumsal muhalefete de açılan bu kanala akabilme ve nefes alabilme olanağı yaratabilecektir.

Tüm bunlar olup biterken, sınıf mücadelesinin düz bir çizgi izlemeyi görmek gerekiyor. İşler, çıkışlar, geri çekilmeler, ileri atılmalar olacaktır. Basitten karmasığa doğru giden ilişkiler zinciri içerisinde, kalıcı örgütlenmeler, kalıcı kazanımlar ve uzun soluklu bir mücadeledir sınıf kavgasında hedeflenen. Ve tüm bunların sınıf mücadelesine tabi kılınmasıdır.

Şimdi Zonguldak grevi öğreniyor, grevden öğreniyor. Tılsımlı bir söz gibi, parlatılmış bir silah gibi, geceyi şafağa taşıyan paroladır şimdi, "madenci direnişi".

Mevsim kışa dönüyor. Soğuklar bastırdı bastırarak. Ve kış ortasında yanan kömürlerin alevinde işçi baharı yaşanıyor.

bilir. TÜRK-İŞ yönetimi, Zonguldak işçilerinin 4 Ocak'ta Ankara'ya yürüyüşlerini engellemek istiyor. Gerekçeleri çok basit: "Eylem sol sızabilir, fraksiyonlar işçileri etkileyebilir?"

Bu gerekçenin sadece TÜRK-İŞ tarafından değil DYP ve SHP tarafından da benimsendiği görülüyor. Demirel ve İnönü, işçi hareketini erken seçim hedefleri için bir baskı unsuru, bir kaldıraç olarak kullanmaya çalışıyorlar.

İşçilerle hükümet arasında sürmekte olan savaşta DYP, SHP ve TÜRK-İŞ tampon bölge oluşturmaya çalışıyorlar. Bakalım başarılı olabilecekler mi?

İşçileri sınırlı taleplere razı edebile-

taşıyor.

İşte iktidarın kapatmak istediği ocak on yıllarca Türkiye'nin kömür ihtiyacını karşılayacak kapasitede. Hükümetin bu yeraltı zenginliğini çarçur etmek etmesinin sebeplerinden birisi, Zonguldak işçilerinin siyasi sebepler de öne sürüyor olmaları. "Özal istifa" diye bağırarak için iktidar Zonguldak işçilerini kara listeye almış durumda.

ZONGULDAK MEYDAN MUHAREBESİ

Kömür işçilerinin başlattıkları direniş tam bir meydan savaşına dönmüş durumda. Savaşın taraftarları her yönüyle belirgin: Bir yanda, Özal, hükümet ve işverenler, bir yanda ise bütün bir toplum. İktidar, hergün sokaklara dökülen kitlelere şimdiye kadar saldırı cesaretini bu-

Zonguldak izlenimleri

Zonguldak maden işçileri Türkiye işçi sınıfı tarihinde yeni bir dönemin kapılarını zorluyor. Zonguldak halkı demokrasi mücadelesinin kapılarını açıyor.

40 bin maden işçisinin Zonguldak'ta başlatıldığı grev 26. gününü doldurdu. Kömür madenlerinde başlayan grev Türkiye'de yeni ve büyük bir grev dalgasının habercisi oldu. Aynı günlerde linyit kömürü madenlerinde çalışan 28 bin işçi direnişe başladı. Direniyorlar; çünkü linyit işletmelerinde (kömür) çalışan maden işçilerini 12 Eylül sendikası yasaları nedeniyle grev hakları yok. Bu nedenle onlar üfretimleri %20'lere kadar düşüren eylemlerle sözleşmelerin olumsuz sonuçlanmasına karşı direniyorlar.

Maden işçilerinin hergün 40 binden aşağı düşmeyen sokak eylemlerinde ilk destekçileri aileleri ve çocukları. Hergün haslanmış iki patates yiyerek okullarına giden ve bütün günü onunla geçirmek zorunda kalan maden işçilerinin çocukları ve yoksulluğu, açlığı tüm yüküyle taşıyan eşleri erkeklerden daha kararlı olarak mücadelenin içindeler.

Bugün 135 bin maden işçisinin grevleri kademeli olarak başladı. Bunu 130 bin tekstil, 23 bin selüloz (kağıt), 11 bin havacılık işçilerinin grevleri izleyecek. 1991'in ilk yarısında petrol ve kimya, metal maden, Demir-Çelik işçilerinin katılımıyla 1 milyonu aşan katılım grevler dalgası büyüyecektir.

Bu noktaya nasıl geliniyor.

Ağırtaşan yaşam koşulları ve yok edilen iş güvencesi, 350-550 bin liralık aylık ücretle çalışan işçilerin toplu sözleşme masalarına kararlı gitmesinin tek nedeniydi. Öyle ki, sendika yönetimleri bile işçilerin kararlılığından çekinir, onların bilgisi dışında hareket etmekten korkar duruma geldi.

Ancak yaşanan ekonomik ve toplumsal krizin giderek siyasal krize yol açacağına gören siyasi iktidar toplu sözleşmelere ilişkin politikalarını daha 1990'ın Mayıs ayında belirlemişti. Bu politikaların uygulayıcısı Turgut Özal daha görüşmeler başlamadan "Zarar eden işletmelerin kapatılacağını, işçilerin makul(!) taleplerle masaya gelmesini" söyleyerek politikalarını açıklamaktan çekinmedi.

Nitekim, 12 Eylül döneminde çıkarılan yasaların, sendikaların görüşmelerini 60 günle sınırlamış olması nedeniyle işverenler 58 gün hiçbir karşı teklif getirmediler. Son 2 günde getirdikleri ücret teklifleri ve işçilere işyerlerindeki çalışmalarını ile ilgili hiçbir demokratik talebini kabul etmemeleri ile tartışma şansını ortadan kaldırdılar. Özcesi, gerek kamu ve gerekse özel sektör işyerlerinde grevi işverenler istedi. Bu işçi sınıfına karşı açık savaş ilanıydı. İşçiler bu savaşı kabullendi.

Ancak siyasi iktidar açığı bu savaşın koşullarını da düşünüyor ve hazırlığını da yapıyordu. Yaşanan ekonomik, toplumsal siyasi krizi bastırarak, 12 Eylül politikalarının devamını sağlayabilmek için Körfez krizini kullanmayı hedeflemişti. Bu nedenle ABD'nin savaş çıkışlarına ilk desteği verdi. ABD 12 Eylül politikalarının devamı için Ortadoğu'da Özal'ı yücelten davranışlarını sürdürdü. Özal önderliğindeki siyasi iktidar savaş istiyordu ve son olarak da NATO'dan askeri birlik getirme kararı alıyordu. Parlamento'yu tekeline alan, yüksek yargı organlarını ANAP'ılaştıran, orduyu da denetimine alma girişimlerinin yarattığı karmaşayı da savaş hali içinde halletmeyi hedefleyen Özal olağanüstü hal, sıkıyönetim uygulamaları ile yola devam edecek. Grevler, toplu iş sözleşmeleri, memurların sendikalaşma talepleri, üniversitelerin akademik-demokratik talepleri, köylülerin ürünlerine taban fiyat talepleri olağanüstü hal, sıkıyönetim uygulamaları, savaş hali uygulamaları ile durdurulacak, ezilecek, muhalefet tümüyle dağıtılıp susturulacak. Özal'ın peşinde koştuğu özünde sistemin yaşatılmasının gereği düşündüğü tek şef ve Markosvari bir yönetim için anayasa değişikliği de bu arada becerilmiş olacak.

Kürdistan'da yaşayan halk üzerindeki devlet terörünün olağanüstü hal, sıkıyönetim, savaş hali uygulamalarıyla nihai noktaya çıkmasının hedeflendiğini de görmek mümkün.

Bu yaşanacakların işveren cephesinden diğer bir yanı da tekelleşmesinin hızlanması, orta ve küçük sermayenin eritilerek tekellerin ekonomik ve siyasi belirleyiciliğinin kesinleşmesidir. Özellikle metal işkolunda ve tekstilde çok yoğun yaşanacak iflaslar, işyeri kapamaları 12 Eylül'ün temel bir uygulamasının da nihai adımı olacak. Özelleştirme ismi altında tüm kamu kuruluşları ya kapatılacak ya da devredilecektir. İşte Zonguldak ve Sümerbank Tekstil Fabrikaları Demir-Çelikler bunu bugün sıcak olarak yaşıyor.

Bütün buna karşı işçi sınıfı cephesinde bu olaylara karşı tavır açık ve net değil. 12 Eylül'ün kaybını kapatmayan, ideolojik ve ekonomik saldırının etkinliğini üzerinde taşıyanlar, düzeni onarma önerilerinin ardına takılabiliyor. Nitekim "bu iktidarla sorular çözülmez" diyerek erken seçim deklerelerinin ardına kitlelerin takılmaya zorlandığı açıkça gözleniyor. "Özal istifa, Çankaya istifa" sloganlarının nihai olarak amaçladığı hedef de bu. Parlamento içi muhalefet (Özal'ın tekeline giren parlamento-daki muhalefet ne oluyorsa) erken seçimi deklere ediyor. Türk-iş ve bağlı sendikaları bunu deklere ediyor ve kitlelerden gelen genel grev dayatmasından kaçamıyorlar.

Ancak 3 Ocak'ta bir günlük iş bırakma kararı aldılar. Bunun sınıf mücadelesi açısından bir ivme olduğunu da kabul etmek gerekir. Çünkü üretimin gelen gücün kaldırılması olarak uygulanacak bir günlük iş bırakmanın içeriği işçilerin insanca yaşam hakkı, tüm çalışanların sendika hakkı, düşüncelere vurulan yasakların kaldırılması, anti-demokratik yasaların kaldırılması... biçiminde dolduruldu. Ama eylem işe gelmeye evden çıkmama biçiminde uygulamaya zorlanıyor. **İşte bu noktada üç aşamalı bir adım atılması gerektiğini görmekte ve önermekteyiz. Öncelikle Zonguldak'ta yakılan ateşin Zonguldak dışına taşınması ilk adım olmak zorundadır. İkinci adım siyasi iktidarın olağanüstü hal ve sıkıyönetim uygulamalarını boşa çıkarmak olmalıdır. Üçüncü adım ise toplumsal halk muhalefetine erken seçim sürecine sürüklenmesine değil birleşik toplumsal muhalefetin organlarının yaratılmasına yönelimlidir. İşçi sınıfının ve halk kitlelerinin iktidara çok uzak olduğu bu günde hedef devrimci muhalefetin birliğini yaratmak olmalıdır. Bu nedenle 3 Ocak günü işyerlerinde, sendikalarda toplanan işçilerin eylemine toplumun tüm kesimleri bulundukları yerlerden katılmalı, muhalefetin odaklarını yaratmak ve bu odaklarla siyasi iktidarın uygulamalarını ters yüz etmelidir.**

E.

Freiburg

Freiburg'da uzun dönemden beri Türkiye ile ilgili Alman kamuoyuna yönelik açıklayıcı ve aynı zamanda onları bu doğrultuda örgütleyici siyasi çalışma yapılmamaktaydı. Ayrıca Türkiye'lerin bu bölgede dağınık olması örgütlü çalışmayı engelleyici faktörler arasında bulunmaktadı. Bizler Devrimci İşçi'nin perspektifleri doğrultusunda gerek bu zemine gerekse Türkiye'ye yönelik faaliyetler konusunda bilgilendirme toplantıları yapmaya karar verdik. Eylül ayından bu yana tartışma toplantıları radyo yayınları ile bu politikaları geniş kesim içerisinde tartışmaya başladık. Eylül ayında çıkarılan Yeni Yabancılar Yasası ile ilgili ilk tartışma toplantısını yaptık. Katılımın az olmasına rağmen olumlu eleştiriler aldık. Ekim ayında Ortadoğu krizi ve Türkiye adli bir tartışma toplantısı düzenledik. Katılımın yoğun olması ve tartışmalara çok sayıda insanın iştirak etmesi toplantıdan alınan verimi artırdı. Bu nedenle çalışmalarımızın ağırlığını bu konulara ayırdık. Türkiye Kürdistan'ı ile ilgili düzenlediğimiz diğer bir toplantıyı elimizde olmayan nedenlerden dolayı ertelememize ve bunun duyurusunu önceden yapmı-

olmamıza rağmen 30 kişi katıldı. Bizimle neler yapmamız gerektiği konusunda bir tartışma yürüttü. - Toplantıda yaptığımız tartışmalar ve gelen diğer istemlerden dolayı Türkiye ve T. Kürdistanı ile dayanışma komitesi oluşturduk. Aslında biz böylesi bir komitenin 6 aylık bir tartışmalar zinciri sonrasında oluşmasını ve daha geniş bir çevrenin katılımının sağlanmasını hedefliyorduk. Ancak gelen öneriler üzerine tartışma toplantılarını bu komite aracılığıyla düzenlemeye ve sonuçlarını ortak değerlendirmeye karar verdik. Bunun dışında iki haftada bir radyoda türkçe yayın yapma hakkı elde ettik. İleride bu yayını haftada bir yapacağız. Ayrıca Medico Enternasyonal'in önerisi üzerine ön hazırlık çalışmalarını birlikte örgütlediğimiz Cizre'deki demokratik halk hareketi ile dayanışma doğrultusunda Cizre'yi kardeş şehir ilan etme projesi var. Bu proje henüz hazırlık aşamasında. Bu konudaki ve tartışmalarla ilgili geniş bilgiyi daha sonra dergiye ulaştıracağız.

15 Aralık Cumartesi günü Freiburg'da Ortadoğu krizi ve savaşa karşı bir miting yapıldı. Çok sayıda sol örgüt ve barış derneklerinin des-

teklediği bu mitinge yaklaşık 1500 kişi katıldı.

Yeşiller, sendikalar, öğrenci - grupları ve Devrimci İşçi adına yapılan konuşmalarda Ortadoğu'da emperyalist güçlerin savaş çıkışkanlıkları kınanırken bu bölgedeki ulusal kurtuluş hareketlerinin desteklenmesi Türkiye halklarının savaşa ve emperyalist politikalara karşı verdikleri mücadeleye destek verilmesi gerektiği vurgulandı. (Bizim konuşmamızda)

Mitingi düzenleyen platformda 20'yi aşkın örgüt bulunmakta. Bu nedenle ideolojik olarak farklı görüşler yer almakta. Bu farklı görüşleri ilk olarak miting öncesi radyoda bir tartışma ile kitle içinde tartışmaya başladık. Bazı gruplar bu tartışmaları ve Ortadoğu krizini Almanya ile sınırlamaya çalışmakta. Farklı düşünceler radyoda tartışılacak bu tartışmalara biz de katılacağız. Ocak ayında askerlik kaçacağına ilişkin Yeşillerin öne sürdüğü öneriye ilişkin kitleye açık tartışma düzenlenecek daha sonra ulusal kurtuluş hareketleri, Ortadoğu'da emperyalistlerin kalıcı yerleşim politikaları tartışılacak.

Freiburg Devrimci İşçi

Ceyhan Cezaevinden politik tutuklular tarafından gönderilen mektubu cezaevlerinde yaşananlara ve iktidarı bu konudaki tutumuna açıklık getireceği ve bu konuda duyarlı kesimleri harekete geçireceği düşüncesiyle olduğu gibi yayınlıyoruz

Mektubun Almanca tercümesi Türki Information Dergisi'nin 37. sayısında yayınlanmıştır.

Devrimci İşçi

Politik Tutuklulardan Çağrı

Hükümetin son zamanlarda cezaevlerindeki siyasi tutuklulara karşı yürüttüğü politikalar konusunda bizim açımızdan hayati önem taşıyan bir konuyu size anlatmak amacıyla bu mektubu yazıyoruz.

Konu şudur: Hükümet ve Adalet Bakanlığı'nda egemen olan belirli bir zihniyet, özellikle son zamanlarda cezaevlerindeki siyasi tutukluların açık grevi ve ölüm oruçlarına zorlayıcı bir taktik yürütmektedir. Bu yolla ulaşılmak istenen amaçlardan birinin (belkide asıl amaçlarının) zaten on yıllardır en ağır koşullar altında yaşayan, aylar süren işkencelerden, sayısız açık grevlerinden ve ölüm oruçlarından geçen ve bu nedenle doğal olarak vücut dirençlerini, sağlıklarını önemli ölçüde yitiren tutukluları iyice yıpratmak, deyim yerindeyse azar azar, parça parça öldürmek olduğu anlaşılmaktadır.

Bu amaçla, cezaevlerinde siyasi tutukluların uzun direnişler, ölüm oruçları ve ölümler pahasına elde ettiği haklara yönelik kısıtlamalar (tutukluların bu hak gaspını asla kabul etmeyeceklerini bile bile) gündeme getirilmektedir. Böylece o cezaevlerindeki tutuklular açlık grevine, ölüm oruçlarına zorlanmakta, diğer cezaevlerinde de kaçınılmaz olarak günlerce süren destek açık grevleri gündeme gelmektedir. Otuzlu-kırkılı günlere gelineceye dek beklenmekte, tutukluların kamuoyunun ilgisini çekmek için açık grevleri yaptığı biçiminde gayri ciddi açıklamalar yapılmakta, yeterli zaman geçtikten sonra ise gaspedilen haklar yeniden tanınarak eylem sona erdirilmektedir. Sonuçta ölüm olmamışsa bile ölüme birkaç adım yaklaşmış bedenleri, karaciğerleri, mideleri, beyinleri biraz daha tahrip edilmiş insanlar kalmaktadır geriye. Ancak bir süre sonra gene bir başka bahaneyle bu kez başka cezaevinde aynı oyun sahnelenmekte, tutuklulara yeni saldırılar, yeni hak gaspları gündeme getirilmektedir.

Bizler bu durumu bilmemize rağmen önümüzde direnmekten başka bir yolumuz olmadığı için, her seferinde yakendi bulunduğumuz cezaevindeki, ya da diğer cezaevlerindeki arkadaşlarımız için açık grevine, ölüm oruçlarına başvurmak zorunda kalıyoruz. Çünkü hepsi uzun direnişler, ölüm oruçları ve ölümler pahasına kazanılmış hakların gaspedilmesini kabul etmenin ölümden beter olduğunu bilincindeyiz.

İşte, son günlerde kamuoyunun gündemine gelen cezaevi olayının gerçeği budur; ve cezaevlerinde açık grevleri bu nedenle hiç bitmemektedir.

Dünyanın hiç bir yerinde Türkiye'deki kadar çok açık grevi yapılan bir başka ülke yoktur; açık grevlerinde 15 kişinin öldüğü bir başka ülke yoktur. Bu durum, kuşkusuz ülkemiz açısından bir utanç tablosudur. Sorumlusu da cezaevlerindeki siyasi tutuklulara karşı siyasi kin duyguları besleyen, onları rahat bıkarmak istemeyen, böylece azar azar öldürmenin yollarını arayanlardır; çağdaş insanı değerlerden yoksun olan iktidardaki belirli zihniyettir.

Cezaevlerinin bir toplumun aynası olduğu söylenir. Bu yüzden sorun sadece bizim değil, ülkemizin bütün insanlarının, bütün bir toplumun sorunudur.

Biz ülkemizin ve bir parçası olduğumuz halklarımızın, bu utanç tablosuna müstahak olmadığına inanıyoruz. Size bunun için yazıyoruz.

Bu soruna sahip çıkın.

"Asmayalım da besleyelim mi?", "Devletin bunlara teslim olmasını mı isteyelim?", "Merhametten marazat doğar." diye düşünen, bu yüzden içerideki

insanlara karşı sinsice cinayetler planlayan, ya da Eskişehir'deki tabutluklarda çıldırmanın yollarını arayan bir iktidar zihniyetine karşı çıkın.

Bize böyle bir zihniyete yeniden yeniden acılık grevleri dayatmasına karşı çıkın.

Bu sorunun çözülmesi, toplumumuzun hiç durmadan kanayan yaralarının sarılması, bu utanç tablosunun ortadan kaldırılması için bir şeyler yapın.

Yoksa, daha çok ölümler olacak, bu tablo daha çok kararmaktadır.

Bize göre, sorunun çözüm yolu açıktır. İktidar çevreleri varolan hakların yasal güvence altına alınmamasından yararlanarak sık sık hak gasplarına yönelik uygulamalar gündeme getirmektedir. Örneğin 29 Ekim öncesinde açık görüşleri fiilen ortadan kaldırma anlamına gelen kısıtlamalar dayatarak, bütün cezaevlerinde huzursuzluk yaratılmıştır. Bu benzeri konuların önümüzdeki dönemlerde yeniden ortaya atılması da muhtemel bir durum olarak görülmektedir.

Kazanılmış hakların geri alınamayacağı, bugün bütün toplumlarda genel kabul gören bir hukuk normudur. Bu yüzden zaten çözülmemiş pek çok sorunu bulunan cezaevlerinde var olan hakların şu ya da bu gerekçeyle geri alınmasına yönelik hiç bir uygulamanın asla kabul edilemeyeceği ve ancak tutukluların leyhine olan değişikliklerin yapılabileceği açıklıkla ortaya konmalıdır. Bu hususun kamuoyuna malolan bir ilke haline gelmesi önemli bir kazanç olacaktır.

Var olan hakların yasal güvence altına alınması yetkililerin keyfi uygulamalar getirmesini ve bu şekilde sık sık huzursuzluk çıkarmalarını önleyebilecektir.

12 Eylül'den sonra on yıl geçmiştir.

12 Eylül faşizminin en ağır baskı ve işkencelerine maruz kalan bizler en zor koşullar altında geçen on yıl boyunca içeride bütün insanı değerlerimizi koruyarak yaşayabilmenin savaşını veriyoruz.

Bugün yapılması gereken, 12 Eylül döneminin sorumlularından, yaptıkları işkencelerin, haksızlıkların hesabının sorulması ve yasa ve hukuk dışı uygulamalarda yapılan haksızlıkların ortadan kaldırılmasıdır.

İktidar çevreleri ise, 12 Eylül hapishanelerinden beter tabutluklar yaparak içerideki insanları oraya doldurmanın, sinsice cinayetlerle yok etmenin peşindedir.

Bu sorunun çözümü doğrultusunda ortaya koyacağınız çabanın böyle çağdaş anlayışlara karşı ülkemizde insan haklarına ve insani değerlere saygılı bir anlayışın yerleşmesine de katkıda bulunacağı inancıyla, teşekkür ediyor saygılar sunuyoruz.

4.12.1990

Oğuzhan Müftüoğlu, Ali Başpınar, M. Ali Yılmaz, Metin Şahin, Mustafa Aslan, Necmettin Özdemir, Hacı Saygılı, Süleyman Eryılmaz, Muhittin Çoban, Ali Rıza Solmaz, Zeki Konyalı, Hasan Sarıkaya, Naci Zaman, Levent Yakış, Mihiat Gönenç, Zeynel Orduzu, Mehmet Beyaztaş, Tümay Durukan, Cevdet Uçar, Ahmet Yaprak, Yücel Taş, Bilal Yıldız, Münir Hocaoglu, Ziya Arıkan, Mehmet Üresin, Hakan Eğri, Nihat Ballı, Mustafa Durak, Ertuğrul Ak, Cebail Köksal, Yusuf Keleş, Nedim Avcı, Cemal Akın, Mustafa Kantas, Tevfik Güneş, Nedim Soylu, M. Menduh Uyan, Özgür Ovacak, Erol Kartal, Aydın Ates, Özgür Şahin, Ömer Tunca, Hüseyin Cihan, Seyit Kocakusak, Fikret Doğan, Mustafa Öcal, Mehmet Ayyıldız, Zakir Baykam, Ayhan Sümbül

Bir ölüm ve düşündürdükleri

Yaklaşık 20 yılını halkların kurtuluşu uğruna sürdürülen devrimci mücadeleye vermiş olan Ali Akgün 30 Eylül 1990 günü Çanakkale Cezaevi'nde öldürüldü.

Neden ve kimler tarafından öldürüldü?

Ali Akgün'ü tanıyan ve olayı bilmeyen bir kişinin bu soruya tereddütsüz vereceği yanıt "Cezaevi idaresi yada faşistler tarafından devrimci olduğu için öldürülmüştür." olurdu. Ancak gerçek ne yazık ki öyle değil. Olayı bir bildiriyi Devrimci Sol üstlendi.

Çeşitli örgütlenmelerde çıkabilen sorunlar zaman zaman öyle bir hal alıyorki iş şiddet kullanılmasına kadar varılabiliyor. Olaylara, sorunlara soğukkanlı, mantıklı yaklaşımın yerini inatlaşma, hırs, kin ve sonuçta şiddet alabiliyor. Bu yaklaşım bazen anlık bir gelişme olarak uç verirken bazen de genel bir yaklaşımın ifadesi olabiliyor.

İnsanlık varoldukça farklı düşünce ve davranışlarda varolacaktır. Yalnız yaşamayan her kişinin (ki insan toplumsal bir varlıktır.) baştan kabul etmesi gereken bir gerçekliktir bu. Evet bu gerçeklikte her varlığa tahammül ve hoşgörülü davranmayı dayatıyor. Bulunulan çevrenin, grubun korunması güdüsüyle hareket edilmesi tüm canlıların ortak davranış biçimidir. Ancak bu korumanın biçimleri birbirine karıştırıldığında bir şeyi korumak çabası korunan şeyin tahrip edilmesine yolaçabilir.

Bir grup içerisinde ayrılma (değişik düşünceler savunularak yada farklı sorunlardan dolayı) bir grup içerisinde yer almaya karar vermek kadar doğal bir davranıştır. Devrimci birlikliklerin temeli, gönüllülüğe dayalı oluşudur. Bir amaç uğruna, o amacın gerçekleştirilmesi için bir araya gelişler amaçların yada amaca ulaşım yolları konusunda

farklı düşüncelerin ortaya çıkması durumu ayrılıkları da gündeme getirecektir. Devrimcilerin bunu çözüm yönteminin temeli tartışma ve ikna olmak durumundadır. Devrimci yapılar içerisindeki ya da devrimci yapılar arasındaki sorunların çözümünde başkaca bir yöntem kullanılamaz. Kaldı ki şiddete dayalı bir yöntem asla kabul edilemez. Bu yaklaşım sol saflarda söylemde kabul görmesine karşın pratikte hastalıklı kafa yapılarının sonucunda bu söylemle uyumayan davranış biçimleri kendisini gösterebilmektedir. Halk saflarında şiddet uygulamak suçtur ve bu suçu işleyenler bunun hesabını vermekle yükümlüdürler.

Sol içi şiddete yolaçan sakat kafa yapılarının değiştirilmesi, bu tür sakat kafaların sol saflardan sökülüp atılması; bu tür hastalıkların uç verdiği gruplardaki duyarlı kişiler başta olmak üzere tüm devrimcilerin bunların üzerine gitmesi ve bu konuda tavizsiz bir tutum takınmasıyla mümkündür.

Devrimci saflara sızmış olan polis, ajan vb. gibi karşı-devrimci güçlerin cezalandırılmasının yadırganacak bir yanı yoktur. Ancak bu yapılarık suçlanan kişinin böyle bir konumda olmasının açık ve net kanıtlara dayanması ve tartışılmaz somutlukta olması gerekir. Burjuva hukuk kurallarında bile kanıtların tartışılmaz netlikte olmasının gözetildiği iddia edilir. Devrimciler mahkemelerde burjuva yargı mekanizmalarını kendi içindeki tutarsızlık nedeniyle de mahkum ederler.

Devrimci adalet burjuva hukukundan bin kez daha objektif ve adildir.

Hiç kimsenin/grubun kendi çarpık kafa yapısına yada yaptığı hatalara devrimci adaleti alet etmesine izin verilmez, verilmemelidir.

D.S savunma psikozunu bir yana bırakıp bir an önce olayın üzerine gitmeli ve böyle bir olaya neden olan kafa yapısını ve sorumsuzca davranışı mahkum etmelidir.

Sol görünen bazı yayınlar böylesi olumsuz olayları sola karşı bir silah olarak kullanma çabasına giriyorlar. Eski Aydınlık Gazetesi çevresinin çıkardığı Yüzyıl Dergisi'nin olaya ilişkin yayını tamamen çarpıtma ve siyasal istismara dayalı bir tutumu içeriyor.

Bir süredir solla barışma siyaseti izleyen (Bilindiği gibi Aydınlık özellikle 12 Eylül öncesinde izlediği tutum nedeniyle soldan tamamen tecrit olmuştu.) eski Aydınlıkçılar bu olayla ilgili izledikleri tutumla devrimcilere yeniden savaş mı açmak istiyor? Mücadeleleri Türkiye halklarının mücadelesinde yaşıyan THKP-C, Devrimci Yol gibi hareketlere (Olayla hiçbir ilgileri olmamasına rağmen) saldırarak, karaçalarak ne elde etmeyi umuyorlar?

İzledikleri son tutum bize eski Aydınlıkçıların bu günkü Yüzyıl'ın sola ihanetle solda olma arasında bocaladığını gösteriyor. "En kötü düşmanlar ne yaptığı belli olmayan dost geçenlerdir." diyoruz. Eğer Aydınlık çevresi solla barışmak niyetinde samimi ise bu tutumunu değiştirmek zorundadır.

Olaydan hemen sonra Çanakkale cezaevinde bulunan devrimciler konuya ilişkin ortak bir bildiri çıkardılar. Olaya ışık tutması ve olay karşısında örnek bir tavır sergilemesi nedeniyle bildirinin tam metninin yayınlanmasının yararlı olacağına inanıyoruz.

Devrimci İşçi

DEVİRİMCİ KAMUOYUNA

30 Eylül 1990 günü Çanakkale cezaevindeki devrimciler ve siyasi hareketler, devrimci-direnişçi kişiliğiyle tanındıkları Ali Akgün'ün Devrimci Sol tarafından "komplocu-provokatör" olduğu gerekçesiyle öldürüldüğünü öğrenmenin büyük şokunu yaşadılar.

Devrimci Sol, aşağıda özetlenen gerekçeleri, ana başlıklarıyla, olaydan hemen sonra bir açıklama yapmış (sözlü), Ali Akgün'ün cezalandırıldığını ilan etmiştir.

Cezaevi genelinde büyük bir tepki toplayan bu olayı yapılan açıklamayla birlikte değerlendiren tüm siyasi hareketler, Devrimci Sol'un açıklamasını inandırıcılıktan uzak bulmuş ve bundan hareketle siyasal bir tutum alışın zorunluluğu ve sorumluluğunun gereği olarak sırasıyla şu tavırları takınmışlardır:

1-) Devrimci Sol'la mevcut siyasi ilişkilerin askıya alındığı Devrimci Sol'a bildirilmiş ve kendilerinden yazılı ve yeterli açıklama yapmaları talep edilmiştir. (30 Eylül 90)

2-) Talep edilen açıklamanın belirsiz bir süre içerisinde zaten yapılabileceği belirtilmesi ve sözlü olarak biraz daha zenginleşen ilk gerekçelerin yinelenmesi üzerine, siyasi hareketler durumu yeniden değerlendirecek şu ortak kararlara varmış ve işlerlik kazandırmışlardır.

a) Siyasi ilişkileri askıya alma ve dondurma kesinleşmiştir.

b) Devrimci Sol'un platform üyeliği askıya alınmıştır.

c) Devrimci Sol dört kişilik cezaevi temsilciliğinden düşürülmüştür. Ali Akgün'ün öldürülmesi olayının anlatılmadığını belirtir kısa bir açıklamayla D-7 koğu temsilcisinin genel temsilcilik yapamaya çağı cezaevi idaresine bildirilmiş, idare çeşitli konularda uyarılmış ve bu konularda DS bilgilendirilmiştir. (1 Ekim 1990)

3-) Ali Akgün'ü dışarıdan, uzun cezaevi süreçlerinden tanıyan ve üstelik, artık Devrimci Solcu olmayan, Devrimci Sol'la düşünsel ayrılıklarını kesinleştirdiğini kimi siyasi hareketlere ve DS'a açıklamış bir devrimci olarak kesinlikle hak etmediği bir damgayla öldürülmüş olması gerçeği karşısında, O'nun alınma sürülmüş bir damgayı silmenin kaçınılmaz sorumluluğundan hareketle tüm siyasi hareketler ve cezaevleri deki tüm devrimciler Ali

Akgün'ün devrimci kişiliğine sahip çıkma gereğini vurgulamış:

a) Ali Akgün'ün anısına tüm koğuşlarda saygı duruşunda bulunmuşlardır.

b) Cenazeyi almaya gelen yakınlarını karşılamış, temsilcileri aracılığıyla onların acılarını paylaşmış, cenazenin devrimci-demokrat çevrelerde "ajan-provokatör" muamelesi görme olasılığını da düşünerek Ali'nin devrimci olduğuna duyulan inancı belirler, 196 imzalı bir mektubu ve masrafları için toplanan 1.000 000 TL'nı ailesine elden vermişlerdir.

c) Çanakkale İHD aracılığıyla, Elazığ İHD başta olmak üzere ulaşabilecek tüm devrimci-demokrat çevrelere, DS dışındaki tüm devrimcilerin bu olayı kesinlikle onaylamadığının bilinmesini bir ön tutum olarak iletmışlerdir. 2 Ekim 1990)

4-) Siyasi hareketler, Ali Akgün'ün yaşamının değişik dönemlerine tanıklık etmiş devrimcilerin tanıklıklarına baş vurmuş ve sonuçta, bu olay özelindeki tavırlarını ilan ve basın bildirisi yoluyla devrimci kamuoyuna duyurmayı da (TDPK, TKP, HDÖ dışında) prensip olarak kabul etmiş, son olarak, en geç iki gün içinde açıklama yapılacağını belirtmiş olan DS'un tutumunu da gözeterek, bu anılan sürenin ardından siyasetler, siyaset dışı genel katılımı da öngören bir formasyonla ilan vermişlerdir. (TDPK, TKP, ve HDÖ özetle 4. maddeye kadar yapılanları şu aşamada yeterli bulduklarını, olaya kayıtsız olmadıklarını kendilerince gerekli gördükleri tutumları, kendilerinin belirleyeceği süre ve biçimlerde almaya devam edeceklerini belirtmişlerdir. Ancak HDÖ basın bildirisine katıldığını ifade etmiştir.) (3 Ekim 1990)

5) 4 Ekim 1990 günü Devrimci Sol olayla ilgili üç sayfalık bir açıklama yapmıştır. Ali Akgün'ün öldürülme gerekçelerini 15 maddede toplayan bu açıklama, özetle şu savları ileri sürmektedir:

"...örgütümüz yaptığı soruşturma sonucu Ali Akgün'ün ihanetini polisle zimmi işbirliği içinde çalışmasını, Paşa Güven alcağı ile birleşerek hareketi arkadan hançerlemeye kalkışmasını, kendi kişisel çıkarlarını ve iktisatları için şaibeli, serseri ve polisle işbirliği yapan kişileri etrafında toplayarak bir çete

oluşturduğu ve çapulcu çetesiyle yaptığı işlere örgütümüzün adını karıştırdığı vb. açıklığa kavuşmuş... yapılan yargılama sonucunda... ölümüne mahkum edilmiş ve karar örgütümüz tarafından infaz edilmiştir. (DS bildirilerinden)

6-) Ali Akgün'ün tüm cezaevi yaşamı, devrimci-direnişçi kişiliği, O'nu tanıyan hemen herkesçe yakından bilinmektedir. O, cezaevi yaşamı boyunca devrimci direniş hattında yer almıştır. Pek çok devrimcinin tanıklık ve kader birliği ettiği -tünel süreçleri- sınavlarından geçti ve bu özellikleriyle tanınip, sevilip, sayıldı.

Oysa DS, dağıttığı bildiride, O'nun son beş yıllık cezaevi yaşamını birbirinin iki ayrı tutumla özetleyiveriyor "İşlediği tüm suçlar, örgütümüze verdiği zararlar ve ihanet tavrı ortadayken, insani ilişkileri sürdürme adına cezaevinde bir yoldaşımızın liberal tavrı takınması yüzünden komün ilişkilerimize alındı" bu başlangıç (uyanılmasına)... rağmen...komünden ayrıldı ve koğuştan da gitmeye karar verdi. bu da sonuç... ama bu kadar basit değil...

a- "Polisle zimmi işbirliği içinde olan... şaibeli, polis denilen kişileri etrafında toplayan" Ali Akgün, polis eline düşmemek için 6. kattan ölümüne atlamayı göze alıyor ve sakat kalıyor.

b- 83-85 yılları arasında -DS'nin deyimiyle "ağır" suçlar işlemiş olan Ali Akgün son beş yıllık cezaevi yaşamında iddia edildiğinin tersine, örgütsel ilişkilerinin en somut ifadesi olan ciddi eylem süreçlerine katıyor DS adına tünel üstleniyor.

c- Ali Akgün'ün DS ile olan örgütsel ilişkilerine son verildiği, DS ile komün ilişkisi temelinde kaldığı bu yılın (1990) başlarında bir platform toplantısında açıklanıyor (DS temsilcisi tarafından).

d- Ali Akgün aynı süreçte DS'den ulusal sorun başta olmak üzere kimi konularda temelden farklılaştığını, DS'den ideolojikve politik bir beklentisinin kalmadığını DS'ye ve diğer siyasi hareketlere açıklıyor. Anılan konularda teorik çalışmalarının varlığı biliniyor.

e- Örgüt içinde kendi hakkında bazı iddia ve spekülasyonlar ileri sürüldüğünü, örgütten sözkonusu iddiaların bir an önce araştırılıp

soruşturulmasını ve sonuçlandırılmasını talep ettiğini ve bu sorun çözümleninceye kadar ideolojik farklılığının gereği olan adımları atmayacağını ve bu yüzden DS'lilerle birlikte aynı koşutta kalmayı sürdürceğini bazı siyasi hareketlere açıklıyor ve "bu sorun Devrimci Sol'la benim aramda bir sorundur, başkalarını karıştırmam doğru olmaz" diyor.

f- DS'lilerin koşutta kalmakta olan KUK davasından bir arkadaşını kendisine yönelen suçlamalar, tartışmalar, yazışmalar ve kendi savları konusunda bilgilendiriyor. Ondan bu konuda ileride sosyalist kamuoyunda tartışıldığında konunun tarafı olmayan biri olarak tanığı olmasını istiyor. Bu isteği kabul ediliyor.

g- Hiç bir zaman "suçlu" psikozuna girmiyor. Tersine DS'ye olan güvenini ve iyi niyetini her fırsatta vurguluyor ama asılsız suçlamalarda bulunanlardan hesap sorulmasını istiyor.

h- Soruşturma uzadıkça uzuyor, bir kez yüzleştirme yapılıyor sürecin iyice belirsizleşmesi üzerine, önce komünden ayrılıyor, daha sonra bu sürece tanıklık eden arkadaşla birlikte daha rahat çalışma ortamı -sağlamak düşüncesiyle koğuştan da ayrılmaya karar veriyor. Bu düşüncesini DS'ye açıklıyor. Mevcut dostluğun koğuştan ayrılmakla sarsılmayacağını, istendiği zaman bilinen özel duruma ilişkin bir gelişme olduğunda yada konuşulacak bir şey olduğunda yanlarına gelip gideceğini belirtiyor. Ayrılma kararı anlayışla karşılanıyor.

7-) Koğuştan ayrılmaya karar verişinden iki gün sonra, kendisine tanıklık eden arkadaşında bir ara koğuştan çıkması üzerine, devrimci kişiliğinden kuşku duymadığımız Ali Akgün DS tarafından öldürülüyor. Hangi gerekçeyle "polis-ajan-muhbir" bile denilemeden, inandırıcılıktan büsbütün uzak kanıtlanamaz savlarla... bir an için, DS bildirilerinde zorlama ifadeler kazınsa ve geride kalan gerçeklerin doğru olduğu varsayılabilir, ileri sürülen gerekçelerin literatürdeki karşılığı çok çok hizipçilik olacaktır, başka bir şey değil.

Bu olay "örgüt içi bir sorun" olarak da değerlendirilemez. 6-7 yıl öncesine dayandırılan temelsiz sav-

lar, uzun yıllarını cezaevinde geçirmiş ve örgütte ideolojik bağlarını koparmış, bu anlamda örgüt dışında bir birey olduğu herkesçe bilinen bir kişinin öldürülme gerekçeleri olamaz. Devrimci adalet ve ceza kavramlarını sarsmaya, zayıflatmaya ve bir devrimcinin düşmana karşı mücadele içinde yaşama-ölme hak ve onurunu elinden almaya hiç kimsenin hakkı yoktur, olamaz.

8-) Türkiye ve Kürdistan devrimci hareketlerinin tarihi, yarattığı olumlu değer ve geleneklerinin yanısıra, yok yere aktılmış devrimci kanlarının yolaçtığı büyük olumsuzluklara, derin tahribatlara da tanıklıktır. Örgütler arası ve örgüt içi sorunların devrimci kanı akıtılarak çözülmediği, çözülemeyeceği pratikte defalarca sınanmış ve mahkum edilmesinin gerekliliğine inandığımız acı bir gerçekliğimizdir.

Bugün bu olay özgülüğünden hareketle, bilinen gerçekliği ve bu gerçekliğin yolaçtığı büyük zararları gidermenin zorunluluğunu belirtmek yetmiyor. Ne tür anlayışların böylesi yanlışları koşullandığını da sorgulamamız, yerli yerine oturtmamız ve daha önemlisi tutumumuzu pratiğe yansıtmamız gerekiyor.

Biz, Çanakkale Cezaevinden aşağıda imzası bulunan siyasi hareketler ve devrimciler olarak, tüm devrimci hareketlerin ve devrimcilerin bilinen olumsuzluklarından kaynaklanan böylesi izleri bütünüyle silme, yeni yaralar açacak olumsuzlukları anlayış düzeyinde ve pratikte mahkum etme görev ve sorumluluğunun altını bir kez daha çizerek, Ali Akgün'ün ölümüne neden olan anlayışı mahkum ediyor ve bu ve benzeri anlayışları devrimci saflardan elbirliğiyle bütünüyle uzaklaştırılmı diyoruz.

Çanakkale Cezaevi'nden PKK, 16 Haziran, Parti Yolu, Kurtuluş, TKP/ML, Devrimci Yol, TKP/ML Hareketi, TKİH, TDY, ÇS, THPK-C HDÖ, TKEP, TKP/B, MLSPB (Alan örgütülüğü), THKP-C Acilciler, KAWA Dava tutsakları ve diğer devrimci tutsaklar.

EŞİT HAKLAR ve DEMOKRASİ KAMPANYASI

Eşit Haklar ve Demokrasi Kampanyası

Federal Almanya'nın Demokratik Almanya'yı ilhak etmesi sonucu, uzun yıllar sonra yeniden ortak genel seçimler yapıldı. Artık iki Almanya yok, tek Almanya var, Federal Almanya Cumhuriyeti.

Oluşan yeni parlamento yalnız Almanya'da yaşayan Alman olmayan veya Batı Alman halkı için değil aynı zamanda Doğu halkı için de karar verecek ve yönetecek.

1990 Yılı Alman milliyetçiliğinin körüklendiği ve daha da yaygınlaştığı bir yıl oldu. Bu birleşme (ilhak) sürecinde toplumun milliyetçi duyguları kabartıldı. Ana tartışma konusunu; birleşme, ilhak oluşturmuyordu.

Başarı sarhoşluğu içinde olan F. Almanya öte yandan 1992 birleşik Avrupa'sının oluşmasının öncülerinden biri olarak yoğun bir çaba içerisinde.

Bu dönem biz "yabancılar" içinde olumsuz gelişmelerin kaydedildiği bir dönem olmuştur. Yeni Yabancılar Yasası, iltica hakkının kısıtlanması, Anayasa Mahkemesi'nin yerel seçim hakkı konusundaki olumsuz kararı ve Anayasa'nın 16. maddesi'nin (iltica hakkı) değiştirilmesi veya kaldırılmasına ilişkin tartışmalara kadar uzanan bir yığın olumsuzluk. Ve 5 milyon Alman olmayan için hayat şansı tanımayan bir anlayış tamamiyle bu topluma empoze edilme çalışması en hızlı biçimde sürmekte...

Her yönü ile bizim aleyhimize gelişen bu süreç ve politikalar karşısında sessiz kalmamak insan temel hak ve özgürlüklerinin savunulması için, Her türlü ayrıma, ırkçı politikalara, uygulamalara, yasal ya da fiili saldırılara karşı koymak için, 5 Milyon Alman olmayanın burada yaşadığını ve bunların bu toplumun vazgeçilmez bir parçası olduklarını, bu toplumun bir parçası olanların eşit haklara sahip olmalarını savunmak için;

Başta ilerici, Devrimci ve demokratlar olmak üzere insanlıktan yana olanların buradaki anti-demokratik uygulamalara karşı çıkması ve eşit haklar mücadelesini demokrasi mücadelesinin bir parçası olarak sürdürmesi gerekmektedir.

Bunun bilincinde olan bizler 2 Aralık'da yapılacak genel seçim sürecinde bütün demokratik güçlerin güçlerini birleştirerek ortak bir çabanın içine girmelerinin gerekli olduğunu düşündük.

Federal Almanya'da yaşanan siyasal gelişmeler izlendiğinde sağcı-soldan, solcusuna herkesin gündeminde iki Almanya'nın birleşmesi, ortak genel seçimler ve izlenmesi gereken tavrı ana konuyu oluşturmuyordu. Alman solunun da güçsüz, hazırlıksız ve dağınık yakalandığı bu fırtına karşısında değişik tutumların belirmesi ile dağınıklar bölünmeler gözlemlendi.

"Yabancıların" haklarının savunulması konusunda yerlilerle ortak bir noktada, bir demokrasi cephesi oluşturma halkısını yakalamaya ne biz ne de Alman solu hazır değildi.

Bu durum karşısında var olan gücümüzü birleştirmek ve haklarımızı kazanmak kavgasını vermek gerekiyordu.

Temmuz ayından başlayarak yerli ve "yabancılar" a mektuplar ve görüşmelerle seçimler sürecinde "yabancılar" a yönelik anti-demokratik yasaların, uygulamaların protesto edilmesi yönünde ve eşit haklar ve demokrasi için bir muhalefetin geliştirilmesinin gerekliliği konusunda adımlar atıldı. Çeşitli demokratik kuruluşlarla yapılan görüşmeler sonucunda (Devrimci İşçi, KOMKAR, DİDF, GDF, DİB, AKTİF) yürütülecek faaliyetlerin içeriğinde anlaşarak yerli ve diğer "yabancı" kuruluşların da desteğini alarak Kasım başından 2 Aralık'a kadar Eşit Haklar ve Demokrasi Kamppanyası başlatıldı.

Kampanya süresince yapılacak etkinlikler belirlendi ve çıkarılan eylem programı ortak kampanya bildirisi ile Almanya'nın her şehrine gönderildi ve en yaygın biçimde dağıtıldı.

Bu arada 31 Ekim'de Karlsruhe Anayasa Mahkemesi'nin "yabancılar" a yerel seçim hakkının verilip-verilmemesi konusunda alacağı karar etkilemek ve seçim hakkının insanın en doğal hakkı olduğunun alacakları kararın tarihi bir karar olacağı bu ülkede demokrasinin belirleyici öğelerinden olacağı vurgulanan yoğun kart gönderme çalışması örgütlendi.

Almanya'nın çeşitli şehirlerinde meşaleli yürüyüşler, bilgilendirme toplantıları, sergiler, geceler, basın toplantıları, 1 Aralık'da Köln'de merkezi yürüyüş ve 2 Aralık seçim günü bazı şehirlerde sembolik seçim sandıkları açıldı.

1 Aralık'da Köln'de yapılan Merkezi yürüyüşte çeşitli uluslardan 1500 civarında kişi katıldı. Seçme ve seçilme hakkını, eşit haklar talep eden pankartlar taşındı ve çeşitli sloganlarla talepler dile getirildi.

Mitingte ortak yapılan kürtçe, türkçe ve almanca konuşmaların yanı sıra Prof. Reiner Roth, Yeşiller Yönetim Kurulu Üyesi Ozan Ceyhan ve Yunan Dernekleri Birliği Başkanı Kostas Papas birer konuşma yaptılar.

Prof. Reiner Roth özetle şunları söyledi: "...Yarın Alman faşistleri seçime katılacaklar. Yabancılar karşı düşmanlığı körükleyenler seçme ve seçilme hakkına sahiptirler. Fakat bu hak yabancıların tanınmamasıdır. Ben demokrasiyi faşistlere değil size istiyorum. Dün kadınlara da seçme ve seçilme hakkı tanınmamıştı. Fakat bu hak mücadele sonucunda kazanıldı.

Bugün biz Alman ve yabancı demokratlar olarak yabancıların seçme ve seçilme hakkı için mücadele edeceğiz ve kazanacağız. 2050 yılında değil bunu şimdi istiyorum.

Eşit Haklar ve Demokrasi Mücadelesini kazanacağız!..."

Davulzurna eşliğinde çekilen halaylarla yürüyüş ve miting sona erdi.

Eşit Haklar ve Demokrasi Kamppanyası'nda Hessen

1 Kasım'da başlayıp, 2 Aralık'a kadar süren Eşit Haklar ve Demokrasi Kamppanyası'nda Hessen olarak üzerimize düşen görevi yerine getirmeye çalıştık.

Merkezi olarak alınan eylemlilik kararına bağlı olarak bölgemizde bulunan ve Platforma imza koyan örgüt ve kuruluşlarla ilk toplantımızı yaptık (AKTİF, KOMKAR, GDF, Devrimci İşçi)

Merkezi olarak oluşturulan platformun aldığı kararların tartışıldığı toplantıda, en kısa zamanda Frankfurt'da bulunan ilerici, devrimci örgüt ve derneklere çağrı yapılması kararlaştırıldı.

31.10.1990'da yapılan toplantıya 8 örgüt ve dernek katıldı. (DİDF

Çeşitli eylem önerileri tartışılmasına rağmen bunlar hayata geçirilemedi.

5 Kasım'da SPD'nin seçim toplantısında, SPD'nin iltica hakkı üzerindeki görüşlerini eleştiren büyük bir pankart açtık. (İltica Hakkı İnsanlık Hakkıdır Bay Lafontaine) Bu eylem olumlu tepki yaratırken, SPD'nin Başbakan Adayı Lafontaine konuşmasını keserek, ilticacılar konusuna üzerine görüşünü açıkladı. (Hessen-SPD Lafontaine'nin ilticacılar konusundaki görüşlerine katılmıyor.)

Bundan sonraki çalışmalarımız

haberdar olduğu halde yine yoktu! Yapılan tartışmalar sonucunda neler yapabileceğimizi kararlaştırdık. Anayasa Mahkemesi Yabancılar yerel seçim hakkını red eden kararını vermişti. Bunun üzerine basına ortak bir açıklama yaptık.

merkezi olarak yapılacak yürüyüşün propagandasına yönelik oldu. Frankfurt'da bulunan çeşitli dernek ve sendikalarla ilişkiye geçerek yürüyüşe katılım çağrısı yapıldı. Sonuçta Frankfurt ve çevresinden yürüyüşe çeşitli uluslardan 120'ye yakın insanın katılımı sağlandı.

Hanau

Platform'da alınan karar gereği bölgemizde hemen çalışmalara başladık. Platformda imzası bulunan (Devrimci İşçi, DİDF, KOMKAR) örgütlerle ilk toplantımızı yapıp en geniş kamuoyuna çağrıda bulunduk, Yeşiller, KDP, Anti-fa'nında imzaladığı Almanca-Türkçe bildiriden 6 bin adet basarak en geniş kesime ulaştırmaya çalıştık.

Türkiyeli kesimin bulunduğu bölgelerde sohbet toplantıları ve kahve konuşmaları yaparak halka Yeni Yabancılar Yasası hakkında bilgiler verdik ve kampanyaya katılmaları doğrultusunda çağrıda bulunduk. (Kahve görüşmelerinin en önemli yanı halkın konuşma bittikten sonra alkışlayıp bizlerle sohbet etmesiydi.)

29.11.1990'da Hanau'da kampanyanın devamı olarak meşaleli yürüyüş yapıldı. Havanın yağışlı ve soğuk olması katılımı engelledi. (100 civarında kişi katıldı.) Hanau'daki bu çalışmaları daha önce oluşturduğumuz komite ile ortak yürüttük.

Zonguldak'da devam eden grevle dayanışma Komitesi oluşturduk. İlk olarak bağış kampanyası açık ve devan eden kampanyada 1300 DM toplayarak grevci işçilere gönderdik. Kampanyaya çeşitli etkinliklerle devam edeceğiz.

Hessen Devrimci İşçi

Bremen'de Eşit Haklar Kamppanyası

Geçtiğimiz günler de, iki Almanya'nın birleşmesi ve buna paralel olarak gündeme gelen seçimler sürecinde, yabancıları çok yakından ilgilendiren Yeni Yabancılar Yasası'na ve var olan eşitsizliklere karşı, merkezi düzeyde başlatılan "Eşit Haklar ve Demokrasi kampanyası"na denk düşen çeşitli eylemlilikleri Bremen'de de hayata geçirmeye çalıştık.

İlk etapta Türkiye ve T.Kürdistanlı örgütlere çağrıda bulunduk. Bu çağrımıza, kimileri yurtdışında örgütlenme gibi bir sorunlarının olmadığı, kimileri ise merkezi düzeyde henüz bir haber gelmediği gerekçeleriyle, olumlu bir cevap vermediler. Buna rağmen tüm anti-faşist güçlerle bu süreçte bir şeylerin yapılabilmesinde hareket ederek, merkezi olarak oluşturulan platformda bulunmayan, fakat Bremen faaliyet yürüten diğer kuruluşlardan arkadaşlarla da birlikte hareket etmemiz gerektiğinin doğru olacağını düşündük. Böylesi bir anlayıştan kalkarak Bremen özgürlünde ne kadar kişi ve kuruluş varsa bir çağrı mektubu göndererek ortak toplantı yapmaya çalıştık. Diğer taraftan toplantıya katılmayan çeşitli partilere gruplar halinde giderek çağrı mektubunu verip ve aynı za-

man da F.Almanya'da yapılan seçimlerin "yabancılar" açısından demokratik olmadığı, yabancıların dışlandığı, Yeni Yabancılar Yasası'nın ırkçı ve gerici karakter taşıdığı, "yabancılar"ı ve ilticacıları hedef aldığı vb. konulara vurgu yaparak, kampanyayı desteklemelerini belirttik. Yaptığımız ikinci bir toplantıda çeşitli kişi ve kuruluşun desteklediği bir bildiri kaleme alınarak, en geniş bir şekilde dağıtarak, ulaşabildiğimiz kesimleri duyarlı hale getirmeye çalıştık. Hemen ardından bir basın toplantısı yaparak Bremen'de yapacağımız eylemlilikleri kamuoyuna duyurarak, kampanya süresince şu eylemlilikleri yaptık:

-Yabancıların yoğun olduğu yerleşim bölgelerinde toplantılar ve kahve konuşmaları yaptık.

-100-150 civarında kişinin katılımıyla bir meşaleli yürüyüş yaptık.

-Genel Seçim'den birkaç gün önce başlamak üzere üç yerde alternatif seçim sandıkları açtık.

-Seçim Sandıkları saat 17'de basının önünde açılarak, seçim sonuçları kamuoyuna açıklandı.

-Seçim Sonuçları:

SPD 330

CDU 15

ÖDP 25

FDP	6
PDS	27
D.Graun	6
NPD	2
ÖDP	2
Protest	9
Geçersiz	19

Tüm bu kampanya süresince çeşitli sol kesimlerden, bizlerin bura da seçme ve seçilme hakkı istemekle ülke sorunlarını unutmamız, bu gibi şeylerin gereksiz olduğu noktasında eleştirilmesine tabi olduk. Kimilerine göre hangi ülke de olursan ol eğer orada bir eşitsizlik varsa, 5 Milyon'un üzerinde yabancının yaşadığı ülkede seçimler olurken yabancılar bulundukları ülkelerde söz ve karar sahibi değillerse, yabancılar karşı sokaklarda yabancı düşmanlığı varsa, yabancılar yasası ırkçı ve gericiyse, ilticacılar karşı toplu sürgünler gündemdeyse ve bütün bu haksızlıklara karşı yurtdışında mücadele etmek ülke sorunlarını unutmak anlamına mı gelir?

Bremen Devrimci İşçi

Baş tarafı Sayfa 1 de

Kampanya, Birlik ve Çıkarılması Gereken Dersler

1992 Avrupa birliği hazırlıkları bütün hızıyla sürerken, yabancılara karşı, ırkçı ve ayrımcı politikaları Avrupa merkezli politikalar haline dönüştürme çabaları da bütün hızıyla sürüyor. Belki daha bir çok olumsuz gelişmeyi sıralamak mümkün fakat biz gelişmelerin ve planlamaların bizi dışlayarak bize karşı geliştiğini söylemekle yetiniyoruz.

Bu olumsuz gelişmeler karşısında sesiz kalmamak gerektiğinin bilincinde olarak seçimler sürecinde bütün ilerici demokrat kuruluşlarla birlikte güçlerimizi birleştirerek sesimizi istemlerimizi dile getirmenin gerekli olduğunu düşündük ve adım attık.

Amacımız seçimler sürecinde haklarımızı savunmak ve sesimizi duyurmaktır. Seçme ve seçilme hakkının veya eşit hakların bir kampanya ile elde edilmeyeceğini biliyorduk fakat geç kalınmış bir çaba olarak buradaki sorunlarımız etrafında varolan demokratik kuruluşların ortak iş yapması sürecini başlatmanın yararlı olacağını düşündük. Her ne kadar bu güçlerin çeşitli etkinliklerde birlikteliğini sağlamak tek başına çözüm olmasa da varolan verilerden hareket ederek başlamayı uygun bulduk.

Somut öneriler sunulmasına ve bütün Türkiyeli kuruluşlar çağırılmasına rağmen bazı kuruluşların buradaki sorunlarla ilgilenmek diye bir problemi olmadığı için, bazıları da çeşitli gerekçelerle hazırlık toplantılarına gelmediler.

Toplantılara katılan kuruluşlardan ATİK ve TKP/ML Hareketi içerik konusunda itirazları olmamasına rağmen bazı gruplarla beraber çalışmayacaklarını bildirerek ayrıldılar. Eylemin içeriğinde anlaşan gruplar (Devrimci İşçi, DİDF, GDF, KOMKAR, DİB ve AKTİF) eylem programı yaparak çalışmalarına başladılar.

Kampanya'ya başlarken amacımız bu istemleri ve etkinlikleri kitlelere mal etmektir. Fakat bırakalım kitlelere mal etmeyi, gruplar kendi kitlelerini bile bu etkinliklere seferber etmediler. Yerel faaliyetlerin önemi üzerinde sık durulmasına rağmen bu alanda yeterli bir adım atılmadı. Merkezi yürüyüş en somut ve son örnek oldu. Merkezi yürüyüş olarak örgütlenmesine rağmen ve ortak çıkarılan bütün propaganda malzemelerinde (Forum-afiş vs.) merkezi yürüyüşe çağrı yapılmasına rağmen, organize eden gruplar bile merkezi katılmadılar. Bazı gruplar da yalnız merkezi de değil bölgesel bile katılmadılar. Bu tavırlar aramızdaki güveni zedeleyen davranışlardır. Çünkü bizlerin uzun vadeli ve ortak işler üretebilmemiz büyük ölçüde pratik içinde karşılıklı güvenden geçecektir. Bu yanı sıra istenilen düzeyde olumlu bir deney olmadı.

Olumlu olarak değerlendirebileceğimiz bir yan, bu kadar kuruluşun bura sorunları etrafında güç birliği yapmaları ve sıcak bir diyalog içine girmeleriydi, bu yanı sıra olumlu bir adım oldu. Fakat bu Almanya çapında gerçekleşebilse idi daha da olumlu olacağı açıktır.

Bu süreçte izlenen bir yanlış eğilimde herhangi bir grubun çalışmaya katılmaması halinde yeterli bir çaba içine girilmesiydi. Oysa bu meselenin bilincinde olan insanlar veya grupların kimin ne kadar çalıştığına bakmadan önüne koyduğu hedefin veya işlerin en geniş kesime mal olması için çaba harcamasıdır. Bu anlayışın yaygın olduğu yerlerde yerel faaliyetlerin az veya çok hiç yapılmadığı gözleniyor. Bu durum bir de başka grupların olaya ciddi sarılmamalarıyla birleşince iş yapılmıyor kitlelere gidilmiyor. Bu çalışmalar hem bizim arkadaşlarımız için hem de başka gruplar için önemli bir fırsattı fakat yeterli bir biçimde değerlendirildiği söylenemez.

Önümüzdeki süreçte bura dinamikleri üzerinde yükselecek bir Demokratik Göçmen Hareketi yaratmak istiyorsak bunun gerçekleşmesi için yoğun bir çalışmaya ve hazırlıklara başlamak gerekmektedir. Bu geç kalınmış bir adımdır. Bunun için her kuruluş kendi içine kapanma eğiliminden kurtularak Yabancıların, Demokratik Kitlelerin Birlikleri'nin yaratılması için kendi dışındaki toplumsal dinamiklerle ortak bir çalışmanın içerisine girmelidir. Aynı yanlarımızı değil ortak yanlarımızı ön plana çıkararak bu hayatı ortak üretmenin zeminini hazırlama görevi önümüzde duran acil bir görevdir.

Bremerhaven

Eşit Haklar ve Demokrasi Kampanyası'nın Şehirimizde sürdürülmesi için yerel düzeyde bir araya gelen kuruluşlar olarak önümüze koyduğumuz etkinlikleri başarı ile sonuçlandırdık.

Bir ay içerisinde iki bilgilendirme sergisi, yerel yürüyüş, yerel bildiri, alternatif (sembolik) seçim sandığı'nın açılması ve merkezi yürüyüşe katılmak üzere bir çalışma içerisine girdi.

Merkezi çıkarılan propaganda malzemeleri yaygın biçimde dağıtılırken, Bremerhaven'de yaşayan yerli ve "yabancılar" geniş biçimde bilgilendirildi ve etkinliklere katılım sağlandı.

Düzenlediğimiz yerel yürüyüş kısa bir zamanda örgütlenmesine rağmen 100'ün üzerinde kitle katıldı.

Kurduğumuz sembolik seçim sandıklarına geniş bir katılım sağlandı ve sonuçları kamuoyuna açıklandı. Bu etkinliğimiz yerel basında geniş yer aldı. Ayrıca Kampanya süresince Bremen Radyosu "Biz Bize, Türkçe programı"nda da kampanyanın içeriği konusunda Türkçe programlar yapıldı. Düzenlediğimiz faaliyetlere diğer "yabancı" kesimlerden katılımı başaramadık. Fakat yerli kuruluşların desteğinin alınması başarıldı. Şehirimizde yürüttüğümüz faaliyetler çalışmalarımıza yeni bir boyut kazandırdı diyebiliriz.

**Bremerhaven
Eşit Haklar ve Demokrasi
Platformu**

Yabancılar Meclisi Aldatmacasına Hayır

11.11.1990 Tarihinde Yabancılar Meclisi Seçimleri yapıldı. Bu seçimlere tavrımız daha önce Ulm'da yapmış olduğumuz gibi boykot şeklindeydi. Ulm seçimlerinde umduklarını bulamayanlar şanslarını Neu-Ulm'da denemeye çalıştılar. Gizli toplantılar yaparak gözlerden uzak adaylarını belirlediler. Nedeni bizim protesto ettiğimizi bilmeleri ve sözümona uyanık davranmak istemeleriydi. Seçimlerin yapılacağı haberini alır almaz bildiri ve basın aracılığıyla geniş kitleye boykot çağrısı yaptık. Yerel gazetelerin tümü Türkiye Komite Ulm, Neu-Ulm ve Devrimci İşçi'nin yaptığı açıklamaya geniş yer verdi.

Seçim günü bildirilerimizi dağıtarak gerek adaylarla gerekse oy kullanmaya gelen insanlarla Yabancılar Meclisinin boykot edilmesi gerektiği yönünde tartışmalar yürüterek ikna etmeye çalıştık. Yaptığımız bu propagandalar sonucunda bir çok kişi Yabancılar Meclisi seçimlerinde oy kullanmayarak Yabancılar Meclisi aldatmacasını protesto etti. Bazıları ise boykot kararının haklı olduğuna ikna olduklarını ancak adayların bazılarının söz vermiş oldukları için oy kullanmak zorunda olduklarını belirttiler. Bu arada bazı adayların özel arabalarıyla seçim yerine seçmen taşımaları dikkat çekiciydi. Ama seçim sonucunda umduklarını bulamadılar. Seçimlere katılan seçmen sayısı beş yıl öncesine oranla beş kat artmış olmasına karşılık, katılım %11'e düşmüştü. Seçim

sonuçlarına bakarak bazı adaylar pişman olduklarını dile getirdiler. Aslında bizim tavrımızın -doğru olduğunu, fakat kendilerinin de bu seçimlerden dersler çıkararak deneyim sahibi olduklarını açıkladılar. Bu seçim aldatmacasının farkına sadece adaylar varmıyordu. Neu-Ulm halkı da bunun bir aldatmaca olduğunun farkına vardı.

Seçme ve Seçilme Hakkı için İleri

Eşit Haklar ve Demokrasi tartışmalarını yürütebilmek için tüm Alman ve Türkiye soluyla bir komite oluşturmak için çağrı yaptık. Toplantı yaptığımız sırada Republikanerler'in ikinci başkanının seçim propagandası yapmak için Neu-Ulm'a geleceği haberini aldık. Toplantıda ortak bildiri çıkarma kararı aldık ve hemen kaleme aldık. Basın aracılığıyla bildiri kamuoyuna duyurduk. Toplantı günü Münster Kilisesi'nin önünde bir miting düzenlendi. Mitinge 100-150 kişi katıldı.

İrkçılığı ve faşizmi lanetleyen konuşmalardan sonra Republikanerlerin toplantı yaptığı salona doğru izinsiz bir yürüyüş yapıldı. Toplantı saatinden önce salonun giriş kapıları tutuldu. -Toplantıya katılmak isteyenlerin sayısı aldığımız önlem sonucunda 30-40 kişiye düşmüştü. Onlarda ancak polis koruması altında salona girebildiler. Rep'ler katılımın 5000 bin kişi olaca-

ğını hesaplayarak o kadar kişiyi alabilecek salon tutmuşlardı. Yaptığımız protesto etkinliği sonucu faşistlerin kalabalık bir kitleyi toplamalarını engellemiş olduk.

**Kahrolsun Gerici
Faşist Güçler
Yaşasın
Mücadelemiz.**

Emperyalist savaşa hayır

Ülkemizde Savaşa Hayır diyen çocukların bile tutuklandığı bir dönemde Ulm'da avukatlar derneğinin düzenlediği bir toplantıya katıldık. Yasalar yönünden savaşı tartışmak isteyen avukatlara emperyalist savaşların özünü, Saddam'ın ve Ortadoğu'da oynanan oyunların iç yüzünü anlatmaya çalıştık. Toplantıya katılan insanlarla birlikte çarşıda iki gün üst üste uyarı nöbeti tutuldu. Yaptığımız bu etkinliğe basın geniş yer verdi. Türkiye solunun bu emperyalist savaş karşısında Ulm'da hiç bir etkinlikte bulunmaması üzücü bir durumdu. Bu konudaki çalışmalarımız sürüyor.

**Emperyalist Savaşlara
Hayır!...**

**Devrimci İşçi Ulm,
Neu-Ulm**

Fribourg'da Dostlar Festivali

İsviçre'de ırkçılığın devlet tarafından desteklenip geliştirildiği bir ortamda göçmenlere karşı baskı ve ırkçı politikalar giderek artmakta. Buna paralel olarak rasist güçler hiç bir engel görmeden büyümektedir.

Avrupa'nın hemen hemen tüm ülkelerinde ırkçılığa karşı yapılar mevcut olmasına rağmen, İsviçre'de ırkçılığa karşı adli korunma yasası hala yoktur. Fribourg'da bir yıl önce ırkçılar tarafından sokakta katledilen Türkiyeli illicacı M. Yıldırım'ın ölümünden hemen sonra kurulan, ırkçılığa Karşı Birlik Grubu, Federal Meclis'e ırkçılığa karşı adli korunma yasasını kabul ettirmek, yerli ve göçmenlerin kaynaşmasını sağlamak ve kitleleri ırkçılığa karşı duyarlı kılmak için 26-27 Ekim tarihlerinde İsviçre'de ilk defa yapılan bu anlamlı festivall Fribourg'da organize edildi. Festivale katılan çeşitli uluslar-

dan gruplar kendi dillerinde ve başka dillerde şarkılar söylediler müziklerini sergileyerek örnek bir dayanışma oluşturdular.

Festivale iki gün üst üste Fribourg'un dışındaki kantonlardan da yerli ve yabancılardan oluşan 4000 kişi katıldı. Festivalin hedefine ulaşmasıyla, SOS Rasizme Federal Meclis'e ırkçılığa karşı adli korunma yasasının kabul edilmesi gerektiği talebinde bulundu.

Festival, Sendikalar, siyasi örgütler, hümanist kuruluşlar, göçmen dernekleri ve kiliseler tarafından -desteklendi.

Biz Devrimci İşçi taraftarları ilk çalışmalarından itibaren Information Türkeli olarak son aşmaya kadar tüm çalışmalara aktif olarak katıldık ve destekledik.

Fribourg'da yaşayan azınlık göçmen grupları ve Fribourg Tür-

festivale desteklediler ve festival sırasında görev aldılar.

Sonuç olarak ırkçılığa karşı yapılan bu festivali değerlendiren komite (I.K.B.K.) festivalin amacına ulaştığını bizler için bir kazanım olduğunu, gelecek seneye (91) tekrar bir festivalin organize edilebileceği ve ırkçılığa ilişkin tartışmaların devam ettirilmesi gerektiği sonucuna ulaştı.

Önümüzdeki günlerde biz göçmenler devlet tarafından sistemli baskılara maruz kalma konumuna sokulmakla karşı karşıya kalacağımızın biliyoruz. Bu baskılara karşı koymanın ancak örgütü ve kararlı bir mücadeleden geçtiğinin bilincindeyiz.

Yaşasın ırkçılığa-gericiliğe karşı verdiğimiz meşru ve haklı mücade-

Fribourg Devrimci İşçi

YÜZYILLIK PROGRAM:

ANADOLU'YU TÜRKLEŞTİRMEK

(3)

Tarihte,öyle önemli dönemler vardır ki, bu dönemlerde meydana gelen gelişmeler tarihin seyrini büyük ölçüde değiştirirler. Lozan anlaşmasının imzalandığı 1923 yılı da bu türden önemli dönemlerden biridir. Bu hem yeni temelleri atılan TC açısından, hem de Kürt hareketinin geleceğini belirlemesi açısından önemli bir tarihsel dönemdir. Üzerinde durulmasının nedeni bundandır.

1923 yılında Lozan'ın imzalanmasıyla Kemalistler kurdukları devletin resmen tanınmasını sağladılar. Bu da, dış güvenliğinin önemli ölçüde güvenceye alınması demekti; Kürtler için ise, kanlı vahşetlerle dolu yeni bir dönemin açılması anlamına geliyordu.

1923 sonrası dönem, Kemalist iktidarın Kürdistan'ı işgal ve ilhak sürecidir. Bu ilhak ve işgal, aynı zamanda, 2. Mahmut'tan itibaren başlayan ve **"Kürdistan'da Yüzyıl Savaşları"** olarak adlandırılan mücadelenin son perdesidir. Önceki dönemlerde yaşananlardan farkı, Kemalist iktidar altında gerçekleştirilen yüzyıllık süreçte yaşananlara göre çok daha ırkçı, soykırımcı ve vahşetle dolu bir dönem olarak yaşanmasıdır. Kemalistler, Kürtler'e karşı soykırma dönüştürme uygulamalarıyla Türk milliyetçiliğinin en ırkçı ve şöven temsilcilerinden olduklarını gösterdiler. İttihat ve Terakki "Jön Türkler" in Ermenilere karşı yaptıklarını, Kemalistler, daha fazlasıyla Kürtlere karşı gerçekleştirdi. İttihat ve Terakkiçiler daha çok sivil müslüman halkı kışkırtarak Ermeni kırımını dolaylı yoldan gerçekleştirenken, Kemalistler, doğrudan devlet gücünü kullanarak, Kürt unsuru ortadan kaldırmak istediler. Osmanlı'nın dine dayalı devlet geleneğine son veren Kemalistler, elbetteki Kürtler'e karşı din motofini ve dolayısıyla sivil halkı Ermeni kırımında olduğu gibi kullanmazdı. Aksine, bu kez din unsuru Kemalistlerin muhalifleri elinde güçlü bir kozdu. Kemalistler'in Kürtler'e karşı izlediği iki yüzlü politika açığa çıktığında Kürt direnişleri kaçınılmaz oldu. Kürtler, yeni kurulan TC'nin, Kemalistler'in başlangıçta öne sürdükleri gibi **"Türklerin ve Kürtlerin devleti"** değil, Türk ırkçılığı esasları üzerine oturan yeni bir devlet olduğunu gördüklerinde deyim yerindeyse atı alan üsküdarı geçmişti. Kemalist iktidar içte olmasa bile dışta varlığını güvenceye almış ve TC'nin tanınmasını sağlamıştı. Kürtler'e, Osmanlı döneminde süregelen yarı-özerk konumlarını korumak ve TC'nin Kürt varlığını ortadan kaldırma girişimlerine karşı direnmekten başka bir yol kalmıyordu.

Kemalistler'in Kürdistan'ı ilhak eylemleri, 1920 Koçkiri Direnişi ile başlar, 1938 yılında Dersim Direnişi'nin kanlı bir vahşetle bastırılmasıyla tamamlanır. Koçkiri direnişinden sonra, **1925'de başlayan Şeyh Said ve devamındaki ayaklanmalar, TC'nin devlet yapısı içinde ulusal bir varlık olarak Kürt unsurunun yer alamayacağını anlaşılmaya başlanarak patlak vermiştir.**

Cumhuriyet yönetimine karşı gündeme gelen Kürt ayaklanmalarının niteliği konusunda Kemalist ideolojiden kaynaklanan çarpık değerlendirmeler, sol çevrelerde varlığını korumaya devam etmektedir. Bu nedenle, Cumhuriyet dönemine tekabül eden Kürt direnişlerinin ulusal niteliği üzerine Kemalistler tarafından ötülen bir perde, bütününde

kaldırılabilmiş değildir. Kemalistler sözkonusu Kürt direnişlerini: "hilafeti geri getirmek", "feodal düzeni korumak", "irticai amaçlı hareketler", "dağ kovuklarında geri ve iptidal şartlar içinde yaşayan şakilerin reformlara karşı direnmesi" vs gibi toplumsal ilerlemeye karşı olan güçlerin eylemleri olarak nitelemiş ve bu düşünce tarzını tüm topluma benimsetmeye çaba göstermiştir.

Kemalistler'in bu yaklaşım tarzına uygun bir görüntü vermeye müsait Kürt direnişi, bilindiği gibi, Şeyh Said Ayaklanması olarak bilinir. Bu nedenle, bu hareketin bilimsel bir değerlendirilişi, Kemalist ideolojiden kaynaklanan değerlendirmeye biçimlerinin geçersizliğine en uygun yanıt olacaktır.

Yalnızca Kemalist çevrelerle sınırlı kalmayan, Kemalist hareketle bir dönem içiçe yaşayan sol hareketlerde de hayli etkili olan bu yaklaşım tarzı, Kürt sorununun demokratik çözümleri önünde duran önemli engellerden biridir. Dahası, solun Kürt sorununu kavrayışı önünde de hep önemli bir engel olagelmıştır. Şeyh Said İsyanı olarak bilinen, Kürt direnişinin ana eksenineydi? Bu hareket, hilafeti geri getirme amacı taşıyan "gerici bir irticai hareket" miydi? Yoksa, Kemalistler'in, Kürdistan'ı ilhak amacının taşıdığı bir noktada, Kürt varlığının korunması ve geliştirilmesi yolunda girişilmiş ulusal nitelikli bir hareket midir?

Kemalistler, Şeyh Said Ayaklanması'nın ulusal karakterini yalnızca kitlesel idam kararlarının çıkarıldığı İstiklal Mahkemelerinde benimsemiştir. Kamuoyunun bilgisi ve ilgisi dışında cereyan eden bu yargılamaya süreci dışında, Kemalistler Kürt direnişçilerin din rengini vurgulayarak ilerici güçlerin desteğini almayı hedeflemiş ve bunu başarmıştır.

Şeyh Said İsyanı'nda ulusal yan ile dinsel yan içiçedir. Bu içiçelik, ayaklanmanın özünü oluşturan niteliğinin saptırılması için uygun bir pozisyonudur. İsteyen, bu hareketin dinsel yanını ön plana çıkararak, ulusal yanını yok sayabilir, isteyen de bunun tersini yaparak dinsel yanını görmezden gelebilir. Ancak her iki durumda da olayın bir yönü eksik kalacağından sağlıklı bir bakış açısı oluşturamayacaktır.

Yapılacak sağlıklı bir değerlendirme, Şeyh Said Hareketi'nin bütünlüğü içinde ulusal nitelikli öğelerin gelişmenin ana yönünü oluşturduğu rahatlıkla ortaya koyabilir.

1925 yılı başlarında başlayan Şeyh Said Ayaklanması'nın hazırlıkları 1923 yılına kadar, yani Lozan'ın imzalandığı günlere kadar uzanır. Ayaklanma kararı 1923 yılında alınır, ve bu yılın Lozan ile ilişkili olması anlamlıdır. İmzalanan Lozan, Kemalistlerin Kürtler'e Kongreler sürecinde verdiği sözlerden vazgeçtiğinin somut bir belgesi oluyor. Oluşturulan yeni devlet yapısından dışlandıklarını gören Kürt ulusçuların, çareyi, Kemalist iktidara karşı ayaklanma düzenlemekte gördükleri anlaşıyor.

Şeyh Said ayaklanması, hareket geçirdiği güçler bakımından olduğu kadar talepleri bakımından da ulusal rengi ağır basan bir hareket olmuştur. Bu hareket, daha hazırlıklarını, tamamlamadan durumu anlayan Ankara hükümetinin provakasyonları sonucu erken bir tarihte patlak verdi.

Şeyh Said İsyanı olarak bilinen bu ayaklanma, bir çok Kürt aydınının ve subayın katılımıyla 1922 yılında Erzurum'da kurulan Kürt İstiklal Cemiyeti adlı bir örgüt tarafından gerçekleştirilmiştir. Cemiyetin başkanı albay Cıbranlı Halit Bey aynı zamanda ayaklanmanın da lideridir. Şeyh Said'in liderliğe geçmesi, Cıbranlı Halit Bey'in yakalanmasından ve tutuklanmasından sonradır. Cıbranlı Halit Bey liderliğinde örgütlenen Kürt İstiklal Cemiyeti, kısa sürede bir çok yerde şubeler açarak yaygın bir örgütlenme içine girer. Kürt aydınlarını, subaylarını hızla örgütleyen ko-

mite, Kürdistan'ın etkili şeyhlerini de örgütleyerek hareketi genişletir. Şeyh Said, Melkanlı Şeyh Abdullah, Çabakçur'un Çan Şeyhleri, Palulu Şeyh Şerif gibi bir çok şeyhi bünyesine alan Kürt İstiklal Cemiyeti, tarihin en güçlü ve yaygın ayaklanmasını gerçekleştirmiştir.

"Bir Sovyet kaynağı, isyanın bastırılması üzerine, mahkeme edilen önde gelen sanıklar ve idam edilenler üzerinde yaptığı basit bir araştırmada Şeyh Said İsyanı'nın yönetici kadrolarının niteliğini bulmaya çalışıyor. Bulduklarını aktarıyorum: Türklerin hizmetinde çalışmış Türk subayları,

şeyhler, toprak sahipleri, Osmanlı parlamantosunun eski üyeleri, TBMM üyeleri, tüccarlar, gazeteciler, hukukçular, öğretmenler, veterinerler." (Y.KÜÇÜK)

Şeyh Said Ayaklanması'yla ilgili Nuri Dersim'in yorumu şöyledir: **"Kürdistan'ın hemen her tarafında, bütün Kürtler ve bilhassa Kürt aydınları hür ve bağımsız bir Kürdistan yaratmak amacıyla savaşa hazırlanıyordu."** (Kürdistan Tarihinde Dersim)

Bütün bunlar, Şeyh Said Ayaklanması'nın bütün dinci rengine rağmen "Bağımsız Kürdistan" hedefine yöneldiğini ve öz bakımından ulusal nitelikte bir hareket olarak geliştiğini göstermektedir. Bu hareketin "şeriat getirme" hedefi, "Bağımsız Kürdistan" hedefi yanında geri planda kalıyor.

Şeyh Said Ayaklanması'nın dine dayalı yönünü ön plana çıkartma konusunda Kemalistler'in olduğu kadar Türkiye solunun da büyük rolü bulunmaktadır. Ancak, Kemalistler ne yaptıklarının bilinciyle davranmışlardır. İlerici güçlerin desteğini alabilmek için ayaklanma güçlerini "şeriat getirmek" le suçlayan kemalistler, İstiklal Mahkemeleri'nde yargılanan ayaklanma liderlerini "Kürdistan'ın bağımsızlığı için çalışmakla" suçlamış ve çoğunu bu nedenle idam etmiştir.

Evet, Türkiyeli sol ve sosyalist güçlerin, Cumhuriyet döneminde yaşanan Kürt direnişlerine bakışı, öz itibarıyla Kemalist çerçeve içine sıkışıp kalmıştır. Kürt feodallerin, şeyhlerin, seyyitlerin ve ağaların önderliğinde meydana gelen Kürt direnişlerinin "feodal gerici hareketler" olduğu, bu hareketlerin desteklenemeyeceği, Kemalistler'in bu hareketleri bastırma ve yoketme politikasının "ilerici" olduğu yolundaki değerlendirmeler sorgulanmaksızın Kemalistler'le birlikte sahiplenilmiştir.

Kürt direnişleri hakkında Kemalistler tarafından öne sürülen ve sol tarafından da benimsenen görüşler iki ana noktada toplanır; birincisi, bu direnişlerin "gerici" olduğu; ikincisi, İngiliz kışkırtması olduğu şeklindedir. Kürt direnişlerine Kürt feodallerinin önderlik etmesi, dini motifler kullanması bu ayaklanmaların "gerici" olduğuna kanıt olarak gösterilir; İngiliz kışkırtmasının bulunması ise bu hareketlerin "dış kaynaklı", emperyalizmin güdümünde olduğuna kanıt oluyor.

Bu değerlendirme biçiminin, yalnızca Türkiyeli sosyalist ve "komünist" hareketler tarafından değil, aynı şekilde 3. Enternasyonal tarafından da benimsendiğini belirtelim.

Kürt direnişlerinin ulusal taleplerini gözardı eden, bu hareketlerin özünü oluşturan ulusal niteliğini gizleyerek bu hareketlerin öze ilişkin olmayan tali yönlerini ve unsurlarını ön plana çıkartan Kemalist yaklaşım tarzını ve bunun soldaki çeşitlemelerini sorgulamadan Kürt sorununu dün olduğu gibi bugün de anlamak ve kavramak mümkün olmuyor.

Cumhuriyet dönemindeki Kürt ayaklanmaları İngiliz kışkırtması mıydı? Bu ayaklanmalara Kürt feodallerinin öncülük etmesi, bu ayaklanmaların "gerici" hareketler olduğunu mu gösterir? Bu ve benzeri sorular, Kemalist mentalite dışında ve doğru değerlendirilmek durumundadır.

1920'li yıllar, Anadolu'da oluşan ulusçu eğilimlerde mandacılık eğilimlerinin hayli yaygın olduğu yıllardır. Bu nedenle Kürt hareketi, ulusçu

hareketlerinde değil, aynı zamanda Türk ulusçu hareketinde de yaygın olan bir eğilimdir. Bir bakıma mandacılık dönemin moda eğilimi haline gelmişti denebilir. dönemin koşulları, yaşanan çelişki ve çatışma ortamında kendi dinamizmi ile varlık göstermekte kendini güçsüz hissedenden ulusçu eğilimlerin mandacılığı bir çözüm olarak görmesi anlaşılır bir durumdur. Hemen Anadolu'da filizlenen bütün ulusçu hareketlerde gözlenen bu eğilimin yalnızca Kürt ulusçu hareketi için bir kusur haline getirilmesi, yine Kemalistler'in diğer bir marifeti oluyor. Kürt hareketinin geçmişinde mandacı eğilimler keşfeden, bunu Kürt hareketini gözden düşürmek ve engellemek için vazgeçilmez malzeme haline getiren günümüzün Kemalist yazarları, bilim adamı ve politikacıları, Kemalistler'in mandacılığı onaylayan girişimlerini görmezden gelirler. M. Kemal'in düzenlediği Sivas Kongresi oybirliğiyle Washington'a manda kararı almıştır. İngiliz emperyalizmiyle mücadele sürecinde Washington'a bildirilen manda kararı, nasıl kemalistler'in ulusçu niteliğine halel getirmediyse, aynı dönemde, daha da dağınıklık içinde olan Kürt hareketlerinin manda yönündeki istekleri de aynı çerçevede değerlendirilmek durumundadır.

Türk ve Ermeni ulusçuluğunda gözlenen mandacı eğilimler, Kürt ulusçuluğunda da mevcut olmuştur. Hatta, Ermeni ve Kürt ulusçuluğuna kıyasla daha geç oluşan ve geri düzeyde seyreden Kürt ulusçuluğunun iç yapısındaki parçalanma nedeniyle, daha güçsüz oluşu mandacılığa daha çok bel bağlanmasını anlaşılır kılmaktadır. Kürt ulusçuluğunun kendi içinde bütünlük sağlayamaması, irili ufaklı bir çok bölüntüyü içermesi ve her bölüntünün kendine göre bir yol tutturması, Kürt ulusçuluğunun tümünü bağlayan ortak bir yargıda bulunmayı güçleştirmektedir.

Genel bir tasnif yapıldığında, bölge devletlerine kayıtsız şartsız teslimiyet çizgisinde yürüyen kesimini dışta bırakırsak, Kürt ulusçuluğunda iki ana eğilimden söz etmek mümkündür; bağımsızlıkçılar ve otonomcular. Bağımsızlıkçı eğilimin daha çok Güney Kürdistan'da (Irak Kürdistan'ı), otonomcu eğilimin ise Kuzey Kürdistan'da (Türkiye Kürdistan'ı) daha güçlü olduğu görülmüyor. Bağımsızlık veya otonomi hedefine ulaşmak isteyen Kürt hareketlerinin daima Rusya, İngiltere, Fransa ve daha sonra Amerika gibi büyük devletlerin desteği ve onayını almak için büyük çaba göstermesi, büyük güçlerin Kürt hareketini kendi amaçları doğrultusunda kullanmasında uygun zemin yaratmıştır. Kemalist hareket dahil bölgede çıkarları olan bütün büyük güçlerin Kürt hareketini, kullanmak istemesi, Kürt hareketlerinin daima büyük güçlerin basit bir kışkırtması olduğu yolundaki Kemalist tezlere geçercilik kazandırarak bir görüntü yaratmıştır. Ve bu görüntü, Kürtler'in haklı istek ve mücadelelerini gölgelemiş, hakettiği desteği almasını engellemiştir.

Bir çok Kürt liderin, çeşitli dönemlerde büyük devletlere başvurarak yardım talep etmesi ya da manda istemesi; büyük güçlerin koruyuculuğunda ulusal devleti gerçekleştirmeye giden bir yol olarak düşünüldüğünü gösteriyor. Bu yoldan, bugüne kadar bir Kürt devleti projesi başarıya ulaşmadığı gibi, her defasında Kürt hareketinin büyük bedel-

düğüne tanık olunmuştur. Kürt hareketlerinin taşıdıkları benzeri zaafılar, bu hareketleri ezen egemen ulus politikalarına hiç bir zaman haklılık ve meşruluk kazandırmaz. Kürt hareketlerini sadece taşıdıkları zaafıyla değil, bu zaafı görüntünün altında değişmeden varlığını sürdüren Kürt kimliğini koruma ve geliştirme çabalarını görmek ve Kürt hareketlerinin belkemiğini oluşturan bu özelliğini ön plana çıkararak değerlendirmek gerekmektedir.

Kemalist iktidar, soykırım yöntemlerine başvurarak, çocuk, kadın, yaşlı demeden Kürtleri kitlesel kıırma tabi tutarken ve bu durumda marksistlerin görevi soykırımı karşı çıkarak olması gerekirken, Türkiye'de kendilerini sol, sosyalist ve de komünist olarak tanıtan çevreler, güçler, ayaklanan Kürtler'in ne kadar "geri", "ilkel" ve Kemalist yönetimin reformlarına karşı çıkan gerici olduklarının propağandasını yapmıştır. Kürtler'e karşı sürdürülen toplu bir yıkım ve imha ile sonuçlanan askeri hareketler desteklenmiş bir nevi Kemalist ırkçılığın borazanlığı yapılmıştır.

Türkiye "komünist" hareketi, Kemalist ırkçılığa ideolojik destek sağlayarak, bu hareketin, (Kemalistlerin) ileri ve anti-emperyalist dünya güçleri nezdinde meşruiyet ve saygınlık kazanmasına büyük katkılarda bulunmuştur. Şeyh Said Ayaklanması konusunda, Kemalistlerin, TKP ve Komünist Enternasyonal'in değerlendirmeleri öz olarak aynı olmuştur. Başka bir deyişle, Kemalistlerin Kürt hareketine karşı ileri sürdürdüğü ideolojik yaklaşım biçimi TKP üzerinden Komünist Enternasyonal'e kadar uzanan bir alanda geçerlilik kazanmıştır.

Kürtler'in soykırma tabi tutulduğu bir dönemde, TKP'nin ve Komünist Enternasyonal'in, Kürtlerin kendi kaderini tayin hakkı ilkesini hatırlamaları için olarak aynı olmuştur. Başka bir deyişle, Kemalistlerin Kürt hareketine karşı ileri sürdürdüğü ideolojik yaklaşım biçimi TKP üzerinden Komünist Enternasyonal'e kadar uzanan bir alanda geçerlilik kazanmıştır.

Lozan'da "Bağımsız Kürdistan", ya da "otonom Kürdistan" projelerini rafa kaldırmak için Türk Delegasyonu'nun bir aldatmacaya sarılmış olduğu daha önceki yazılarımızda belirtmiştik. Bir aldatmaca; Türklerin ve Kürtlerin birlikte ortak bir devlet içinde birleşmeleri; dolayısıyla Kürtlerin azınlık haklarından yararlanmaya ihtiyacı bulunmadığı şekillendi. Kemalistlerin bu aldatmacası TKP tarafından aynen beminlenmiş ve savunulmuştur.

1924 yılında Kemalist altıadmaca şöyle savunuluyordu:

"Bugünkü yasalar, tüm müslüman halka aynı anayasal hakları tanımaktadır. Bu yüzden Kürtlerin aydın ve burjuva unsurları hiç bir milli ve ayrılıkçı talep öne sürmüyorlar."(x) (Y. Küçük K.U.T)

Oysa aynı dönem, Kürtlerin yoğun şekilde ulusal talepler öne sürdüğü, bağımsızlıktan otonomiye kadar uzanan çok çeşitli talepler seslendirdiği yıllardı. TKP'nin bir ayırım koyarak **"Kürt aydın ve burjuva unsurları hiç bir milli talep öne sürmüyorlar."**demesi, hem Kemalist ideoloji ile tam bir bütünselmeyi hem de bir tavır içeriyor. Bu da, "milli ve ayrılıkçı" talepler öne sürenlerin gerici, dinci feodaller olduğu ve öne sürülen taleplerin de gerici olduğu vurgusunu içermektedir.

TKP'nin ve genel olarak Türkiye komünist hareketinin, Kemalizmin kuyrukçuluğu diye adlandırılan bu tavrını "seriat" ve "hilafeti" getirmekle hiç bir bağı bulunmayan Dersim Direnişi'nde de aynı şekilde gözlemek mümkündür. 1937-38 yıllarında, Dersim'de hitlervari bir soykırım gerçekleştiren Kemalist yönetim, dönemin TKP'si ve de "komünistleri" tarafından her bakımdan desteklenmiştir.

Kemalist yönetim, Kürdistan'ın siyasi ilhak sürecinde geride kalan son direnme noktasını, Dersim'i ortadan kaldırmak için soykırım yöntemini yasal hale getirmiştir. Bu amaçla "Tunceli Kanunu" adıyla bir yasa çıkarmış, umumi müfettişlik adı altında bölge valiliği sistemine benzer özel bir yönetim biçimi oluşturmuş, Dersim bölge valiliğine atanan General A. Alpdoğan'ı geniş hatta sınırsız yetkilerle donatmış ve bu hazırlıktan sonra Dersim'de bilinen soykırımı gerçekleştirmiştir. Aynı dönemde Komünist Enternasyonal yayınlarda Rasim Davaz imzasıyla bir yazı yer alıyor. Rasim Davaz imzasını kullanan kişi uzun süre TKP liderliğini yapacak olan İsmail Bilen'dir. 27 Temmuz 1937 tarihini taşıyan yazı Dersim olaylarını şöyle değerlendirmektedir:

"İki ay aşkın bir zamandan beri, Ankara Hükümeti, Dersim Bölgesi'ndeki Kürt aşiretlerinin yeni bir gerici ayaklanmasını bastırmakla uğraşılıyor. Feodal unsurlar, Kemalist parti tarafından gerçekleştirilen reformlara rağmen, bugüne kadar ülkenin bu sapa bölgesinde barınmayı başarmışlardır. Bu bölgeye geçtiğimiz yıl, Tunceli adı verilmiştir. Dersim'in hakim tabakaları, yürürlükteki yasalara rağmen yasadışı ayrıcalıklarını koruyabilmişlerdir. (xx) (İ. Beşikçi, Tunceli Kanunu)

TKP adına yazan İsmail Bilen, soykırımcı Kemalist iktidarın ağızyla konuşmakta ve olayları değerlendirmekte. Kemalist yönetimin Kürdistan'da yürürlüğe koyduğu reform programı ise, yalnızca karakol, yol ve yeni nesilleri türkileştirmek amacıyla açılan okullardır. Bunun dışında başka bir reforma bölgede yaşayan Kürtler tanık olmuş değillerdi. Kemalistlerin ve TKP'nin sahiplendiği reform, olsa olsa Kürt kimliğini ve Kürtlerin varlık nedenlerini ortadan kaldırma yönündeki asimilasyon programı olabilir. Yukarıda, Kemalist partinin reformlarına rağmen feodallerin Dersim'de barınabildiklerinden söz edilmektedir. Bu sapta gerçekten bağdaşmıyor. Burada Kemalist hareketin anti feodal tavrı son derece abartmalı ve hatalı vurgulanıyor.

Kemalist hareketle işbirliği içinde olan feodal güçlerin devlet olanaklarından yararlanılarak palazlandırılması ve bunların süreçte kapitalleşmesi söz konusudur. Kemalist hareketinin hismine uğrayan feodaller ise, ağırlıkla, ulusal talepler öne süren ve kemalizmin asimilasyon programını benimsemeyen Kürt kökenli feodal güçler olmuştur. Ayrıca Dersimlilerin "yasalara rağmen ayrıcalıklarını koruyabilmesi" de gerçektir bir değerlendirmedir. Bir kez Dersim, yüzyıllardan beri bir nevi merkezi otoriteden bağımsız varlığını ve yaşamını sürdüren bir bölge olmuştur. Osmanlı'dan çıkıp Cumhuriyete geçiş dahi yöre halkını doğrudan ilgilendiren bir olay değildir. Dersimliler, tarihten aelen barm.

ğimsiz yaşama tutkularını sürdürmek istemiştir ve Kemalist yönetimin yasal onları ilgilendiren konular dahi olmamıştır. Dolayısıyla tarihlerinden gelen bu geleneksel yaşam biçiminin sürdürülmesi onlara sunulmuş bir ayrıcalık olamaz.

Rasim Davaz imzasıyla Komünist Enternasyonal de yazan İ. Bilen, Kemalistlerin Dersim Katliamı'na yolaçan eylemlerini eleştirme gereği duymadan onaylıyor. Söz konusu yazının bir başka yerinde şu değerlendirilmeyi yapıyor:

"Halk Partisi (Kemalistler), iç pazarın genişletilmesini isteyen milli burjuvazinin baskısıyla, geçen yıl cumhuriyetçi devletin bütün ağırlığını ortaya koyarak bu çağdışı duruma bir son vermeye karar verdi. (TKP'nin çağdışı durumu kastettiği Dersim'de o sıradaki durumdur. D. İ) Özel bir yasa çıkararak, ölüm cezalarını onaylamak da dahil olmak üzere, geniş olağanüstü yetkilerle donatılmış askeri bir yönetimi, bu kendi başına buy-

ruk vilayette, Büyük Millet Meclisi'nin yerine işbaşına getirdi. amacı göçebeliliğe son verme ve aşiret reisleriyle /şeyhler, beyler, ağalar ve seyitler/ onların kiralık adamlarını Batı Anadolu'nun modernleşmiş vilayetlerine sürme hedefini güden bir reform planını zorla uygulamaktı."(age.)

Bu değerlendirme de gösteriyor ki, TKP, Kemalist iktidarın gerçekleştirdiği Kürt kırımına aynen ortak. Çünkü yapılanların farkındadır ve her şey bilgileri dahilindedir. TKP Dersim'de Kemalist "reformu" zorla uygulamak için generale sınırsız yetki verildiğini, ölüm kararları vermek, bunları onaylamak ve infaz etmek dahil, hükümetin ve T.B.M.M.'nin kullandığı bütün yetkileri üzerinde toplayan bir generalin "bu kendi başına buyruk" vileyeti yerlebir etmek için görevlendirildiğini bilmekte ve bu eylemi desteklemektedir.

Kemalist iktidarın icraatını yakından izleyen TKP yöneticileri, M. Kemal'in 1936 yılında Meclisin açılışında Dersim hakkında yaptığı şu korkunç değerlendirmeyi de biliyor olmalıdır:

"Dahili işlerimizde en mühim bir safha varsa o da Dersim meselesidir. Dahilde bulunan iş bu yarı, bu korkunç çibanı, ortadan temizleyip koparmak ve kökünden kesmek işi her ne pahasına olursa olsun yapılmalı ve bu hususta en acil kararların alınması için hükümete tam ve geniş silahiyetler verilmelidir."

Komünist Enternasyonal'in Kürt sorununa yaklaşımı, daha önce belirttiğimiz gibi, Kemalizmin güdümünde Kürt komünist hareketiyle öz olarak aynı olmuştur.

Şeyh Said İsyanı ile ilgili olarak Komünist Enternasyonal tarafından 26 Şubat 1925 tarihinde yayınlanan bir bildiride şöyle deniyordu:

"...Son zamanlarda bütün gerici güçler, Kemal'e karşı bir harekete önderlik eden Terakki Perver Cumhuriyet Fırkası'nı kurdular. İsyancılar, din adamlarının yobazlaştırdığı göçebe aşiretleri harekete geçirdi. dinci sloanlarda or-

taya çıktılar. Ayaklanma bütün toprak ağalarının hakim olduğu doğu illerinde patlak verdi. İsyancıların arkasında, Musul meselesinde, yani petrol meselesinde çıkarılan İngiltere bulunuşu..." (Komünist Enternasyonal Raporları.)

Yine aynı dönemde Moskova'da Komintern tarafından Şeyh Said İsyanı'yla ilgili yapılan basın açıklaması Yalçın Küçük'ün "Kürtler Üzerine Tezler" adlı kitabında yer alıyor. Bunun yukarıdaki açıklamanın devamı olduğu anlaşılıyor. Şeyh Said Ayaklanması'ndan bir hafta sonra yapılan basın açıklaması şöyledir:

"M. Kemal'e ve Ankara Hükümeti'ne karşı Kürdistan'daki Şeyh Said Ayaklanması, Moskova tarafından, Türk gericiiliğinin İngiliz emperyalizmi ile ittifak halinde bir geri dönüş girişimi olarak değerlendirilmektedir. Kemal'e karşı, ilk olarak emperyalizmin, ikinci olarak feodal ağalar, üçüncü olarak din adamları ve dördüncü ola-

rak liman şehirlerinin yabancı sermayeye bağlı ticaret burjuvazisi mücadeleye etmektedir. Daha 1919 yılında İngilizler, bağımsız bir Kürt devleti kurulmasını öngören bir maddeyi Sevr Anlaşması'na koymuşlardır. Bağımsız bir Kürdistan, Türkiye'nin Musul üzerindeki bütün taleplerinin sona ermesi demektir. Kürt ayaklanması, İngiliz emperyalizminin Ortadoğudaki yeni bir saldırı manevrasıdır."(sy, 91)

Yine Komünist Enternasyonal'in Yürütme Komitesi'nin 1925-26 dönemi raporunda benzeri görüşler tekrarlanıyor:

"Bu raporun yazıldığı dönemde Türkiye'nin iç durumu tam bir istikrara kavuşmuştur. Devrimle iktidara gelen ve hakimiyeti elinde tutan Kemalistlerin burjuva cumhuriyetçi partisi, başını Şeyh Said'in çektiği Doğu'daki ayaklanmayı alt etmeyi başardı. Kürt ayaklanmasının bastırılması, Türk hükümetinin saygınlığını ülke sınırları içinde ve dışında önemli ölçüde artırdı. Şeyh Said'i destekleyen İngiliz emperyalizminin yeni Türkiye'nin milli iktidarının zayıflayacağı yolundaki hesapları boşa çıktı."(Y. Küçük, age.)

"Komünist Enternasyonal'in Kürt sorununa yaklaşımı, daha önce belirttiğimiz gibi, Kemalizmin güdümündeki Türk komünist hareketiyle öz olarak aynı olmuştur."

Komünist Enternasyonal belgelerini aktardıktan sonra Y. Küçük, kendi yorumunu aktarıyor: **"Şeyh Said'in İngilizler tarafından harekete geçirildiği yolundaki Sovyet-Türk görüşünün hiç bir dayanağının olmadığını göstermiştim."**

Kemalistlerin, maddi dayanak göstermeden, tarihi olayları istekleri ve amaçları yönünde çarpıtmasını anlamak mümkündür. Ancak, bilimsel düşünce üretmeyi temel prensip edinmesi gereken Komünist Enternasyonal'in ideolojik değerlendirmelerini TKP üzerinden ödünç alarak benimseyip savunmasını anlamak mümkün değildir. Dünya devrimine tayin hakkı ilkesine Sovyet yönetiminin daima dış politika penceresinden baktığı bu örnek olayda da ortaya çıkıyor. Kemalist yönetim, İngiliz emperyalizminin Kuzey'e - doğru ilerlemesi önünde bir barikat olarak görüldüğü ve bu nedenle her şeyi rağmen desteklenmesi ve savunulması Sovyet dış politikasının bir gereği oluyor. Kürtlerin kaderini tayin hakkı ilkesi Sovyet yönetiminin ve de Komintern'in aklına gelmediği gibi, Kürtleri'yi yığınlar halinde kırma tabi tutan, sorgusuz, mahkemesiz idam sehpalarına gönderen Kemalist yönetimin eylemleri, değil eleştirilmek aksine destekleniyor ve onaylanıyor. Bu tavrı ne sosyalizm ne de komünizm idealleriyle bağdaştırmanın olanağı yoktur.

Afgan Kralı, Sovyet yönetimi ve Komintern tarafından desteklenirken, onun feodal kimliği sorun yaratmıyor. İngiliz karşıtı olması anti-emperyalistliği için yeterli oluyor. Bu da gösteriyor ki, Komintern politikası ta o dönemden itibaren hep Sovyet dış politikasının çerçevesi tarafından belirleniyor.

İngiliz emperyalizminin yayılmacılığı önünde, Kemalizme anti-emperyalist bir barikat olarak büyük bir değer biçen Sovyet politikasının, Güney Kürdistan'da Mahmut Berzenci liderliğindeki İngiliz karşıtı Kürt ayaklanmasını görmekten gelmesi

Güney Kürdistan'daki Şeyh Mahmut Berzenci hareketi incelendiğinde, Berzenci'nin hiç de İngiliz politikasının basit bir uzantısı olmadığı görülür. Bağımsız bir Kürdistan hedefine ulaşmak esas hedeftir. İngiliz politikasıyla hem uyum hem de çelişmek söz konusudur. İngiliz politikası, Kürtlerin hedeflerini gerçekleştirmekle uyum içinde olduğu süreçte uyum, İngilizlerin bağımsız Kürdistan'ın gerçekleştirmesine itiraz ettiği noktada ise çatışma gündeme gelmiştir. İngilizlerin, Güney Kürdistan'ın Süleymaniye bölgesinde, Kürtçeyi resmi dil haline getirdikleri Kürt ulusçuluğunun gelişmesine hizmet eden benzeri girişimleri sürdürdüğü sürece uyumlu giden ilişkiler, Süleymaniye'ye vali olarak atanan Berzenci'nin 1919'da bağımsızlık için bir isyan düzenlediğinde çatışmaya dönüşüyor. Kürdistan'ın bir bölgesinde bağımsızlık yönünde atılan her adım, güçlü İngiliz ordusunun bastırma girişimleriyle karşılaşılıyor ve ayaklanmanın lideri Şeyh Berzenci Hindistan'a sürülüyor.

İngiliz işgali altında bulunan Güney Kürdistan'daki İngiliz karşıtı Kürt ayaklanmasıyla ilgili olarak Kemalistlerin tutumundan söz etmek gerekmektedir. 1919-20 yıllarında, Anadolu'da Türk ihtilali için mücadele eden komünistler, Güney Kürdistan'daki İngiliz karşıtı ayaklanmayı desteklemişler. Bu destek, elbetteki, Kemalistlerin Kürtler'e karşı beslediği iyi niyetten ileri gelmiyordu. Güney'de Kürt direnişlerini güçlendirerek, ona destek vererek İngiliz-

ler'i geriletmek ve bu şekilde onlarla ilişki kurma yollarını aramak ve Ankara Hükümeti'nin tanınmasını sağlamak. Kemalistlerin, dönemin çelişkilerinden ustaca yararlanmayı bildiklerini ve bu konuda politik başarı sağladıklarını vurgulamak gerekiyor.

Birinci Dünya Savaşı'nın bitimine doğru Ekim Devrimi'nin gerçekleşmesi, büyük güçlerin politikalarında

önemli değişikliklerin yapılmasını gündeme getirmişti. Sovyet Devrimi, eski dünya dengesini altüst etmiş ve yeni bir güç dengesinin gerekliliğini ortaya koymuştu. Bu durum yeni doğan Kemalist iktidara eşi bulunmaz bir manevra olanağı sağlıyordu. Sovyetler, İngiliz emperyalizmine karşı Ankara hükümetini elde tutmaya çalışırken, öte yanda İngiliz ve Fransız emperyalizmi, Sovyet düzeninin Güney'e doğru genişlemesini önlemek için Kemalist iktidara işbirliği yapma, onun Sovyetler Birliği ile olan ilişkilerini zayıflatma amacı güdüyordu. Kısacası, TC'nin çokca sözü edilen stratejik önemi daha doğarken pazarlık masasında değer kazanmaya başlamıştı.

Sovyetler'in, sosyalizmin ilke ve prensiplerinden taviz anlamına gelecek değerlendirmeler yaparak Kemalist düzeni övmesi ve bir müttefik olarak görmek istemesi; Kemalistlere, Sovyet kartını göstererek İngiliz emperyalizmiyle işbirliği yapmasını sağlamıştır. Ve M. Kemal, kuvvet kullanarak İngilizleri Musul'dan çıkartamayacağını, Musul sorununda ısrar ederek İngilizler'le uzlaşmasının kolay olamayacağını bildiğinden, Kürt dosyasını rafa kaldırma karşılığında Musul'dan vazgeçebileceğini İngilizler'e hissettirmiş ve bu şekilde anlaşılarak sorunu çözmüştür.

1923 yılına gelindiğinde, İngiltere'nin Kürt politikası değişmiş, Musul'a karşılık, Kürt sorununun Lozan görüşmelerinde Kemalist yönetimin istekleri doğrultusunda gündemden çıkarılması sağlanmıştır.

Kemalist yönetim, 1923 yılında, Lozan anlaşmasıyla birlikte, İngiliz, Fransız emperyalizmiyle anlaşmış, hem Kürdistan'ı parçalara bölerek paylaşmış hem de Ankara hükümetinin tanınmasını sağlamıştır. Durum böyle olduğu halde, Sovyet yönetimi, 1925 yılında Şeyh Said İsyanıyla ilgili yaptığı değerlendirmede; **"Bağımsız bir Kürdistan, Türkiye'nin Musul üzerindeki bütün taleplerinin sona ermesi demektir."** diyerek tam bir deve kuşu politikası izlemeye devam etmiştir.

Sovyet yönetiminin, Ankara Hükümeti'ni İngilizler'e karşı ayakta tutma politikası, daha 1923 te iflas ettiği halde ve Lozan Antlaşması

Kemalistlerin emperyalizmle işbirliğinin somut bir kanıtı olmasına rağmen, İngiliz ve Ankara hükümetlerine karşı meydana gelen Kürt direnişlerini karalamaya devam etmiş ve dolaylı olarak Kürtler'e karşı kemalist yönetimin gerçekleştirdiği ve soykırımlara kadar varan katliamlara dolaylı olarak ortak olmuştur.

Sovyet yönetiminin, Kürt direnişlerindeki ulusal nitelikli talepleri görmezden gelmesi, bu direnişleri hep İngiliz kışkırtması olarak görmesi, politik planda beyinlerini Kominterin'e bağlayan Türkiyeli "Komünistlerin" Kürt sorunu karşısında her zaman Kemalizmin ırkçı ideolojik yapısı içerisinde yer almasına zemin hazırlamıştır.

Dolayısıyla, Kemalizmin sol üzerine düşen gölgesinin oluşmasında ve uzun süre devam etmesinde, Sovyet yönetiminin ve de Komünist Enternasyonal'in büyük rolü bulunmaktadır. Bu gerçeğin altını çizerek, geçmişin hataları üzerine gitmek gerekiyor.

Kürdistan'daki direnişlerin ulusal karakterini görmezden gelen, Kürt feodallerinin önderliğindeki bu direnişleri İngiliz diplomasisinin işleri olarak değerlendiren bir bakış ve buna bağlı Kürt politikası, Sovyetler Birliği üzerinden Komintern politikası haline gelirken, öte yanda, 2. Enternasyonal Yürütme komitesi, aynı dönemde, dünyanın dikkatini, Kürdistan'daki katliamların üzerine çeken açıklamalar yapabilmıştır.

2. Enternasyonal'in 30 Ağustos 1930 yılında Zürich'teki oturumunda alınan karar şöyledir:

"Uluslararası sosyalist teşkilatının yürütme kurulu, dünyanın dikkatini, Türk Hükümeti'nin sadece özgürlükleri için savaştan Kürtler'i mat etmek değil, fakat aynı zamanda isyana katılmayan Kürt ahalisi de imha etmek için giriştiği bu katliamlara çeker. Türk Hükümeti böylelikle Kürt halkını Ermeniler'in akibetine uğratmaya çalışmakta; kapitalist ulusların kamuoyları bu kanlı vahşeti protesto bile etmemektedir." (Yakın Çağ Kürt Tarihi, aktaran Demokrat Kürt Dergisi.)

Kürdistan'daki direnişleri, Kürtler'in kendi özgürlüklerini sağlamaya yönelik olduğunu vurgulayan, Kemalist iktidarın eylemlerini kanlı vah-

şet olarak niteleyen yukarıdaki değerlendirmeye biçimi hem gerçeklere daha uygundur, hem de sosyalizm prensipleriyle bağdaşmaktadır.

Sovyetler Birliği'nde ise, Kürt sorununa daha doğru ve sağlıklı yaklaşımlara, yönetici partinin bilim ve düşünce sistemi üzerindeki tekeli sona erdikten sonra rastlanmaya başlandı. Sovyet Kürdologlarından Prof. Hasretyan'ın 1987'de yayınlanan yazısında yer alan şu değerlendirmeler bunun somut kanıtıdır:

"...isyana (Şeyh Said İsyanı) şeyhler tarafından değil, esas olarak, başında, Türk ordusunda Albay Cıbranlı'nın Halit Bey, Gazeteci Kemal, Doktor Fuat gibi tanınmış aydınların bulunduğu Azadi Kürdistan Komitesi tarafından hazırlandı." Bu nedenle de, Prof. Hasretyan'a göre "Şeriatı getirmek" hedefi, Kürdistan'a bağımsız

"Kemalist yönetim, 1923 yılında, Lozan Antlaşmasıyla birlikte, İngiliz, Fransız emperyalizmiyle anlaşmış, hem Kürdistan'ı parçalara bölerek paylaşmış hem de Ankara hükümetinin tanınmasını sağlamıştır. Durum böyle olduğu halde Sovyet yönetimi, 1925 Şeyh Said İsyanıyla ilgili yaptığı değerlendirmede: "Bağımsız bir Kürdistan, Türkiye'nin Musul üzerindeki bütün taleplerini sona erdirmesi demektir." diyerek tam bir devekuşu politikası izlemeye devam etmiştir."

sızlık hedefinin yanında ikinci planda kalıyor. (aktaran Y. Küçük, Kürtler Üzerine Tezler)

Osmanlı'nın yıkılışından Cumhuriyet düzeninin oluşumuna kadar geçen süreç, son derece karmaşık bir süreç olarak yaşanmıştır. Yıkılan Osmanlı otoritesinin yola çıktığı merkezkaç eğilimler, bir yandan tam bir özdeşleşme imkanı elde ederken, diğer yanda, gerek merkezkaç kuvvetleri arasında, gerekse büyük devletlerin bölgedeki çıkarlarına bağlı girişimleri, karmaşık bir çelişkiler yumağı meydana getiriyordu. Böyle bir dönem, bütün bağlantıları, ilişkileri ve çelişkileriyle değerlendirmenin güçlüğü ortadadır. Sorunun karmaşıklığını unutmadan, Kürt hareketine ilişkin solda uzunca bir dönemden beri süregelen yanlış değerlendirmelerin üzerine gitmek, doğru ve devrimci tarih bilincinin oluşması için gerekmektedir.

Kürdistan'da meydana gelen ulusal direnişleri karalamak ve gözden düşürmek için Kemalist yönetimin öne sürdüğü tezlerin; yani Kürt hareketinin "gerici irticai hareketler" olduğu ve aynı zamanda İngiliz kışkırtması olduğu yolundaki tezlerin sorgulanmaksızın aynen Türkiye 'Komünist' hareketi tarafından benimsenmiş olması, dolayısıyla bu kemalist ırkçılığı bir ideolojik yaklaşım olarak içe sindirmiş olabilmesi, 'komünist' hareketin tarihindeki en utanç verici hatalarından biridir. Böyle bir hareketin, Kürt sorununun demokratik çözümlerini anlaması ve bu uğurda mücadele etmesi düşünülemez.

*** Böyle bir hareketin, Kürt sorunu bağlamında devrimci görevler benimsemesi, devrimci bir çaba içerisinde bulunması, elbetteki düşünülemez. Kemalist tarih bilincini kendine kalkış noktası yapan bir solun, sonuç bakımından, ırkçı ve şoven bir konumda mevzi tutması kaçınılmaz oluyor.**

*** Bugün, Türkiye solu, sözünü ettiğimiz tavırdan belli ölçülerde kopmuştur ve daha devrimciliğe yakışır bir konum kazanma yolundadır. Ama bu, kemalizmin etkisinden henüz tam ve radikal bir kopuş anlamına gelmiyor. Solun belli bölümleri bu konuda hayli mesafe almakla birlikte, diğer bir bölümü hala bir nevi kerhen ileri adımlar atmaktadır. Bu da gösteriyor ki, Kemalist tarih bilinci henüz bütünüyle aşılamamıştır. Türkiye solu, kemalizmden en köklü kopuşu ancak Kürt sorunu bağlamında yapma şansına sahiptir; ve bunu yapmadan da gelişme gösteremez.**

*** Tarihte çeşitli güçler, hep, Kürt hareketinden yararlanmak ve onu kendi amaçlarını gerçekleştirmenin bir aracı olarak değerlendirmek istediler. Türkiye solunun, Kürt sorununa yaklaşımı bu hesap üzerine oturtulmaz, oturtulmamalıdır. Kürt dinarizminden, yalnızca, sınıf mücadelesi eksenindeki mücadeleye sığlayacağı katkı oranında yararlanmak ve onu bir "araç" işleviyle sınırlamak, kendi başına doğru bir yaklaşım oluşturmuyor. Geçmişte etkin olan bu eğilimler aşılacak durumundadır. Milli gelişmelerin, sınıf mücadelesine tabi olarak çözümleneceği düşüncesi, teorik bir önerme olarak haklı bir yere oturtulabilir; ancak bu saptamanın devrimci bir içerik kazana bilmesi için, sorunun kendi somut gerçekliğinde devrimci politik bir çözümle birlikte ortaya konması mutlaka gereklidir. Aksi takdirde, tarihte bilinen "kullanma" mantığı hükmünü icra eder ki; bu saatten sonra, Kürtler'i buna ikna ve razı etmek kolay olmayacaktır.**

Not: Geçen sayıdaki ve bu sayımızdaki H. Yıldız'a ait alıntılar, "H. Yıldız, Fransız Belgeleriyle Sevr-Lozan-Musul Üçgeninde Kürdistan" adlı kitaptan alınmıştır.

kitap tanıtımı

"Yaşamak, Sevmek ve Öğrenmek"

ve Leo deyince

"Onları süpermarkette izler ve bütün belirtileri bilirdi. Cumartesi-leri akşam yedide, kasa kuyruğunda durup beklerken farlarını ve Harper's Bazaar'ı okurlardı. Sepetlerinde tek bir pizola parçası, belki iki kutu kedi maması, Pazar gazetesinin sabah baskısı ve gazeteye sarılı bir gülmece dergisi olurdu. Kimi zamanlar uygun uzunluktaki etekleri, uygun renkte camları olan gözlükleri, ama biraz gergin dudaklarıyla çok da güzel görünürlerdi. Ama bir pizola parçası, iki kutu kedi maması ve sabah gazeteleriyle oradaydılar kaçine. Maria böyle bir görünümünden kaçınmak için, her zaman, çok kalabalık bir ailesi varmış gibi alışveriş yapardı: Şişelerle greyfurt suyu, kilolarla kuru mercimek, şehriye, makarna, kutularla konserve patates, en büyük kutularla deterjan alırdı. Yalnızlığın bütün belirtilerini bilirdi ve bu nedenle hiçbir zaman küçük boy dış macunu almaz, sepetine hiçbir yalnızlar dergisi koymazdı. Beverly Hills'deki evi mısır unu, toz şeker, küçük sandviç ekmekleri ve soğanla dolup taşmıyordu, ama Maria yalnızca peynir yiyiyordu." diyen bir Amerikalı ya-

zarı destekliyor ve ekliyor Leo:

"Birbirimize ne çok gereksinmemiz var değil mi?"

ABD'de bir üniversitede danışmanlık yapan, insanları sevmek, insanlarla ilişki kurmak konularında dersler veren Leo, ders ve televizyon konuşmalarından toparlayıp oluşturduğu bu kitabında yaşamı kolaylaştırmanın gizini sunuyor: **"Love"**

Sadece kendi ülkesindeki değil, kapitalist ilişkiler ağı ile gitgide yayılan örgütsel-sanayi uygarlığı ve yarıttığı (kuşkusuz hala yaratmaya devam ettiği) Yeni insan(!) tipine karşı yaşamı ve sevgiyi alternatif sunan bu çılgın adam **"Ben bir insanım"** demenin -kivancını duyuyorsak da farketmez- hatırlatıyor bize.

"Sevgim dengesiz, sahip çıkıcı, hastalıklı ise, size öğreteceğim sevgi de bu tür olacaktır." derken çevimde içten ve yapıcı yaklaşımlarıyla öneriler ve yaşam örnekleri getiriyor masamıza.

"Sevgi öğrenilir" diyor.

Korku gibi, nefret gibi, sevecenlik gibi, önyargı gibi, yükümlülük, saygı gibi, sevgi de öğrenilir.

Ruhbilimciler, toplumbilimciler ve insanbilimciler yıllardır sevginin öğretilmediğini anlatır.

Leo'nun uğraşısı öğretmek iddiasında değil ama, kolaylaştırma.

"Tanrı aşkına, birisi sizinle konuşurken içtenlikle dinleyin onu, başka neler olduğunu görmek için sahinize solunuza bakmayın" diyen bu haykırışa,

"Tanrım, ölüm noktasına erişip aslında hiç yaşamamış olduğumu anlamak! Hiçbir şey yapmamış olmak! Yoğun duygular tatmamış olmak! Hiç gülmemiş olmak! Hiç ağlamamış olmak! Bugünleri hep yarınlara ertelemiş olmak!"

Lütfen yapmayın, yazık etmeyin bu olağanüstü varlığınıza" diyen bu sıcaklığa,

Okulda öğrencilerine **"Beş günlük yaşam süreniz kalsa bu beş günü nasıl geçirirdiniz"** diye soru kağıdı dağıtıp, aldığı cevapların hepsinin altına **"Bunları neden şimdi yapıyorsunuzuz?"** diye not düşen bu yakarıya -kabul etsek de etmesek de- kulak tıkamak olası mı?

"Tanrı bizi sevgiden korusun" lara karşı amin demeyen bu aykırı ses, varoluşçuluğun pembe hazıyla çarpan bu sevecen yürek, iki kaşımızın arasındaki sert çizgileri yumuşatmaya yeter mi bilemiyorum ama, Leo gibi çılgınlara gerçekten gereksinmemiz olduğunu sanyorum.

Yoksa yeldeğirmenleriyle kim savaşırdı?

Dilek

İsteme adresi:
İnkılâp Kitabevi Yayın sanayi ve
Ticaret A.Ş Ankara Cad. 95
İstanbul

Mezopotamya'nın çocukları:

ASURİLER

Üzerindeki elbiseye ve konuş-
tuğu dile dikkat edince yaşlı teyzenin
Doğu yada Güneydoğu Anadolu'-
dan geldiği belli oluyordu. Hem de
her halinden. Çevresinde 3-4 çocuk
koşuşturuyor ve kendisi de gelini ve
oğluna eşyaların taşınmasında yar-
dımcı oluyordu. Yanlarına gi-
diyorum. Kim olduklarını sorma ih-
tiyacı duymadan onlarla süryanice
konuşarak "yardıma ihtiyacınız var
mı?" diye soruyorum. Teyze, bir
parça şaşkın bir şekilde yüzüme
bakıp sevinçle "oğlum seni allah
gönderdi. Bize biraz yardım edersen
çok seviniriz. Allah sana gönlünce bir
eş ve bolca çocuk versin yavrum"
diyor. Eşyalarını istasyona taşıdık. ve
benim, "nereden geliyorsunuz?"
diye sormama fırsat vermeden teyze
bana anlatmaya başladı: "Oğlum
biz Türkiye'den geliyoruz. Midyat'tan
yani Midyat'ın İdil köyünden. Artık
orada hayat kalmadı. Hergün kor-
kuya yaşıyorduk. Bir ay içinde nere-
deyse 5-10 Süryani'yi öldürdüler.
Çareyi evimizi, bağlarımızı ve hay-
vanlarımızı satıp buraya gelmekte
bulduk. İnşallah burada rahat ede-
riz. Burası nasıl olsa hristiyanı!"

Böyle anlatıyordu öyküsünü
Terzo teyze Almanya'nın Hamburg
tren istasyonunda. Tarih Eylül 1990.
Terzo teyze, çevresine garip bir şe-
kilde göz gezdiriyor ve koskoca bi-
nalara ve teknolojinin ürünü çeşitli
eşyalara bakarak "Allahım sen ne-
lere kadırsın!" diye söyleniyordu.

Bu öykü, binlerce Süryani'nin
hayatından "devede kulak" misali
küçük bir bölüm. Yıllardır topluca
Avrupa'ya yaptıkları göç ve son 2-3
ay içinde esrarengiz bir şekilde arka
arkaya 5-10 Süryani'nin ölümüyle
ismi sık sık duyulmaya başlayan,
fakat bazı "aydın"larımıza göre bir
bela! (1) bazılarına göre de "halle-
dilmesi" gereken bir problem (2)
olan bu topluluk gerçekten kim di?
Genellikle Mezopotamya'da yaşa-
dığı bilinen bu bela (1) Kürt' müydü,
yoksa dağ Türk'ümüydü? Hiçbirinin
olmadığı kesindi. Belki de her halka

bir isim bulmakta iyi "teori"ler üreten
"aydın"larımız (Kürt halkının isminin
kar üstünde yürürken çıkardığı "kart,
kurt" seslerinden ortaya çıktığı savu-
nulduktan sonra) Süryani'lere de
uygun bir teori bulabilirlerdi. Örne-
ğin; yağmurda yürürken "şap, şup"
seslerinden meydana gelmiş olabi-
lir! Belki de Kürt'lere Dağ Türk'ü diyen
mantık, Süryani'lere de Orman
Türk'ü demekle gecikmeyebilir. Gerçi
Mezopotamya'nın pek öyle
ormanı da yok ya! Biz yine de bu
konuyu "şöhretli" aydın ve politika-
cılarımıza bırakarak konumuza dö-
nelim.

Asur (Süryani) halkı, genellikle
Dicle ve Fırat nehirleri arasında kalan
bölgede, bir başka deyişle Mezepo-
tamya'da yaşamaktadır. Bugün büyük
çoğunluğunun Irak'ta yaşadığı bili-
nen Asuri'ler, aynı zamanda Suriye,
Türkiye, İran ve Lübnan'da yaşa-
maktadır. Diğer toplu göçleri say-
mayacak olursak özellikle 2. Dünya
Savaşı sonrasında Avrupa'ya baş-
layan göç Türkiye'deki halkı daha
da güçsüz bırakmıştı. Türkiye'de
Mardin, Diyarbakır, Gaziantep, Ela-
zığ, Adıyaman, Urfa, İstanbul vb.
şehirlerde yaşamını sürdüren halk,
genellikle çeşitli baskılar altında ezil-
miştir. Herseyden önce "Hristiyan"ın
kestiği et yenmez (3)" diyen imam-
ların camilerde propaganda yapı-
p halkın provakasyona getirildiği
böylesine bağnaz bir fanatizmin eşi-
ğinde bir dinsel baskı ile karşı kar-
şıydırlar. Nüfus cüzdanlarının ilk
sayfasında dininin hristiyan olarak
yazılması, ülkemizde yaşayan Asur
(Süryani) halkı için bir "laiklik" gös-
tergesi olmaktan çıkmış ve bir nevi
günlük işkence gerekçesi haline
gelmiştir. Askere gittiğinde "sünnet
olmamakla" adeta bir suç işlemiş
sayılan gençler bir çavuş dahi ola-
mazken, hristiyan olduğundan do-
layı "gavur" diye hitap edilerek
açıkça küfür niyetinde hakaret edil-
mektedir. (Bu nedenle ülkemizde
tüm gayri müslüm halklarda örne-
ğin: Ermeni, Rum, Asuri/
Süryani'lerde gavur kelimesi bir küfür

olarak kabul edilir ve bu sözcük bu
halkların yaşamında olumsuz bir yer
tutar.)

İngiltere'de yayınlanan Mashrek
International dergisinin yazdıklarına
bakılırsa, 1980 yılında Pakistan'ın La-
hor kentinde toplanan İslam Meclisi,
Ortadoğu'daki Hristiyanları yok
etme kararı almıştır(4). Bölge 2000
yılına kadar tamamen müslüman-
laştırılacak ve bunu yapmak için de
herhangi bir yöntemden kaçınıl-
mayacak. Ülkemizdeki özellikle 12 Ey-
lül 1980 sonrası İslama verilen ağırlık
(kaldığı 10 yıla yakın bir süredir Asuri/
Süryani'lere okullarda zorunlu din
dersi okutulmaktadır.) gayri müslüm
halklar açısından da böyle bir anlam
taşıyor olsa gerek. Yani her türlü zora
başvurarak gayri müslüm halkları
İslam dinini kabul ettirmeye zorla-
mak! Asur halkını bugün çeşitli kilise-
lere bağlı olan Süryani, Kildani, Nas-
turi kitlelerini zor günlerin beklediği
belli olmaktadır.

Ülkemizdeki ekonomik ve siyasal
istikrarsızlıktan elbette Asuri'lerde
payını almaktadırlar. Kendisine ya-
pılan toplu kıyımlar nedeniyle tarih-
sel süreç içinde yerlerini yurtlarını
terkedip dağlık bölgelere yerleşen
Asur halkı, Mezopotamya toprakları-
nın en verimsiz yerlerinde diğer halk-
larla beraber yaşamak zorunda kal-
mışlardır. Geçimlerini hayvancılık,
tarımcılık, el sanatları vb. ile sağ-
layan halk, zaman zaman sınırdan
geçerek başka yerlerde ekmeğini
aramaya çalışmıştır. Egemen sınıflar
ise Osmanlı imparatorluğundan bu
yana gayri müslüm halkları üzerinde
özel bir politika uygulamış ve ha-
lende uygulamaktadır. Bu politika-
nın bir yüzü Asuriler'i tüm resmi
görevlerden men etmek olduğu gibi,
o yöredeki feodal Kürt ağa ve aşiret-
leri aracılığıyla, bu halkın ya zorla
göç etmesini sağlamak yada "esra-
rengiz" ölümlere kurban gitmesine
zemin hazırlamak da olmuştur! Kuş-
kusuz bu siyasetin bir genel ifadesi
de zorla asimilasyondur. Zira 1915
Ermeni katliamında kocasını, karde-
şini yada ağabeyini kaybetmeyen
Asuri yok gibidir. Bugün hala hayatta
olan ve o zamanları etiyile kemiğiyle
yaşamış birçok insan, Hamidiye
Alayları'nın Midyat ve çevresindeki
Asur halkına düzenlediği katliamları
anlatırken hala gözyaşlarını tutama-
maktadır.

BİR ULUSAL AZINLIK
OLARAK ASURLAR

Bugün ülkemizde yaşayan Sür-
yani, Kildani, Nasturi'ler köken ola-
rak Asur'ların torunları olmaktadır. Bir
İngiliz araştırmacısı ve arkeoloğu
olan Henry Layard, mezopotam-
ya'da yaptığı kazılarda ortaya çıkar-
dığı çivi yazılı onbinlerce tablet vb.
aracılığıyla, Dicle ve Fırat nehirleri
arasında kalan bölgede yaşayan
Süryani, Kildani, Nasturi toplulukları-
nın Asur ve Babilliler'in torunları ol-
duklarını bilimsel verilerle kanıtla-
maktadır.(5) Asur halkının konu-
ştuğu dilin Aramice kökenli bir dil
olduğu ve süreç içinde Aramilik "
putperestliği" andırdığı inancıyla,
kullanılan dil süryanice olarak ad-
landırılmaya başlanmıştır. Bu ko-
nuda Layard, Nasturilerin konu-
ştugu dil için "ataların dillerini" ko-
nuştuklarını yazar. Ayrıca Alman ar-
keolog Robert Koldwey ve Ninova'yı
ilk defa 1842 yılında kazdıran Fransız
konsolosu Botta'nında, Asur'ların
torunlarının, farklı kiliselere bağlı olan
Süryani, Kildani ve Nasturi toplulukla-
rının olduğunu ve kullandıkları di-
linde atalarının dilleri olduğunu çe-
şitli biçimlerde dile getirirler(6). Ay-
rıca bu halkın, tarihte uygarlık ala-

nında matematik, astronomi, kimya
ve ilaç yapımında oldukça başarılı
katkılarda bulunduğu tartışma gö-
türmez bir gerçektir. Hristiyanlığı ilk
kabul eden halklar arasında yer
alan Asuri'ler ülkemizde, kendi
gelenek-görenekleri olan ve diğer
halklardan farklı bir dil ve kültüre
sahip olan bir uluslararası durumun-
dadırlar. Sevr anlaşmasında Erme-
nistan ve Kürdistan bağımsız iki ülke
olarak kabul edilmesine rağmen
Asuriler, ortak bir önderliklerinin ola-
mayışı, halkın çoğunluğunun ortak
bir coğrafya üzerinde yaşamama-
ları(!) gibi gerekçelerle bu iki halka
eşit durumda görülmez ve bir ulusal
azınlık olarak kabul edilirler.

Dolayısıyla günümüzde bir "ulu-
sal hapishane" olarak adlandırabi-
leceğimiz ülkemizde, Asuri meselesi-
nin çözümü de diğer ulusal mesele-
lerin bir parçası olarak kavranılmak
zorundadır. Bu sorunların genel bir
çerçevede bütünlüklü bir değeren-
dirilmesi ve Asuri sorununa da bu
genel çerçeve içinde gerçekçi bir
yer verilmesi sosyalistlerin, devrimci-
lerin görevi olmalıdır. Ülkemizde
Asuri sorununa burjuva seçenekler
içinde bir çözüm aramanın mümkün
olmadığı ortadadır. Tarihsel süreç ve
egemen sınıfların en azından bir Kürt
yada Ermeni sorununa karşı takın-
dikları tavır, bunun en açık ispatıdır.
Uğur Mumcu ve benzeri "aydınların"
bu konudaki yaklaşımları işe, artık bir
Rauf Tamer yada Taha Akyol yakla-
şımıyla bir farklılık arz etmemekte,
tersine çakışmaktadır. Ulusal mesele
sözkonusu olduğunda bu kaşarlan-
mış aydınlarımız birer kemalist kesil-
mekte ve ırkçılık düzeyine varan
şövenizmin azgın dalgaları içinde
kaybolmaktalar.

Türkiye sosyalist hareketinin de,
şövenizmle yoğrulmuş ve kemaliz-
min etkisinden tamamen kurtulduğu
söylenemez. 12 Eylül öncesi ulusal
sorun konusunda birçok sol dergi ve
gazetenin yazıp çizdiklerine bir göz
gezdirdiğinde, bu meselede çok
kısır kalındığı gözlenebilir. Bunun ne-
denleri arasında, o dönemin sınıflar
mücadelesinin sıcak pratiğinin bu
konuya ciddi bir şekilde ele alınma-
sına fırsat vermemesi gibi, kemaliz-
min ezilen halklar açısından ne ifade
ettiğinin de görülmemesi veya kü-
çümsemesi de sayılabilir.

Milliyetçiliğin de yada milliyetçi
"seçenek"lerin de ülkemizde her-
hangi bir ulusal soruna çözüm geti-
rebilmesi sözkonusu değildir. Asuri
milliyetçilerinin de bu konuda öne
sürecekleri gerçekçi bir şey yoktur ve
olamaz. Her mesele de olduğu gibi
bu konuda da iş devrimcilerle düş-
mekte ve buna bir çözüm getirmek
devrimcilerin görevi olmaktadır. Yal-
nız, bu konuya ciddi bir şekilde kafa
yormanın artık zamanı ve eski teker-
lemeleri yeniden piyasaya sürme-
nin gereği ortadadır. Bir çok ko-
nuda olduğu gibi bu meselede de
teoriyi değişen şartlara göre yeni-
den üretmenin ihtiyacı açıktır.

Asuri konusunda devrimcilerin
dikkat edeceği bir husus ise, bazı Kürt
örgüt ve aydınlarının düştüğü yanılgı-
ya aynı şekilde düşmemelidirler. Bir başka
deyişle, bazı Kürt hareket-
lerinin, Kürt halkıyla kardeşçe yaşa-
mak isteyen Asur halkının varlığını
inkar etme yanılgısını tekrarlamaları-
dır. Örneğin: 1978'de PKK'nın Stock-
holm'de yapmış olduğu gecede ki
konuşmasında ve ayrıca Tarixa Kur-
distan (Kürdistan tarihi) adlı kita-
bında Cigerxwin, Kürdistan'da ya-
şayan hristiyan azınlıkları Fillahe
Kurd, yani "Hristiyan Kürtler" olarak
tanımlar. TKSP (Türkiye Kürdistanı -

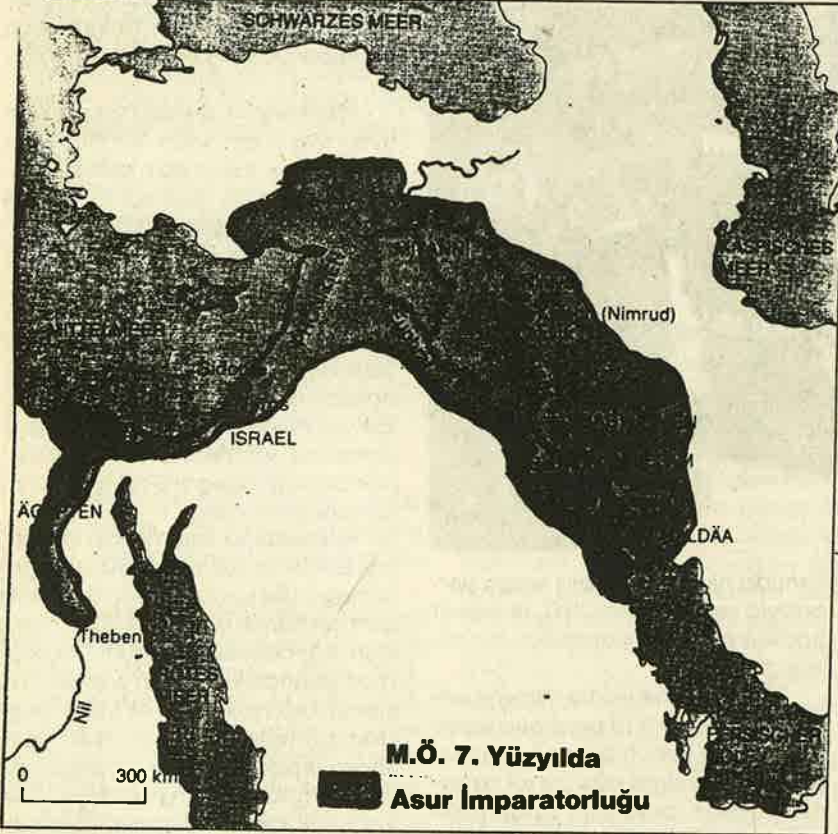
Sosyalist Partisi) genel -sekreteri Ke-
mal Burkay bir kitabında(7) "...Bir
zamanlar peşmerge kıyafetiyle çe-
kilmiş resimleri dünya basınında çı-
kan Hristiyan asıllı Kürt militan kızı
Margaret de öldürülenler arasında
idi..." diye açıklar. Oysa Margaret
Gewergis, yıllarca emperyalizme ve
gericiliğe karşı savaşan bir Asuri
kadın gerilladır. Kürt çevirmen M.
Emin Bozarslan'ın Arapça'dan türk-
çeye çevirisini yaptığı Mehabad Kürt
Cumhuriyeti adlı kitaba yazmış ol-
duğu önsözde "...william Aegleton
Jr. tarafından 1962'de yazılan, Irak
Kürtleri'nden Avukat Cercis Fethullah
tarafından arapçaya çevrilerek
1972 yılında Beyrut'ta yayın-
landı..."(8) diyor. Halbuki Cercis Fet-
hullah Asuri bir avukattır. Bunu bir çok
insan bilir. Bu örnekleri daha fazla
çoğaltmak mümkündür. Kısacası
her türlü milliyetçi yaklaşımlardan
uzak devrimci bir çözüm ekseninde
ve marksist anlayışla meseleye yak-
laşılmalıdır.

Son olarak belirtmek gerekir ki,
devrimci hareketler ulusal meselede
olduğu gibi bir çok konuda da işleri
devrimin sonrasına ertelemek gibi
bir duruma düşmemelidirler. Sov-
yetler'deki durum bu konuda dev-
rimcilere önemli dersler ve deneyler
sunmaktadır. Bu işleri, yarının olduğu
kadar bugünün de, önemli sorunları
olarak görmek zorundayız. Sosyalist
toplumun, örneğin: Milliyetler soru-
nunda önemli tohumlarını şimdiden
atamazsak yarında bunun atılıp atıl-
amayacağı konusu kuşkuludur.
Devrimcilerin bugüne bakışı yarının
aynasıdır demek, herhalde pek
yanlış olmasa gerek. Çünkü bunun
aksini iddia etmek artık inandırıncılı-
ğını yitirmiştir. Bugün bu sorunlara
ciddi bir şekilde eğilmeyenin yarın
aynı konuda eğileceğine dair gü-
vencesi ne olabilir? Devrimci hare-
ketin, bu bağlamda ulusal soruna
(ve bu arada Asuri meselesine de)
daha net ve gerçekçi bir şekilde
eğilmesi günümüzün önemli bir
görev halkasını oluşturmuyor. Kürt hal-
kının direnişinin yükseldiği, ülkemizin
körfez krizi ile yeni bir maceraya
sürüklendiği bir ortamda devrimci
hareketin bu konuda net bir prog-
ram ve mücadeleyle ortaya çıkabil-
mesi bugün her zamankinden daha
önemlidir. Elbette sözü edilen şey
mücadele içinde olmakla mümkün-
dür. Ülkemizi bir mozaik olarak düşü-
necek olursak, devrimciler bu mo-
zağin her renginin kendini özgürce
ifade edip, geliştirebileceği bir süreci
yaratmakla karşı karşıyadır. Bunun
yaratılacağından da kuşku yoktur!

Feyyaz Abdulahat

Dipnotlar

- 1) Uğur Mumcu'nun "Süryanilik" adlı yazısı, Cumhuriyet Gazetesi, tarih 16.11.1987.
- 2) Milliyet Gazetesi Avrupa baskısı, Yalçın Doğan'ın "Türkiye'ye Yeni Der: Şimdi de Süryani'ler" adlı yazısı tarih: 25.7.1990.
- 3) Nokta dergisinin "Esrarengiz Sür-
yani Ölümleri..." Eylül 1990, sayı:35
sayfa 32
- 4) 2000'ne Doğru dergisinin "Hris-
tiyan Halkları İmha Planı" başlıklı
yazısı, Ocak 1989 sayı:8
- 5) Henry Layard, Ninova ve Onun
Kalıntıları, 1-2, New York 1849-1851.
- 6) Tanrılar Mezarları ve Bilginler, C.w.
Ceram, sayfa:195-295
- 7) Kürdistan'ın sömürgeleştirilmesi
ve Kürt Ulusal Hareketleri, Kemal
Burkay, Özgürlük Yayınları,
sayfa:205.
- 8) 1946 Mehabad Kürt Cumhuriyeti,
william Aegleton, Türkçesi M.Emin
Bozarslan, Koral Yayınları, Şubat
1976.

Ali Asker

"Sesimiz Duvarları Deler"

Ağıtlarımız

DEUTSCHLAND DEUTSCHLAND ÜBER ALLES!...

...YA DA BÜYÜK ALMANYA'DA GENEL SEÇİMLER...

Baştarafı Sayfa 1 de

Federal Almanya'da, 1949 yılında ilk seçimler yapılmış ve batılı ülkelerin gözde partisi Hristiyan Demokrat Birliği, Hristiyan Sosyal Birlik ile en büyük parti konumunu kazanmıştı. Bu iki birlik partisi, bu güne dek güçlerini korumuş, ülkenin en kitlesel partileri olarak kapitalistlerin çıkarlarını en iyi bir biçimde savunagelmislerdir. Federal Almanya, kuruluşundan günümüze dek savaş yenilgisini ve bu yenilginin sonucunda ortaya çıkan bölünmeyi bir türlü hazmedememiş, Almanya'nın yeniden birleşmeleri hayalleri, dileği gündemden hiç çıkmamıştır. Ve bu amaç, Federal Anayasa'da bile yer almıştır.

Gorbaçov'un Sovyetler Birliği'nde etkinlik kazanması, başa geçmesi ve Perestroika (yenilik) Glasnost (açıklık) politikaları, Federal Almanya'nın amacına ulaşmasında önemli etkenler olmuştur. - Sosyalist (!) Doğu Bloku ülkelerindeki gelişmeler; kitlelerin ayağa kalkması, sokaklara dökülmesi, özgürlük-demokrasi talepleri, bürokratik parti ve devlet yapılanmalarına tepkiler vb. gelişmeler, en yoğun biçimde Demokratik Almanya'da da gündeme gelmiş, iktidardaki Sosyalist Birlik Partisi (SED) gerek parti içerisinde gerekse devlet yönetiminde kitlelerin taleplerine boyun eğmek, yenilik ve değişiklik-ler yapmak zorunda kalmıştır. Geniş kitleleri eylemliliklere sevkeden, yönlendiren ve onların taleplerini her platformda savunarak gerçekleşmesi için mücadele eden güçler giderek örgütlenmiş ve SED yöneticilerini tartışma masasına oturmaya zorlamışlardır. (Demokratik Forum gibi)

Tabii, Federal Almanya, süreci hızlandırmak ve kendi çıkarları amaçları doğrultusunda yönlendirebilmek için tüm gücünü-etkinliğini seferber etmiştir. Ve sonunda en iyimser batılıların bile düşleyemeyecekleri bir hızla Doğu-Batı arasındaki duvarlar yıkılmıştır. (Bu nedenle, 9 Kasım 1989 (ki Reichstag yangını ile Hitler'in yahudileri yok etme emri verdiği gündür) Almanya'nın birleşmesi için en önemli adım atıldığı gün olarak kabul ediliyor.) Hemen ardından, birleşme tartışmaları güç kazanmış, Federal Şansölye (başbakan) Helmut KOHL ve Dışişleri Bakanı Hans Dietrich GENSCHER, tüm güçleriyle diplomatik etkinliklerini ve finans kaynaklarını bir an önce birleştirmek için seferber etmişlerdir.

Demokratik Almanya'da SED yöneticileri tutuklanmış, parti adını Demokratik Sosyalizm Partisi (PDS) olarak değiştirmiş ve başta Federal Almanya'da var olan partilerin uzantıları olmak üzere yeni yeni partiler kurulmuştur. Bu arada, demokrasi yanlı güçler, değişimde itici-yönlendirici fonksiyonları üstlenen, bürokratik-baskıcı yönetime ilk başkaldıran güçler de Birlik 90 (Bündnis 90) adıyla parti biçiminde birleşmişlerdir.

Ancak, 18 Mart 1990 tarihinde yapılan Halk Meclisi (Volkskammer) seçimlerinde, Doğu-CDU, DSU (CSU'nun kardeş partisi) ve Liberal Parti çoğunluğu elde ederek Demokratik Almanya'da yeni hükümeti kurmuşlardır. Bundan sonra artık her şey BİRLİK içindir. Federal hükümet ve Doğu'da kurulan yeni hükümet tüm güçleriyle gündemin birinci sırasına birleşmeyi koyarak bu yönde çabalara giriştiler.

İki artı dört (Federal Almanya, Demokratik Almanya, İngiltere,

Fransa, ABD ve Sovyetler Birliği'nin katılımıyla sürdürülen) görüşmelerin sonucunda, özellikle Sovyetler Birliği'nin onayı ile birleşmenin önündeki tüm engeller kalktı. Ve 3 Ekim 1990 günü iki Almanya birleşti.

F.Almanya, savaş yenilgisini nihayet zafere çevirmeyi başarabilmişti. Birleşme ile lanse edilmek istenen, aslında (her yönüyle iflas eden) Demokratik Almanya'nın F.Almanya tarafından ilhak edilmesinden başka bir şey değildi.

Ve tüm bu gelişmeler sonunda, 2 Aralık 1990 günü, yaklaşık 55 yıl sonra tüm Almanya'da ilk kez demokratik (!) genel seçimler yapılmasına karar verildi.

80 Milyon Alman vatandaşı içerisinde seçme-seçilme hakkına sahip olma şartlarını taşıyan 60 Milyon seçmen sandık başına çağırıldı. (Tabii ki insan olarak bile görülmeyen yaklaşık 5 Milyon kişi, Alman pasaportuna sahip olmadıkları için bu seçimlerin de dışında bırakıldılar).

Oldukça ilginç bir seçim süreci yaşandı. İlginçti, çünkü değiştiğimiz gelişmeler sonrasında kimin kazanacağı zaten belli olmuştu. Diğer ilginç bir yön ise, özellikle iktidar partilerinin parti programlarına ilişkin çok yüzeyel bazı değişimler dışında hiçbir söylemde bulunmama-larıydı.

Partiler ve seçim öncesi propagandalarını kısaca irdeleyelim: CDU/CSU: Herşeyden önce Batı'da ve Doğu'da en güçlü parti olmanın ve iktidarda bulunmanın avantajlarına sahipti. Hele kendi hükümetleri sırasında Almanya'nın birleşmiş olması, geniş kitlelerin desteğini ve sempatisini kazanmasına yol açmıştı. Özellikle, duygusal ya da milliyetçi yaklaşımların güvenini kazanmış. Partinin Şansölye (Başbakan) adayı Helmut Kohl, birliği sağ-layan kişi olarak görülmüyordu. Partinin temel sloganları **"Almanya'ya evet-geleceğe evet ve birlikte başara-cağız"** biçimindeydi. Tüm propaganda çalışmaları bu sloganlar etrafında sürdürülüyordu. Batı ile Doğu arasındaki eşitsizliğin en kısa sürede giderileceği, Doğu'da yaşayanların her yönden refaha kavuşturulacağı vurgulanıyor; aynı zamanda bunun Batı'da yaşayanlara hiçbir şekilde zarar getirmeyeceği söyleniyordu. Birliğin (daha doğrusu ilhakın) batılılara ekonomik olarak fazla zarar vermeyeceği, vergilerin artırılmasına gerek kalmadan finans sorununun çözüleceği; Doğu'da yatırımların teşvik edilmesiyle işsizliğin kısa sürede sona ereceği; ücret ve maaşların zamanla Batı'daki ile eşleştirileceği en fazla işlenen konular arasındaydı.

Özellikle, Bavyera eyaletinde seçimlere katılan CDU, daha önceki seçimlerde ve eyalet seçimlerinde faşist Cumhuriyetçiler'e giden oyları yeniden toplayabilmek için başta **iltica hakkı** olmak üzere, Alman olmayanlara karşı söylemleri ön plana çıkarmıştı. Ayrıca koalisy-on ortağı Liberaller'in (FDP) eski Doğu Almanya'da vergi indirimi isteğini sosyal eşitsizlik olarak gösterip, FDP-siz bir hükümetin daha başarılı olacağını vurguluyor; Bavyera'nın hükümette daha güçlü temsil edilmesi halinde refah ve mutluluğun artacağını söylüyordu. Bu arada, eski parti başkanı Franz Josef Straus'un -eski-Demokratik Almanya ile iyi ilişkiler geliştirdiğini ve böylelikle birleşme partinin önemli bir payı olduğunu söylemekteydi.

ğunu söylemeyi de ihmal etmiyordu.

SPD: 1987 seçimlerinde Başbakan adayı, Kuzey Ren Vestfalya başbakan Johannes Rau'nun başarısızlığından sonra, Sosyal Demokratlar yeni bir aday arayışına girmişlerdi. (O seçimlerde SPD, oyların %37,3'ünü alabilmişti.) Bu arayış, bazen sağ bazen de sol söylemlerle parti içerisinde ve dışında bazen büyük bir sempati ama genelde şaşkınlık yaratan Saarland eyalet başkanı Oskar Lafontaine'nin adaylığı ile son buldu. Lafontaine, SPD'nin etkili eski genel, şimdiki onur başkanı willi Brant'ın torunlarından, yani parti içerisinde yeni genç neslin temsilcilerinden sayılıyordu. Saarland eyaletinde salt çoğunluk la iktidarda oluşu parti içerisindeki etkinliğini artırıyordu.

Lafontaine, söylemleriyle parti içerisinde önemli eleştirilere ve tepkilere yol açmasına rağmen adaylığı benimsendi. Çoğu SPD üyesi sosyal demokratlardan oluşan sendikalar, işsizliğin azaltılması için 35 saatlik çalışma süresini savunurken, Lafontaine bu sürenin kısıtlanmasına karşı olduğunu açıklıyordu. Yine demokrat sol çevrelerde iltica hakkının vazgeçilmez insan haklarından biri olduğu savunulur ve bu hakkın daha insancıl kullanılabilmesi talep edilirken, Lafontaine soruna köklü çözümler getirilmesini istiyor, hükümet partisinin getirmek istediklerinden de geri olan açıklamaları, CDU tarafından alkışlarla destekleniyordu. Tüm bunlara rağmen, Lafontaine'nin SPD başkan adayı olması sosyal demokratların tarihsel yapısından mı kaynaklanıyordu, yoksa CDU-CSU'un çözümediklerini biz (hakim sınıflar açısından) daha kökten çözeceğiz mesajı mıydı?

Lafontaine ve SPD, seçimlerde temel slogan olarak yeni yol söylemini kullanıyordu. Herşeyiyle yeni bir Almanya... Ekolojik endüstrileşme yeni vergi sistemi, (çalışanlardan daha az vergi, işverenlerden daha fazla katkı) sözde genç seçmenlerin yeni neslin SPD'yi destek leyecekleri, böylelikle onu iktidar yapacakları söylemlerdi. Eski sosyal demokratlarla birlikte tabii...

Lafontaine, özellikle genç sosyal demokratlar tarafından Oskar olarak çağırılıyordu, bu, bir yakınlığın, bir dostluğun ifadesiydi. Oskar Lafontaine'nin ileri görüşlü oluşu, olayları önceden doğru yorumlayışı genel kültürü, hazir cevaplığı ve konuşma yeteneğiyle tanınıyordu. Ancak, Almanya'nın birleşmesi (Doğu'nun Batı tarafından ilhak edilmesi) herşeyi, tüm umutları altüst etti. willi

sında söylediği "birbirine alt olan parçalar birlikte büyümelidir", sözlerindeki gibi birleşmenin daha uzun bir sürece yayılacağını, gerek Doğu'da gerekse Batı'da geniş kitlelerin talebinin bu doğrultuda olduğunu düşünüyordu. Bu nedenle, siyasal birleşme öncesi gündeme gelen ekonomik birleşmeye Batı Alman Markı'nın her iki parçada tek geçerli para birimi olmasına vb. karşı çıktı. Kendi partisi içerisinde bile, şiddetli eleştirilerle karşılaştı. Eski-yeni birçok parti yöneticisinin uyarılarına karşın, bu tavrını uzun zaman değiştirmede.

Ama, ileri görüşlülüğü, birleşme (ilhak) gerçekleşikten sonra başka içerikte devam etti. "Hükümet, birliğin finansmanı konusunda kitleleri kandırıyor. Vergilerin artırılması kaçınılmazdır. Seçimler sonrasında mutlaka vergiler artıracak, çalışanlar bu mali yükü kaldırmak zorunda kalacaklardır" diyerek birleşmeye karşı tavrı nedeniyle kaybettiği puanları yeniden toplama çabasına girdi. Hükümet partilerinin sorunları gizlediğini, özellikle işsizlik, çevre sorunları ve giderek büyüyen trafik sorununda çözümsüzlük içerisinde olduğunu temel özneler olarak tüm konuşmalarında kullandı. "Biz iktidara gelirse, yeni bir yol çizeceğiz. Bu yolda, bilinçli yaşayanlar rahat edecek, savurgancı yaşayanlar, bunun maddi yükünü taşımak zorunda kalacaklar" diyordu. Ancak, seçimleri kazancına kendisi inanmamış gibiydi.

Eski başbakan ve parti yöneticisi Helmut SCHMIDT, bir hollanda'lı gazeteciye yaptığı söyleşide, bunu açıkça ifade etmişti.

Evet, seçimlerde temel belirleyici Almanya'nın birleşmesi ve yeni Almanya politikası olmasına karşın, bu

yılında Prag'da F.Alman elçiliğine sığınanların F.Almaya'ya gelmelerini sağlayarak "Doğulu" ların sempatisini kazanmıştı. İki artı dört görüşmelerinde Sovyetleri ikna edebilmiş, birliğin önündeki uluslararası engelleri kaldırmıştı. Her şeyden de önce, kendisi eski Doğu Almanya doğumluydu, Halle şehrinde doğmuştu. Böylece birleşik Almanya'nın en güzel temsilcisiydi. Hem doğlu, hem batılı olması nedeniyle kendisine duyulan sempati oldukça büyüktü.

Bunun yanı sıra FDP, doğu ile batı arasındaki eşitsizliğin kalkması için doğuda yatırımların desteklenmesini; bu amaçla da doğuda batıdan farklı bir vergilendirme sisteminin uygulanmasını savunuyordu. Özellikle de kadınları saflarına çekebilmek için, 218. madde olarak bilinen, hamileliğin önlenmesi konusunda hükümet ortaklarından farklı düşündüğünü sürekli vurguluyordu.

FDP'nin seçmenlerine çağrısı, "ikinci oyunuzu bize verin" şeklindeydi (bilindiği gibi Almanya'da seçmenlerin iki oy kullanma hakkı var. Birinci oy doğrudan adaylara, ikinci oy da partilere veriliyordu). Seçimlerden çok önce, iktidar olabilmekten tek yolu, ne yapıp yapıp FDP ile anlaşmaktan geçiyordu. (salt çoğunluğu sağlanamayacağını herkes biliyordu... Birleşmeye rağmen...) Bu nedenle anlaşmazlık konusu olan noktalar seçimler sonrasında bırakılmıştı.

PDS: Her ne kadar adını değiştir-diye de, kırk yıldır Demokratik Almanya'yı yönetmiş (yönetmemiş demek daha doğru olur herhalde) Sosyalist Birlik Partisi SED'nin devamcısı olarak, geçmişin sorumluluğunun dezavantajları ile seçimlere katıldı. Daha önce (Mart 90'da yapılan Doğu Almanya Halk Meclisi seçimlerinde üçüncü parti durumuna düşmüşken, son aylarda açığa çıkan skandallarla şansı daha da azalmıştı.

PDS, her yönüyle SED'nin mirasçısıydı. Milyarlarca Batı Alman Markı değerindeki taşınmaz malların yanı sıra, resmen açıklandığına göre 4 Milyar Mark, diğer partilerin açıklamalarına göre ise 12 Milyar Mark nakit paraya sahipti. Parti yöneticilerinden birinin, 130 Milyon Markı "Sovyetler Birliği'ne olan ticari bir borcun ödendiği" gerekçesiyle özel yurtdışı hesaplarına yatırmasıyla ortaya çıkan skandal, partinin güvenilirliğini daha da yitirmesine neden oldu. Parti başkanı Gregor Gysi, bu yolsuzlukta partinin yönetici kadrolarına sorumlu olmadıklarını, bir kişinin suçlu olduğunu vurgulamaya çalışıyordu ama, tepkilerin artması karşısında politik sorumluluğun kendisinde olduğunu açıklamak zorunda kaldı. Tüm partiler, "bu paralar 40 yıldır Doğu Alman halkından alınmıştır, geri verilmelidir" şeklinde propagandalar yapıyor, bir çoğu daha da ileri giderek partinin kendisini lağvetmesi gerektiğini vurguluyordu. Sonunda Gysi, 4 Milyar Markın sosyal kuruluşlara devredileceğini açıklayarak prestij kurtarma çabasına girdi.

Özellikle batı eyaletlerinde %5'lik barajı aşamayacağını bilen PDS, çeşitli sol parti ve örgütlerle toplantılar yaparak ortak seçim listelerini oluşturma olanaklarını aradı. PDS-SOL Liste adı verilen girişim, sonuçta söylemlerde, iyi niyetten öteye gidemedi.

Seçim propagandalarında, barajı aşarak Federal Meclise girebilmek tek hedefti. "Demokratik Sosyalist bir muhalefet, F.Meclise canlılık getirecektir" den başka hiç bir söylem yoktu denilebilir.

YEŞİLLER: Yıllardır süre gelen, Realos-Fundis (gerçekçiler Fundamentalistler) çatışması, seçim öncesi süreçte de devam ediyordu. Farklı düşünceler, farklı düşünenler doğrudan hedef alınarak her yerde eleştiriliyor, giderek kişisel sürüşmelere dönüşüyordu.

Özellikle, çeşitli radikal eylemlere yaklaşımdaki farklılık, SPD ile koalisyon ortaklığına yaklaşan, parlamento dışındaki muhalefet hedefleriyle ilişkiler gibi konulardaki tartışmalar, dışı karşı güvenilir bir parti olunmadığı imajı yaratıyordu.

Özellikle, seçimlerden bir kaç gün önce SPD ile koalisyon ortağı oldukları (29 Ocak 1989 tarihinde yapılan Batı Berlin Senato seçimleri sonrasında SPD ile Yeşiller-Alternatif Liste koalisyon oluşturmuşlardı). Berlin'de ev işçilerine polis saldırmasıyla çıkan olaylara engel olunamaması, bu tür koalisyonlara karşı olanların tartışmaları yeniden gündeme getirmesine neden oldu. Koalisyondan ayrılma kararı, SPD'li Belediye Başkanı aynı zamanda Başbakan görevindeki Senato Başkanı-MOMPER için güvenoyu istenmesi tartışmaları tüm gündemi işgal ediyordu.

Çevrecilik, silahsızlanma, atom santralleri gibi konular işleniyordu ama, BİRLEŞME, tüm bu konuları ikinci hafta üçüncü plana itmiş, bu söylemler hiçte dikkat çekmemişti. Zaten, uluslararası değişimlerin etkisiyle özellikle silahsızlanma yönünde hükümet partilerince önemli adımlar atılmış, çeşitli anlaşmalar imzalanmıştı. Çevre korunması, iklim felaketi gibi konular ise, kitleleri seferber etmek için yeterli olmuyordu.

Tüm bunların yanı sıra, birleşmeye karşı alınan tavır, BÜYÜK ALMANYA'ya karşı çıkmış, birleşme sonrasına ilişkin somut politikalar olmayışı da önemli bir dezavantajdı.

BİRLİK 90-YEŞİLLER: Demokratik Almanya'daki gelişmelerin gerçek yönlendiricileri, etkinliklerini politik başarıya çevirememişlerdi. Doğuda kurulan Yeşiller'de, Batıdakilerle birleşemeyince, (bu birleşmenin nedenlerinden birisi de, batılı Yeşillerin kendi aralarındaki sürüşmeler olsa gerek) seçimlere Birlik 90 (Bündnis 90)-Yeşiller olarak katıldılar. Batılı Yeşiller Çevrecilik hareketinden gelirken, doğuluların özelliğini, barış hareketinden gelmeleri oluştuyordu.

Temel politikaları, "ilhaka karşı olmak, süreç içerisinde eşitlik temelinde birlik olmak" olarak vurgulanabilecek bu siyasal yapılanma da, ne yazık ki gelişmelerin arkasında kaldı. Doğu halkının batıdan beklentilerinin büyüklüğü, batılı politikacıların bol vaatleri, devrimci-demokrat güçlerin içerisinde yer aldığı bu yapılanmayı etkisiz kıldı.

...VE SEÇİMLER: Bu saydığımız partilerin yanı sıra, sağcı, solcu, ırkçı, çevreci, dinci toplam 40 parti seçimlere katıldı.

Seçimler öncesinde, Anayasa Mahkemesi kararıyla, yeni bir seçim sistemi oluşturulmuştu. Buna doğu ve batı eyaletleri iki farklı seçim alanı olarak değerlendirilecek, sadece bir tarafta %5'lik barajı aşan partiler F.Meclise girebilecekti. Bu uygulamadan en fazla yararlanabilecek olanı da, PDS ile Birlik 90-Yeşiller olacaktı. (Aynı şekilde, yeni küçük partiler ve cumhuriyetçiler)

Ve 2 Aralık Pazar gecesi seçim sonuçları açıklandı: Beklenen olmuş, koalisyon partileri oyların çoğunluğunu kazanmıştı. Sosyal Demokratlar ise, 1957 yılından bu yana en büyük yenilgi almıştı.

1983'ten beri F.Meclis'te yer alan batılı Yeşiller ise, ilk kez %5'lik barajı aşamayıp meclise giremedi.

doğu eyaletlerinde %5 barajı aştıkları için meclise girmeyi başardılar.

Oyların dağılımı ve milletvekili sayıları şöyle:

CDU/CSU	%43,8	319
SPD	%33,5	239
FDP	%11,0	79
PDS	%2,4	-
LİSTE 90-YEŞİLLER	%5,1	8
DİĞER PARTİLER	%4,2	-

Seçimlerin en karakteristik özelliği, parti programlarının hiçbir biçimde etkili olmaması, oyların partilerden çok kişilere verilmiş olmasıdır. Başka bir deyişle, Almanya'yı birleştiren Helmut KOHL ile bu birleşmenin mimarı Hans Dietrich GENSCHER seçimleri kazanan kişiler olmuşlardır.

Seçmenlerin çoğunluğu (katılım oranı ancak %78 idi), Almanya'nın birleşmesini onaylamış, bunun daha uzun bir süreçte, yavaş yavaş oluşmasından yana olanlara yada birleşmek karşıtlarına oylarıyla tavır koymuşlardır.

Başka bir ifadeyle DEUTSCHLAND DEUTSCHLAND ÜBER ALLES yandaşları bu düşüncüyü çoğunluk tarafından benimsediğini oylarıyla göstermişlerdir.

Seçim sonuçlarının ardından yapılan açıklamaları ve gelişen olayları şöyle özetleyebiliriz: KOHL: Alman halkı bize güvenini göstermiştir. -Beklentilerini bizim yerine getireceğimize inandıklarını kanıtlamıştır.

LAFONTAINE: "Aylar öncesinden belirlenen (olaylar ve gelişmeler tarafından belirlenen) senaryo gerçekleşmiştir. Biz, geleceğin konularını ön plana çıkardık. Yenildik, kaybettik ama sevinç verici olan yeni ve genç seçmenlerin bizi tercih etmiş olmasıdır. Hükümet partileri sorunları gizleyerek seçimi kazanmıştır. Bundan sonra işleri oldukça zordur."

Graf LAMBSDORF (FDP Genel Başkanı): "Son yılların en büyük başarısını elde ettik. Partimiz, 1983'ten beri yükselme çizgisindedir. Liberal politikalar önem kazanmaktadır. Şimdi, koalisyon görüşmelerinde isteklerimizi daha güçlü olarak kabul ettirebiliriz. Söz ve etki hakkımız artmıştır."

GYSI: "Meclise girmemiz başıdır. Bundan böyle sol-demokratik alternatif olduğumuzu kanıtlayacağız. Dört yıl sonra daha da güçlü olarak seçimlere katılacağız."

YEŞİLLER: Farklı yorumlar ve değerlendirmeler yapıldı. Christian STRÖBELE, "Gerçekçi olmayan poli-

getirdi, Berlin'deki koalisyondan çekilme büyük bir hataydı" derken, Hubert KLEINERT "Acemi politika yaptık, amatörce davrandık" diyor, Jutta DIETFURT ise "İstedikim oldu, bundan böyle parlamento dışında tüm muhalefet güçleriyle birlikte gerçek bir muhalefet hareketi olabiliriz" açıklamasını yapıyordu.

BİRLİK 90-YEŞİLLER: "Batıdakilerin F.Meclise girmemiş olmaları gücümüzü azaltacak" derken, birleşmenin şu anda mümkün olmadığını, süreç içerisinde gündeme gelebileceğini belirttiler. Batılı Yeşillerle aralarında bazı farklılıklar bulunduğunu açıklayarak, kendilerini zamanla kanıtlayacaklarını vurguladılar.

Doğulu ve Batılı Yeşillerin birleştiği ortak nokta, birleşme olgusunun tüm diğer söylemleri kenara ittiği, Almanya politikasının sonuçları belirlediği açıklamasıydı.

Seçim sonuçlarının açıklanmasıyla birlikte, SPD yöneticileri bir araya geldiler. Parti genel başkanı, Hans-Jochen VOGEL, Mayıs ayı sonunda yapılacak parti genel kurulu toplantısında başkanlığı bırakacağını açıklayarak, yönetim sorununun bir an önce çözülmesini istedi. Başkan adayı LAFONTAIN'ın parti başkanlığını üstlenmesi ve bu konuda bir an önce karar vermesi gerektiği teklif edilince, LAFONTAIN, başkan olmayacağını açıkladı. Böylece, seçim yenilgisi ile oldukça zor duruma düşen parti, bir de başkanlık ve yönetici krizi ile karşı karşıya kaldı. (Sorum, seçimlerden bir hafta sonra parti yönetim kurulu tarafından yapılan öneriyi Schleswig-Holstein Eyalet Başbakanı Björn ENGHOLM'ün kabul etmesiyle şimdilik çözülmüş görülmüyor). CDU/CSU ve FDP arasında koalisyon görüşmeleri de başladı. Ancak, anlaşma oldukça zor görülmüyor. Oy oranlarında büyük bir artış olan ve kendileri olmadan hükümet kuramayacaklarının bilincinde olan FDP özellikle CDU tarafından kabul edilmeyen bazı istemlerinde direteceğe benziyor. Özellikle, "doğu eyaletlerinde düşük vergilendirme sistemi uygulanması, 218. Madde olarak bilinen hamileliği önleme konusu, sosyal konut yapımı, örgütlü suçlar" gibi konularda farklılıklar kolay çözümleneceğe benzemiyor. Yine FDP, CSU'nun daha önce sahip olduğu 6 Bakanlık yerine daha az Bakanlığa razı olmasını istiyor. (Görünüşe göre CSU, 4 Bakanlığa razı olacak).

FDP'li ekonomi bakanı HAUSSMANN ve Adalet Bakanı ENGELHARDT'ın yerine yine FDP'li Bakanlar gelmesi bekleniyor.

Görünen o ki, yeni yıldan önce koalisyon görüşmeleri sonuçlanamayacak ve yeni hükümet, 10 Ocaktan önce kurulamayacak.

Bu arada, PDS ve Birlik 90-Yeşiller, F.Mecliste Fraksiyon statüsüne sahip olmak için istemlerini açıkladılar. Milletvekilleri arasında ayırımın önlenilmesi ve "ikinci sınıf Milletvekili" anlayışına yer verilmemesi için eşit olanaklara sahip olunması gerektiğini ileri sürüyorlar. Bakalım ne olacak...

Das Endergebnis der Bundestagswahl

Die Bundestagswahl ergab nach dem vorläufigen amtlichen Endergebnis folgende Stimmenanteile und Mandate (in Klammern die Vergleichszahlen bei den letzten Wahlen zu Bundestag und Volkskammer):

	Toplam Prozente Jağosant	Milletvekili Sayısı Mandate	Prozente West	Prozente Ost	Stimmen Anteil (seit 3.10.1990)
Koalisyon Partileri Wahlbeteiligung	77,8	662	78,6 (84,3)	74,7 (93,4)	
CDU/CSU	43,8	319	44,3 (44,3)	41,8 (40,8)	305
SPD	33,5	239	35,7 (37,0)	24,3 (21,9)	226
FDP	11,0	79	10,6 (9,1)	12,9 (5,3)	57
Grüne / Bündnis 90	5,1	8	4,8 (8,3)	6,1 (2,0)	51
PDS	2,4	17	0,3 (-)	11,1 (16,4)	24
Sonstige	4,2	-	4,3 (1,3)	3,9 (13,6)	-

CDU/CSU ve FDP, Meclis çoğunluğunu 2/3 üne sahip olamadığından, özellikle CSU'nun istediği olan Anayasa'daki iltica maddesinin değiştirilmesi de şimdilik güncelliğini yitirmiş görülmüyor. Bu konudaki düşüncelerini, CSU Genel Başkanı Theo WAIGEL şöyle açıkladı: "Avrupa'nın birliğinden bahsediliyor. 12 ülkede 12 ayrı yasanın olması mümkün değildir. İltica sorunu, Avrupa tarafından çözümlenecektir".

Batılı Yeşiller, yenilgi hafta hazırlanmasında hesaplasmaya başladılar bile. Realos adı verilen -bize göre sağcı- grubun temsilcileri "daha profesyonel politika yapılmalı" derken, Milletvekillerinin rotasyonuna karşı çıkıyor, ön plana çıkan popüler kişilerin -diğer partilerde olduğu gibi- yükseltilmesi isteminde bulunuyor. Öyleki, herşeyden sorumlu olarak parti içerisindeki aşırı kanat suçlanıyor. (Örneğin Hessen Eyaleti Yeşilleri, Jutta DIETFURT ve yandaşlarının partiden ayrılmasını istiyor). Parti şimdilik dağılmadı ama, bakalım süreç içerisinde ne olacak... Bu yenilgi, sonun başlangıcı mı yoksa daha güçlü, daha etkili bir muhalefet hareketi yaratılabilecek mi?

2 Aralık'ta, F.Meclis'in yanı sıra birleşik Berlin Senatosunun belirlenmesi için de seçimler yapıldı. Berlin, doğusuyla-batısıyla solun ve sos-

taşıyordu. Bilindiği gibi, 29 Ocak 1989'da yapılan Batı Berlin seçimlerinde çoğunluğu oluşturan SPD ve Yeşiller-Alternatif Liste koalisyon kurmuşlardı. Ancak, genelde yaşanan yenilgi, aynen Berlin'de de görüldü. (Olumlu denebilecek tek gelişme 1989'da senatoya girmeyi başaran Faşist Cumhuriyetçilerin bu kez barajı aşamamalarıydı).

Berlin seçim sonuçları ve seçilen senatör sayıları da şöyle:

CDU	%40,3	100
SPD	%30,5	76
FDP	%7,1	18
AL/Yeşiller Birlik 90	%9,4	23
PDS	%9,2	23

Berlin seçimlerinde en kazançlı çıkan parti, genelde olduğu gibi, yine FDP oldu. Daha önceki seçimlerde sadece %3,9 ile senatoya giremeyen FDP, oylarını hemen hemen iki kat arttırdı.

PDS, Yeşiller ve Birlik 90-Yeşiller, yine doğu ve Batı Berlin'in iki ayrı seçim bölgesi kabul edilmesi sonucu senatoya girebildiler.

Ancak, Berlin seçim sonuçları, hiç bir partinin tek başına iktidar olmasını sağlamadığı gibi, F.Hükümet'teki koalisyon ortaklarının hükümet kurabilmesine de yetmedi. SPD, AL/Yeşiller ve Birlik 90-Yeşiller'le PDS'nin koalisyonuna girmesinde mümkün değil. Bu nedenle tek olasılık, CDU ve SPD'nin koalisyon oluşturmaları... CDU ve eski senatör başkanı DIEPGEN, bu konuda girişimlere başladı bile...

Evet... 5 Milyon insanın dışındaki bir seçim süreci daha böylelikle sona erdi... Alman olmayan bu insanları oldukça zor günler bekliyor. Yabancılar lehine olumlu hiç bir şey yapmayan koalisyon hükümeti daha da güçlü olarak yeniden tepemizde... Ocak 1991'den itibaren yeni yabancılar yasası geçerlilik kazandı.

nyor... Siyasisiğinmacılara karşı sertleştirilmiş uygulamalar başladı bile...

Peki bizler ne yaptık, ne yapıyoruz? Seçimler sürecinde varlığını duyurabildik, taleplerimizi dile getirebildik mi? Toplumun vazgeçilmez bir parçası olduğumuzu, toplumsal ve siyasal bir varlık-güç olduğumuzu kabul ettirebildik mi? Varolan sol-demokrat güçleri ve kişileri -farklı dünya görüşlerini bir tarafa bırakarak- bir araya getirerek güçlü bir potansiyel olduğumuzu kanıtlayabildik mi? Güçlü eylemlikler örgütleyerek demokratik örgütlenmeler oluşturabildik mi?

Hayır, tüm bu görevleri yerine getiremedik, EŞİT HAKLAR talebiyle sokaklara dökülmedik, yapılanlar -yapıldı denilebilirse eğer- birbirinden kopuk, güçsüz, etkisiz işler olmaktan öteye geçemedi...

İş işten geçtikten sonra oturup düşünmenin yakarmanın bir anlamı olamaz. Hiç bir kimse bizlere hak veremez. Haklarımızı mücadele ederek almak zorundayız. Ve inanıyoruz ki, henüz zaman tümünden geçmiş, "tren kaçmış" değil. Suskunluktan vazgeçmeli, örgütsel sürüşmeleri, küçük çıkar çatışmalarını bir kenara bırakarak var olan potansiyeli harekete geçirmek için adım atmalıyız. Yabancıların politik bir güç olma şansı

Devrimci İşçi'nin bir önceki sayısında başlayan yazı dizimizin birinci bölümünde, 1992 sonunda oluşacak Avrupa Ortak Pazarı ile nelerin hedeflendiğini, projenin katettiği mesafeyi, 1992'nin ekonomik ve demokratik düzeylerde hangi sonuçları yaratacağını ve bugünkü süreçte ortaya çıkan ve Birleşik Avrupa Devletleri yaratma projesine damgasını vuran eğilimleri ele alıp incelemiştik.

Bu bölümde A(ET) tarihçesine kısaca göz atıp, AT-Japonya-ABD ilişkilerine değineceğiz. Yazımız Devrimci İşçi'nin gelecek sayısında AT ve yeni sömürgecilik ilişkileriyle devam edecek.

Devrimci İşçi

DİLLERDEN DÜŞMEYEN TARİH:

1992 (2)

Lenin ve Birleşik Avrupa Devletleri

"...Emperyalizmin ekonomik koşulları, yani sermaye ihracı ve dünyanın bölüşülmesi açısından... Birleşik Avrupa Devletleri kapitalist ilişkiler altında ya mümkün değildir ya da gericidir... Kapitalistler ve dünya güçleri arasında zaman zaman anlaşmaların olması tabii ki mümkündür. Bu anlamda Birleşik Avrupa Devletleri de... çalınmış sömürgelerin birleşik güçlerle nasıl korunabileceği üzerine... bir uzlaşma olarak mümkündür"

Lenin, Birleşik Avrupa Devletleri Üzerine, 1915

Kısa tarihçe: BİR RÜYA...

Birleşik bir Avrupa yaratma düşüncesi 13. yüzyıla kadar uzanıyor. 1321 yılında ölen Fransız Pierre Dubois "kilisenin önderliğinde bir politik devletler birliği" düşünmüştü. 1693 yılında İngiliz William Penn "bir Avrupa parlamentosu ya da Avrupa devletleri evi" oluşturmak için çağrı yapmıştı. Avrupa'da Barış kalıcılaştırmak hedefiyle William Penn'in yapıldığı bu öneri 1795 yılında Kant tarafından yeniden ele alınmış ve "Sonsuz Barışa İlişkin" adlı makalede geliştirilmişti. Yine 19. yüzyılda İtalya Giuseppe Mazzini ve Fransız Viktor Hugo Birleşik Avrupa rüyasını görmüşlerdi. 1. Dünya Savaşı sonunda emperyalizmin bunalımının çözülmediğini gören Gustav Stresemann ve Aristide Briand da "bağımsız devletlerden oluşan bir Avrupa Birliği" oluşturulmasını teklif etmişlerdi.

..GERÇEK OLUYOR!

Kimi aydın ve siyaset adamları, ancak sürekli bir azınlık çevre tarafından dile getirilen Birleşik Avrupa Devletleri yaratma düşüncesini, 2. Dünya Savaşı'nda sonra hemen hemen tüm gelişmiş ülkelerinde salt bir düşünce, "ulusal çelişkilerden" kaynaklanan korkunç savaşları engelleyecek bir rüya olmaktan çıkıp, egemen politika haline geliyordu.

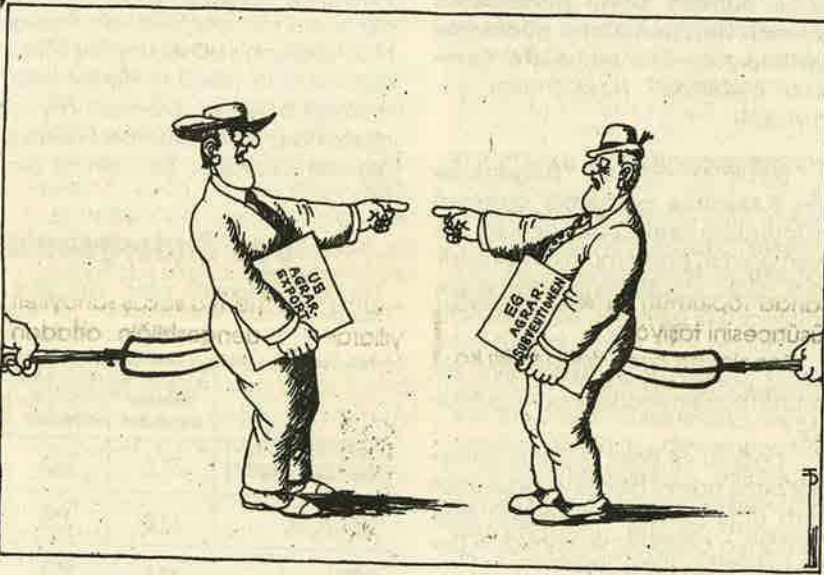
Amerikan emperyalizmin dünya çapında yükseldiği, Hitler faşizmine karşı oluşturulan fiili ve resmi ittifakın parçalanıp, yerini dünyayı on yıllarca etkileyecek belirleyecek "soğuk savaş" politikalarının hızla oluşturulmasına bıraktığı 2. Dünya Savaşı sonrası günlerde, Avrupa devletlerinin başbakanları arka arkaya "Birleşik Avrupa Devletleri'nin" yaratılmasını talep ediyorlardı.

İngiltere Başbakanı Winston Churchill 19.9.1946 yılında Zürich'te yaptığı bir konuşmada şöyle diyordu: "Bir çeşit Birleşik Avrupa Devletleri yaratmak zorundayız... İmdi sizleri şaşırtacak bir şey söyleyeceğim.

Avrupa allesinin yeniden oluşmasının ilk adımı Fransa ile Almanya arasında bir ortaklığın yaratılmasıdır. Fransa ancak bu şekilde Avrupa'nın manevi önderliğini yeniden ele geçirebilir... En büyük hedefimiz Birleşmiş Milletler örgütünü geliştirip pekiştirmek malidir. Bu dünya tasarımı içerisinde Birleşik Avrupa allesinin, belkide Birleşik Avrupa devletleri adını alacak yeni bir bölgesel sistem

İçerisinde yeniden düzenlenmesi gerekir. Bu hedefe giden ilk adım bir Avrupa Koseyi'nin oluşturulmasıdır... "(1)

zorunlu olan ekonomik çıkar birliği temel bir alanda gerçekleşmiş oluyor..." (2)

5 Mayıs 1945 tarihinde kurulan Avrupa Konseyi, Avrupa devletleri arasında sıkı işbirliğini hedefleyen AT sürecinin motoru ve çekirdeği olarak düşünülmüşse de, İngiltere'nin geleceğini Avrupa'da değil kendi sömürgecilik kurumu olan Commonwealth örgütünde görmesinden dolayı böyle bir fonksiyona sahip olamamıştı. Avrupa Konseyi daha sonraki süreçte özellikle Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ile önem kazanıyordu. İlk başta düşünüldüğünün aksine Avrupa Birleşik Devletleri'ne giden sürecin politik odağını oluşturmayan Avrupa Konseyi'ne bugün 24 Avrupa ülkesi üye. Avrupa Topluluğu'na giden yolda ilk kilometre taşı Schuman-Planı diye bilinen "Kömür ve Çelik İçin Avrupa Topluluğu" (EGKS) oluşturuyor. 1950 Mayıs'ında Fransız Dışişleri Bakanı Robert Schuman tarafından talep edilen Fransız ve Alman sanayilerinin ekonomik ortaklığı Alman Başbakanı Adenauer'in desteğini buluyor. Böylece AT'nin çekirdeğini oluşturan EGKS anlaşması 18.4.1951 tarihinde Paris'te imzalanıyor. Anlaşmaya İngiltere bu tarihte karşı çıkarken Belçika, Federal Almanya, Fransa, İtalya ve Lüksemburg imza koyuyor.

Robert Schuman sözkonusu anlaşmayla ilgili şöyle diyordu:

"Kömür ve çelik üretiminin birleştirilmesi ve ortak bir otorite tarafından kontrolü Avrupa Federasyonu'na giden yolda ilk ve köklü ekonomik adımdır. Bu biçimde Avrupa Birliği'ni yaratmak için

EGKS anlaşmasına imza koyan ülkeler 1952 yılında Kore Savaşı'na bahane göstererek bir "Avrupa Savunma Birliği" oluşturma yolunu denedilerse de, Fransa Parlamentosu'nun çoğunluk kararı ile bu plan reddedildi. "Avrupa Savunma Birliği"nin o sırada reddedilmesi, Avrupa Topluluğuna giden yolda ilk yenilgi olarak değerlendirildi.

AT süreci daha sonra 1955 yılında EGKS ülkeleri arasında daha sıkı ekonomik işbirliğini hedefleyen görüşmelerin başlamasıyla ilerledi. Bu görüşmeler sonucunda 25.3.1957 tarihinde "Avrupa Ekonomik Topluluğu" ve "Avrupa Atom Birliği" adlarını alan iki anlaşmadan oluşan Roma Sözleşmeleri imzalandı. Avrupa Ekonomik Topluluğu Sözleşmesi'nde topluluğun görevleri şöyle sıralanıyordu:

a) Üye ülkeler arasında gümrük vergilerinin ve ticari sınırların kaldırılması.

b) Sözleşme dışı ülkelere karşı ortak bir ticari politika ve gümrük sisteminin oluşturulması.

c) Kişilerin, sermayenin ve hizmet sektörünün serbest dolaşımını engelleyen uygulamaların kaldırılması.

d) Ortak tarım politikasının oluşturulması.

e) Ortak trafik politikasına yönelmesi.

f) Ortak Pazar içerisinde rekabet koşullarının iyileştirilmesi.

g) Üye ülkelerin ekonomik politikalarının koordinasyonunun

sağlanması.

1) Merkezli bir Avrupa Yatırım Bankası'nın oluşturulması...(3)

Bu görevleri yerine getirmek üzere aynı sözleşmede birbirinden ilk etapta bağımsız çalışacak 4 organ öngörüldü:

Avrupa Parlamentosu, bir Konsey, bir AT Komisyonu ve bir Avrupa Mahkemesi. 1965 yılında imzalanan "Bürüksel Antlaşması" ile ilk başta birbirinden bağımsız olarak düşünülen bu kurumlar birleştirildi. Böylece AT süreci kendi içerisinde ve kendi dışına yönelik ortak bir görünüm kazandı. AT'nin yarattığı ekonomik fırsatları gören Danimarka, İrlanda ve İngiltere'nin 1973 yılında AET'ye katılmasıyla bu topluluğun "Kuzeye doğru genişlemesi" tamamlanmış oldu. Bu 9 ülke 1.7.1977 tarihinde gümrük birliği oluşturdular. AET'ye 1981 yılında Yunanistan katıldı, 1986 yılında Portekiz ve İspanya'nın da katılımıyla topluluğun "güneye doğru genişlemesi" de tamamlanmış oldu.

Bu 12 ülkenin hükümetleri 1.7.1987 tarihinde "Birleşik Avrupa Dosyası'nı" imzalayarak 1992 yılı sonuna kadar Avrupa Ortak Pazarı'nı yaratma kararı aldılar.

ORTAK PAZAR ABD ve JAPONYA

2. Dünya Savaşı sonrası kurulan düzenin (ya da çift kutuplu dünya sisteminin) parçalandığı bir süreçte yaşıyoruz. ABD'nin 1970'li yılların ikinci yarısından bu yana yaşadığı ve giderek derinleşen ekonomik krizin ve emperyalist-kapitalist dünyada giderek hegemonya kaybına uğramasının yanı sıra SSCB denetimindeki bloğun hızlı çöküşü sonucu ortaya çıkan bu süreç, aynı zamanda emperyalist kamptaki güçler dengesini değiştirmeye zorluyor. ABD'nin en azından politik ve askeri hegemonyasını koruma mücadelesi verdiği bu dönemde, Japonya ve Birleşik Almanya önderliğindeki Avrupa Topluluğu da dünyanın yeniden paylaşılması sürecinde ekonomik güçlerine uygun rollere soyunuyorlar.

"Bolşevik tehlike" karşısında 45 yıl kend aralarındaki çelişkileri - "basmayı" başaran ya da bu çelişkileri "kutsal çıkar birliğini" gözönünde bulundurarak "barışçı yollarla" çözme/benimsen emperyalist güçler, yavaş yavaş ekonomik-politik-askeri çıkar çatışması temelinde bir kampanya mücadelesi sürecine giriyorlar. Emperyalizm tarihi açısından ilginç olduğu kadar istisnai bir görüntü de olan "kutsal birlik" yerini bir nevi emperyalistler arası ilişkide bir kural olan

"çakar çatışmasına" bırakıyor.

AT içerisindeki ekonomik entegrasyon hız ve dinamik kazanmış olması, asıl olarak emperyalistler arası hegemonya mücadelesinde Avrupa sermayesi için uygun rekabet koşulları yaratma ihtiyacından kaynaklanıyor.

ABD bu günlerde tam bir ekonomik kriz içerisinde bocalıyor. ABD ekonomisinin büyüme hızı sıfırın biraz üzerinde seyrederken, enflasyon giderek yükseliyor, Amerikan Doları bilimsel bir şekilde değer kaybına uğratılıyor.(4)

"Amerikan emperyalizminin dünya çapında yükseldiği, Hitler faşizmine karşı oluşturulan fiili ve resmi ittifakın parçalanıp, yerini on yıllarca etkileyecek belirleyecek "soğuk savaş" politikalarının hızla oluşturulmasına bıraktığı 2. Dünya savaşı sonrası günlerde, Avrupa devletlerinin başbakanları arka arkaya "Birleşik Avrupa Devletleri" nin yaratılmasını talep ediyorlardı."

Buna karşılık Avrupa Topluluğu'na ekonomik ve politik düzeylerde önderlik eden Almanya ve Japonya ekonomileri son 45 yıl en yüksek büyüme oranlarına tanık oluyorlar. 3 trilyon Dolar dış borcu ve son bir kaç yıldır 220 milyon Dolar civarında seyreden bütçe açığı ile ABD, Japonya ve Avrupa Topluluğu tarafından istenildiği anda ekonomik çıkmaza sürüklenebilecek bir dev özelliği gösteriyor. ABD'nin dış borçlarının büyük bir bölümünün Japonya ve Avrupa Topluluğu'ndan sağladığı kredilerden oluştuğu düşünüldüğünde ve Japonya'nın 1990'nın sadece ilk yarısında ABD para piyasasından 9 milyar Dolar çektiği hatırlandığında, ABD'nin Japonya ve AT karşısında giderek rekabet gücünü kaybettiği ve daha da kaybedeceğini söylemek kehanet olmaz.

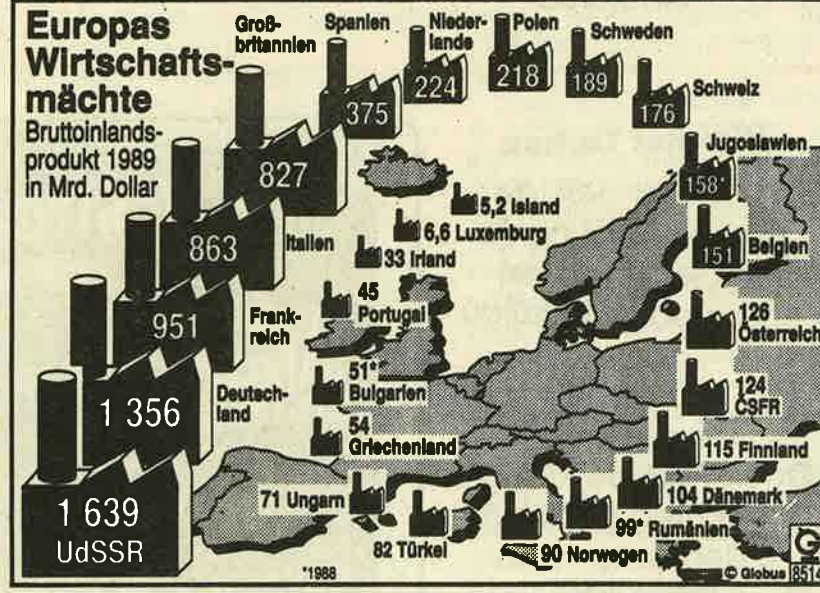

yılında ABD dünya bürüt bütçesinin üçte birini üretirken (o sırada Avrupa altıda birini üretiyor), 1983 yılında bu oran ABD açısından % 23 olarak belirleniyor. AT ise aynı yılda %28 payıyla ABD'yi geçmiş bulunuyor. Yine 1960 yılında ABD'nin İMF'deki payı % 29 iken 1983 yılında, bu oran %20,6'ya, 1989 yılında ise %16,2'ye düşmüş bulunuyor. Yine yeni ürünler için lisans piyasasındaki ABD oranı %18 olurken, Japonya'nın %25, AT'ninki ise %22 dir.

Bürüksel'deki son GATT (uluslararası gümrük ve ticaret anlaşması) görüşmelerinde AT'nin ABD taleplerine boyun eğmeyle sonucuna çıkmaz girerek sonuçsuz kalmış olması, AT ve ABD arasındaki rekabetin daha da sertleşeceğini göstermektedir. (5)

ABD'nin ekonomik düzeyde giderek gerilemekte, pazar ve kaynaklarını ise yine hızla Japonya ve AT lehine kaybetmekte olduğunu göstermek için bu rakamlar, elbette salt ekonomik göstergeler olmalarının ötesinde, politik ve askeri düzeylerde de ABD aleyhine gelişmelerin temelini oluşturuyorlar.

AT ve Japonya dünya kapitalist ekonomisindeki paylarına denk düşen bir politik ve askeri role soyunmaya hazırlanıyorlar. Japonya ve A(E)'nin giderek dünyanın çeşitli bölgelerindeki çatışmalarda "hakemlik" yapmaya başlamaları, her ikisinin ama özellikle Japonya'nın hızlı bir şekilde silahlanmaları ve dev bir savaş sanayii oluşturmaları bu güçlerin şimdilik ABD'nin yanısıra - dünya polisliğine soyunma çabala-

rının birer göstergesi olarak algılanmalıdır.

Örneğin: Varşova paktının fiilen çözümesinden sonra çeşitli politik ve toplumsal odaklar tarafından (ama özellikle AT kaynaklı) Nato'nun meşruiyetiyle ilgili başlatılan tartışmalar, sadece "Sovyet" tehlikesinin ortadan kalkmış olmasına bağlanamaz. Bu tartışmaların geri planında ABD ile AT arasındaki NATO ilişkilerinin AT aleyhine olan dengesizliğine, AT'nin müdahale etme çabaları da yatmaktadır. Bu çabalar ise yeni olmadığı gibi "Sovyet tehlikesinin" ortadan kalkmasıyla sadece hız kazanmış, bir nevi AT'nin atağa kalk-

masının şartlarını oluşturmuştur. AT'nin NATO içerisinde ABD hegemonyasını zayıflatmayı ya da tamamen ortadan kaldırmayı ve NATO içerisinde "daha dengeli" ilişkiler istemesinin arkasında yeni ekonomik çıkar çatışması yatmaktadır. ABD ile AT arasındaki NATO yükümlülüklerinden kaynaklanan ticari ilişkiler bu güçlerin ekonomik durumlarıyla hiç orantılı olmadığı gibi, tamamen ABD savaş sanayinin çıkarlarına uygun olarak gelişmektedir. Buna sadece bir örnek göstermek yeterlidir: NATO tarihi süresince ABD AT ülkelerinden her yıl %10 oranında savaş sanayii ürünleri alırken, AT ülkelerinin ABD'den anlaşmalar gereğince satın almak zorunda oldukları savaş sanayii ürünlerinin oranı %70'dir. Bir başka deyişle: ABD bir yılda AT'den 1 Dolar karşılığında silah alırken AT ABD'den 7 Dolar'lık silah almaktadır. İngiltere, Fransa ve Almanya savaş sanayileri yıllardır bu dengesizliğin ortadan kaldırılmasını talep etmekte, hatta gerekirse NATO yerine bir Avrupa savunma sisteminin (bir Avrupa Askeri Bloku'nun) oluşturulmasını istemektedirler. Avrupa savaş sanayinin bu talebi cevapsız kalmamaktadır. AT sermayesinin siyasi temsilcileri bu doğrultudaki çabalarını hızlandırmış bulunmaktadırlar. Tüm gelişmeler NATO'nun geleceğinin ya AT denetimli ya da karanlık olduğu yolundadır. (6)

Bir zamanların hızlı anti-empyalist ve Che Guevara'nın dostu, şimdilerde ise Fransız Cumhurbaşkanı Mitterand'ın danışmanı Regis Debray Avrupa emperyalizminin ABD bağından ve denetiminden kurtularak büyük şanslara sahip olacağını anlattığı, Avrupa siyasetinin bu hedef doğrultusunda gelişmesi gerektiğini talep ettiği bir kitabında, bu konuya ilişkin şöyle diyor: "Bilimsel ve teknik potansiyeli ABD ve Japonya'yı geçen dünyanın en büyük ticari gücü AT bir politik güç teşkil etmiyor, çünkü ne kendisine ait bir dış politikaya ne de ortak bir askeri stratejiye sahip. Kim Avrupa'nın savunmasından bahsediyorsa, o NATO'ya değil yeni bir Avrupa sisteminin oluşturulmasını talep etmelidir." (7)

Avrupa siyasi kullislerini çok iyi tanıdığı söylenen Debray'ın bu talebi yavaş yavaş gerçek oluyor. AT, ekonomik dev, ama askeri ve politik açılarından cüce olmaktan yavaş yavaş kurtuluyor.

Alman Anayasası'nda Almanya'nın NATO ülkeleri dışına asker göndermeyeceğine dair madde nin değiştirilmesi hedefiyle Almanya'da süren tartışmalar, Japonya ve Almanya'nın da 1995'de yürürlükten kalkacak atom silahları anlaşmasından sonra (bu anlaşma bu iki ülke yanısıra "üçüncü dünya" ülkelerinin tümüne atom silahları üretimini yasaklıyor) atom silahlarına sahip olmak istemeleri, ABD'nin geçmişin tersine savaş emellerini artık diğerlerine danışarak gerçekleştireceği

ABD askerlerinin Avrupa'dan yavaş yavaş çekilmeleri bu yönde adımlar olarak görülmelidir.

Doğu Avrupa pazarlarına da giderek hakim olan AT emperyalizminin (eski Varşova Paktı ülkelerine şu ana kadar yapılan ekonomik yardımların %70'i AT kökenli, yine bu ülkelerin dış ticaretini %50'den fazlası AT ile) Japonya ve ABD ile rekabette güçlü kartlara sahip olduğu bu kartları ise tek tek oylamaya hazırladığı bir süreçte yaşıyoruz. Sürecin nasıl sonuçlanacağını, "barışçıl" şekillerde gelişip gelişmeyeceğini bu günden kestirmek oldukça güç...

Devamı gelecek sayıda

Dipnotlar:

- (1) H. Foerster, Die Idee Europa 1800-1946 s. 253
- (2) H. V. Slegler, EWG-EFTA, s. 41
- (3) AET Sözleşmesi, madde: 3
- (4) Amerikan dolarının piyasa değerinin giderek düşme eğilimi - göstermesini ABD ekonomisinin krizinin giderek derinleştiği biçiminde yorumlamak mümkün olduğu gibi, krizin belirleyici göstergesi olarak ele almak da doğru değildir. ABD ekonomistleri doların değerinin ABD tarafından bilinçli olarak düşürülmesini talep ediyorlar ve bu talepleri de kısmen yerine getiriliyor. Doların değer kaybı ABD ekonomisi açısından iki önemli sonuç yaratıyor: Birincisi düşük dolar kuru dış ticaret açığının hafifletilmesine hizmet ediyor. Çünkü zayıf olan bir konjonktörde ithal mallara olan talep de düşüyor, dolayısıyla ABD'nin yüksek ithal oranı böylece hafifletilmiş, ihracat ise özendirilmiş oluyor.
- İkincisi ABD başdöndürücü boyutta olan dış borçlarından kurtulabilmek için böylesi bir önleme başvuruyor. 1985 yılında ABD'ye borç veren ülke ve finans kurumları bugünkü doların değeriyle sadece verdikleri borcun yarısını geri alıyorlar vs.

(5) AT'nin iç pazar yaratma politikası, ABD, Japonya ve diğer ülkelere karşı çeşitli önlemlerle kalın bir ticari duvar yaratma politikasıyla iç içe yürüyor. Bu önlemler için bir örnek: AT tarım sanayine %90'lara varan subvansiyonlar vererek bu sektörün rakabet yeteneğini güçlendirdiği gibi piyasasını da ABD'nin ya da "3. dünya ülkelerinin" ucuz tarım ürünlerinden uzak tutuyor. ABD son GATT görüşmelerinde AT'nin tarım sektörüne yaptığı yüksek subvansiyonların kaldırılmasını talep etmişti. Bu talep, ABD tarımının dünya çapında halen birinci sırada olduğu hatırlandığında anlaşılır hale geliyor. AT ise subvansiyon oranlarını %30'un altına indirmeyeceğini açıkladığı için 100 ülkenin katıldığı GATT görüşmeleri de sonuç alınmadan sona erdirildi. GATT görüşmelerinde ABD ve AT arasındaki çatışma sadece tarım sektörünü de kapsamıyor. Özellikle teknoloji sektörü de sürtüşmenin devresinde bulunuyor.

(6) Almanya'nın ve Fransa'nın Avrupa askeri ittifakının yaratılmasını ve NATO'nun bu şekilde gereksiz hale getirilmesini ya da ABD denetiminden kurtarılmasını talep etmelerine karşılık, İngiliz siyasetinin NATO'nun korunmasından yana oluşu bir Avrupa askeri birliğinin oluşmasında büyük bir engel sayılmamalıdır. İngiltere'nin kaygısı Almanya'nın AT süreçlerinde giderek artan ağırlığının önkütücülüğünden kaynaklanmaktadır. Almanya'nın ABD ve İngiltere denetimli bir NATO aracılığıyla denetim altında tutulması şimdilik İngiliz çıkarlarına uygun düşmektedir.

(7) Regis Debray, Die Weltmächte gegen Europa, ro ro ro aktüell 1985.

Debray'ın kitabının alt başlığı şöyle: "Yeni bir Avrupa bilinci için çağrı" ama okuyucular hemen - Debray'ın Avrupa emperyalizminin yeniden dünyaya hakim olmasına çağrı yaptığını anlıyorlar. ●

Hollanda

1970 ve sonrası hükümet politikasını daha çok demokratikleşme sürecine ayırmış, 80'li yıllar fakirlik ve yaşam standartlarının düşüşü ve 90'lı yıllar ise sosyal yenilenmeye ayrılmıştı. İnsan düşündüğünde bu gelişmelerin planlı bir şekilde yapıldığını anlıyor.

Hollanda'da durum böyle iken "yabancılar"ın durumunu ele almakta yarar var.

Hollanda diğer Avrupa ülkelerindeki sermayedarlar gibi Türkiye ve benzeri ülkelere ucuz işgücü olarak görülen insanları buraya getirmeye başladı. Bu gelişmeler başta belirttiğim gibi 1960 yılından sonra gelişti. O günlerden bu günlere dek alınan yolda yabancıların kazançları sadece yerel seçimlerine katılma hakkı olmuştur. Kayıplarını ise saymakla bitmez.

1960,70,80 ve 90'lı yıllara damgasını vuran gelişmelere yabancıların katkısı sadece ekonomik olmuştur. 70'li yılların başından beri varolduğunu iddia eden örgütler varolan gelişmelere karşı bırakalım mücadele etmeyi ancak iş isten geçtikten sonra klasik yürüyüşler düzenlemekten öteye geçmemiştir. Hollanda çapında örgütlendiğini iddia eden bir çok örgüt sağcı kesimin denetimli altına girmekte karşı karşıyadır. (bu örgütler tabanlarının olmadığını vurguluyorlar.)

Her hükümetin yaptığı gibi bu hükümette yabancılar konusunda net bir görüşe sahip olabilmek için WRR diye adlandırılan hükümete bilimsel rapor sunan kurumdan bazı tavsiyeler istedi. Bu kurum da istenileni yerine getirerek üç ana konudaki görüşlerini hükümete iletti. Hükümet iletilenlere değer veremeyerek kendi programını yürürlüğe soktu.

İktidar hemen hemen her konuyu Sosyal Yenilenme semsiyesi altında değerlendiriyor. Yabancıları da değerlendiren üç kategoriye

ayırıyor. Bunlar şöyle sıralanabilir: Kadınlar, gençler ve 50 yaşını geçmiş olanlar. İktidar kadınların bir çok alanda toplumun gerisinde kaldığı düşüncesini taşıyor.

Gençler ise biraz daha farklı konumdadır. Çünkü onlar aynı zamanda çifte kültürün ürettiklerini aldıklarından dolayı özellikle eğitim imkanlarının genişletilmesi ve iş piyasasında gerekli kontenjanın ayrılması için çeşitli formüller aranıyor. Örneği: Belediyelerde pozitif ayrımcılık diye adlandırılan pozitif kayırma planı veya belediyelerin haricinde devlet sektöründe ihale sonucu iş alan sektörlerde yıllık rapor zorunluluğu (bu rapor aracılığı ile işverenlerin yabancıları işe almaya zorlanması) gibi. Son olarak bazı durumlarda yabancıları işe alan işverenlere özel parasal yardımlar gibi çözümler ileri sürülmesine karşın pratikte bunların işlerlik kazanmadığı görülüyor.

Devlet sektöründe işe alınanların sayısı hükümetin belirlediği rakamın çok çok altında. Özel sektör ise bu konuda zorlama yapılması durumunda başka alanlara kayacağı tehdidini savuruyor. Hal böyle iken bazı sözümüne açık gözler özel projeler sunup özellikle yabancı gençliğe iş vadeleri veriyorlar. Bu vadelere yerel, bölgesel resmi yetkililer de dahil oldular. Ancak gençler hala işsizlik konusunda en büyük grubu oluşturmaya devam ediyor.

50 yaşın üzerindeki kişiler ise iş piyasasında hiç bir yer kalmamış durumdadır. İktidar bunları da bir kaç yıl önce uygulamaya koyduğu geriye dönüş politikasıyla ayıklamaya çalışıyor.

Bizler ne yapıyoruz? Tüm bu ve benzeri gelişmeler olurken bizler (Türkiyeli anti-faşist gruplar-örgütler) maalesef güncel hayata müdahale edemiyoruz.

Son dönemde Tüm ilerici, demokrat, devrimci "yabancı" kişi ve kuruluşları kapsayacak bir federasyonlaşmayı sağlamak için çeşitli çevrelerle bir tartışma başlattık. Bu çalışmalarımızın sonuçlarını daha sonra iletacağız.

Ali K. Hollanda

Bilindiği gibi Hollanda Avrupa'nın birliği ve gelişmesi için küçük olmasına rağmen önemli bir yer tutmaktadır.

Avrupa'ya yönelik veya genelde dış politikasında bir çok gelişme yaşanan iç politikada da önemli gelişmeler söz konusudur. Burada özellikle iç politika konusu ve yabancıların durumu üzerinde durmak istiyorum.

Hollanda'daki anlatılmaya çalışılan durumlar başka ülkelere de aradaşlar için yabancı gelebilir buda doğaldır. Hollanda'da hükümette bulunan işçi Partisi (PodA) ile Hristiyanlar Birliği (CDA) toplumdaki sosyal, kültürel uçuşumu daha da büyütmemek için "Sosyal Yenilenme" diye adlandırılan bir politikayı hayata geçirmeye çalışmaktadır.

Nedir bu sosyal yenilenme? - "Sosyal Yenilenme" hükümetin - toplumdan söz ve karar ilişkilerinde kendinin toplumdan uzaklaştığını sezerek, atmak istediği bir adımdır. Toplumun bir çok alanda imkansızlıktan dolayı yabancılaştığı ortak yaşama kazanılmasını amaçlamaktadır.

Bu, pratikte devlet dairelerindeki memurların halka daha açık davranmaları ve varolan imkanların daha açık biçimde anlatılmasını kapsayan bir tablodur. Bu arada halkın da bu gelişmeleri benimsemesi için çeşitli alanlarda vurgulanmaya çalışılıyor.

Hükümeti bu önlemleri almaya iten ne idi?

80'li yıllarda Hollanda'nın yaşam standardı Avrupa standartlarının altına düştü, fakirlik konferansları bile yapılmaya başlandı. Özellikle büyük şehirlerde gelişen kriminal (polisye) olaylar, halkın birbirine yardım etmemesi vb. gelişmeler gelecekte çok ciddi sorunların çıkmasına neden olacağını gören hükümetin bir şeyler yapması gerekiyordu.

Hollanda 1960'larda yine işçi Partisi'nin iktidarda olduğu dönemde kalkınmaya ağırlık verilmişti. Bu yıllar yabancı işçilerin Hollanda'ya getirildiği yıllar oldu.

Cengiz Şahin

14 Şubat 1981'de
Uşak/Büyükayalı'da
Faşist cunta güçleriyle
girilen çatışmada
öldürüldü.

Veli Eskili

11 Ocak 1981'de
Malatya'da
faşist cunta güçleriyle
girilen çatışmada
öldürüldü.

Mehmet Mutlu Çetin

Ocak 1983'de
Manisa'da işkencede
öldürüldü.

İbrahim Çelik

31 Mart'ta
Şavşat/Köplüce'de
faşist cunta güçleri
tarafından öldürüldü.

Cemil Tıprıdamaz

14 Şubat 1981'de
Uşak/Büyükayalı'da
faşist cunta güçleriyle
girilen çatışmada
öldürüldü.

Adil Yılmaz

Ocak 1981'de
Ankara'da işkenceyle
öldürüldü.

Himmet Tarhan

17 Ocak 1981'de
Uşak'ta faşist cunta
güçleriyle girilen
çatışmada öldürüldü

İhsan Ermiş

Ocak 1981'de Rize'de
faşist cunta güçleriyle
girilen çatışmada
öldürüldü.

Muammer Özdemir

12 Mart 1987'de
Hannover'de öldü.

Ahmet Çetin

16 Mart 1987'de
Ankara'da
Merkez Kapalı
Cezaevi'nde öldürüldü.

Ali İşçi

Şubat 1985'de
Malatya'da faşist cunta
güçleriyle girilen
çatışmada öldürüldü.

Soner İlhan

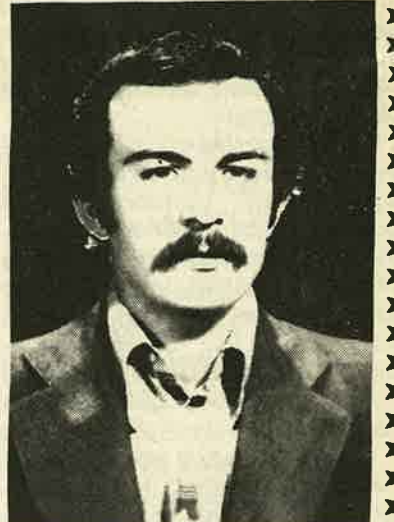
28 Mart 1981'de
İskenderun'da faşist
cunta güçleriyle girilen
çatışmada öldürüldü.

Ahmet Uzun

14 Ocak 1981'de
Rize'de faşist cunta
güçleriyle girilen
çatışmada öldürüldü

Ayhan Alan

8 Ocak 1981'de
İçel/Tarsus'da
Faşist cunta güçleriyle
girilen çatışmada
yaralı olarak tutsak
edildi.
Yapılan işkenceyle
öldürüldü.

Zekeriya Aydemir

14 Şubat 1981'de
İstanbul/Merter'de
faşist cunta kuvvetleri
tarafından öldürüldü.

SİLAHLARINIZ**YERDE****KALMAYACAK!****Tuncer Unçeken**

Şubat 1981'de
Ardanuç'ta faşist cunta
güçleri tarafından
öldürüldü.

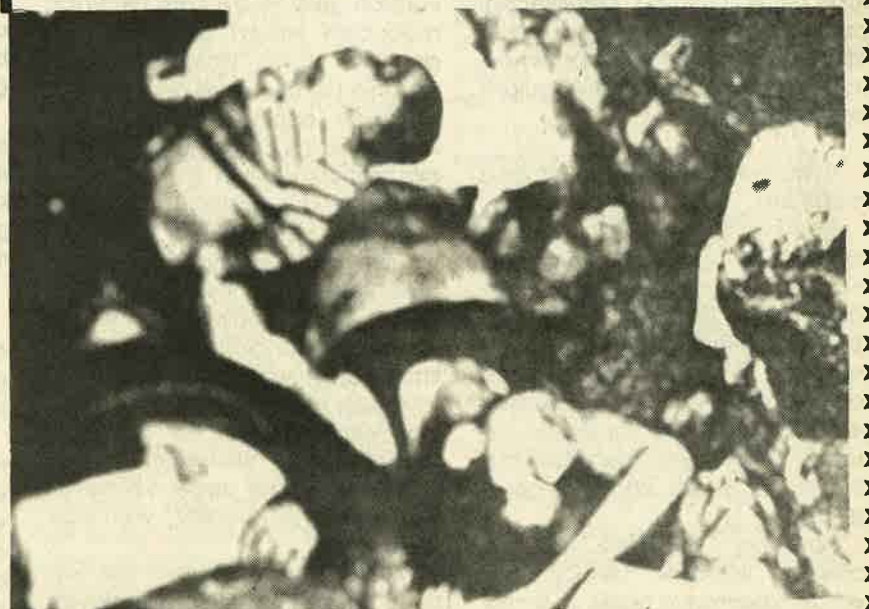
Gökalep Çiftçioğlu

1 Mart 1982'de
İstanbul'da faşist
cunta güçleriyle girilen
çatışmada öldürüldü.

Muammer Özdemir

12 Mart 1987'de
Hannover'de öldü.

Aralık 1978 Maraş

Maraş Katliamı**unutulmayacak!**